

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Arkivsak: 23/279
Møtedato/tid: 22.04.2024 kl. 09:00 – 15:00
Møtested: Kommunehuset - Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Jorunn Sund på telefon 959 85 828, eller e-post: jorunn.sund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 16.04.2024

Knut Terje Årsandøy (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Jorunn Sund
førstekonsulent
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
09/24	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2023.
10/24	Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - Forvaltningsrevisjon
11/24	Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - Eierskapskontroll
12/24	Oppfølging av vedtak fra "rapport fra forvaltningsrevisjon av personalarbeid"
13/24	Referater
14/24	Innspill til kontrollutvalgsmøte
15/24	Godkjenning av møteprotokoll

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2023.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

22.04.2024

Saknr

09/24

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/279 - 6

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Årsberetning 2023

Årsregnskap 2023

Revisors beretning 2023

Kontrollutvalgets uttalelse 2023

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om kommunekassens årsregnskap, vanligvis omtalt som kommunens årsregnskap. Kontrollutvalgets uttalelse omfatter regnskapet for den samlede kommunale virksomheten. Uttalelsen skal gjøre formannskapet og kommunestyret oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes.

Uttalelsen sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet. Formannskapet må ha uttalelsen så tidlig at det kan ta hensyn til den når det behandler innstilling om godkjenning av årsregnskap og årsberetning til kommunestyret.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse er basert på kommunens årsregnskap og årsberetning og revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Det går dessuten fram av uttalelsen at årsberetningen omfatter alle forhold som kreves i kommuneloven.

Kommunekassens årsregnskap

Kommunekassens årsregnskap skal gi kommunestyret grunnlag for styring og kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Årsregnskapet er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Det er levert innen fristen.

Kommunedirektøren vil orientere kontrollutvalget om årsregnskap og årsberetning i møtet.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapet og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil orientere om arbeidet med revideringen av kommunens regnskaper i møtet.

Vurdering

Kontrollutvalget står fritt til å bestemme innholdet i uttalelsen. Sekretariatet vil likevel påpeke at formålet med uttalelsen primært er å gi innspill til kommunestyret og formannskapet's behandling av årsregnskap og årsberetning for 2023. Det vil si at uttalelsen bare bør omtale forhold som har betydning for om årsregnskapet og årsberetningen kan godkjennes. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Dato: 30.03.2024

ÅRSBERETNING 2023
FOR
HØYLANDET KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret i møte 00.00.2023, K.sak 0000/2023

Kapittel 1 og 2 i årsberetningen omhandler lovpålagt rapportering jmf. Kommuneloven § 14-7

Innholdsfortegnelse

1	KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTARER.....	4
1.1	GENERELT	4
1.2	REGNSKAPSRESULTAT.....	6
1.3	TJENESTEYTING.....	7
1.3.1	Oppvekst og kultur.....	7
1.3.2	Helse og omsorg.....	7
1.3.3	Utvikling og næring.....	8
1.3.4	Bredbånd:.....	9
1.3.5	Næring:	9
1.3.6	Bosetting av flyktninger	9
1.3.7	Administrativ ledelse.....	10
1.3.8	Likestilling	10
1.3.9	Etiske tiltak.....	10
1.3.10	Diskrimineringslovene	11
1.3.11	Spesielle resultater siste år.....	11
1.3.12	Måloppnåelse.....	12
1.3.13	Interne kontrolltiltak	12
1.3.14	Statlige tilsyn.....	13
2	NØKKELTALL OG KOMMENTARER TIL REGNSKAPET	14
2.1	REGNSKAPSDOKUMENTENE	14
2.2	REGNSKAPSRESULTAT.....	14
2.2.1	Frie inntekter.....	15
2.2.2	Investeringskompensasjon.....	16
2.2.3	Statstilskudd flyktninger	16
2.2.4	Renter og avdrag	17
2.3	DRIFTSRESULTAT FOR RAMMEOMRÅDENE	18
2.3.1	Rammeområde 1 – Sentraladministrasjon.....	20
2.3.2	Rammeområde 2 – Oppvekst og kultur	20
2.3.3	Rammeområde 3 - Helse og omsorg.....	20
2.3.4	Rammeområde 4 – Teknisk.....	21
2.3.5	Rammeområde 6 – Næring og utvikling.....	21
2.3.6	Rammeområde 9 – Pensjon mm.	21
2.3.7	Utviklingen av intern fordeling netto driftsutgift for rammeområdene	21
2.4	DRIFTSINNEKTENE	21
2.5	INVESTERINGER	22
2.6	NØKKELTALL.....	22
2.6.1	Netto driftsresultat – måltall: Minimum 1,75 % av driftsinntektene	22
2.6.2	Lånegjeld – måltall: Netto lånegjeld bør ikke overstige 105 % av driftsinntektene.....	23
2.6.3	Fond – Måltall: disposisjonsfond minimum 4% av driftsinntektene.....	23
2.6.4	Arbeidskapital – Måltall: minst 15 % av driftsinntektene	24
2.6.5	Nøkkeltall fra KOSTRA.....	24
2.7	FINANSFORVALTNING.....	26
3	POLITISK VIRKSOMHET I 2023	26
3.1	KOMMUNESTYRE OG FORMANNSKAP	26
3.2	FJELLSTYRET.....	27
3.3	RÅDGIVENDE UTVALG	27
3.3.1	Ungdomsrådet (som vedtatt i ungdomsrådsmøte 07.02.24).....	27
3.3.2	Fellesrådet for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne.....	28
3.4	KONTROLLUTVALGET	29
4	RAMMEOMRÅDE 1 – ADMINISTRASJON	30
4.1	VIRKSOMHET OG AKTIVITET	30

4.1.1	<i>Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 1</i>	30
4.2	AKTIVITET I 2023	32
4.3	PARTSSAMMENSATTE ADMINISTRATIVE UTVALG	37
4.3.1	<i>4.3.1. Arbeidsmiljøutvalget</i>	37
4.4	VERNETJENESTEN/HOVEDVERNEOMBUDET	39
4.5	PRIORITERINGER FOR 2024	40
4.6	REGIONALT SAMARBEID - HOVEDSAMARBEIDSOMRÅDER FOR KOMMUNEN	40
5	RAMMEOMRÅDE 2 - OPPVEKST OG KULTUR	42
5.1	VIRKSOMHET OG AKTIVITET	42
5.1.1	<i>Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 2</i>	43
5.2	ENHET OPPVEKST OG KULTUR- KORT STATUS VIRKSOMHETSPLAN:	45
5.3	AKTIVITETER PÅ DE ULIKE AVDELINGENE:	45
5.3.1	<i>BARNEHAGE</i>	45
5.3.2	.....	46
5.3.3	<i>GRUNNSKOLE og SFO</i>	46
5.3.4	<i>VOKSEOPPLÆRING</i>	47
5.4	PPT OG BARNEVERN	48
5.4.1	<i>PPT</i>	48
5.4.2	<i>Barneverntjeneste:</i>	48
5.5	KULTURSKOLEN.	50
5.6	UNGDOMSARBEID	51
5.7	KULTUR	51
6	RAMMEOMRÅDE 3 - HELSE OG OMSORG	52
6.1	VIRKSOMHET OG AKTIVITET	52
6.1.1	<i>Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 3</i>	53
6.2	AKTIVITET I 2023	55
6.2.1	<i>Enhet helse og omsorg – Status virksomhetsplan 2023</i>	55
6.2.2	<i>Legetjenesten</i>	56
6.3	PRIORITERINGER FOR HELSE OG OMSORG I 2024	62
7	RAMMEOMRÅDE 4 - TEKNISK	62
7.1	VIRKSOMHET OG AKTIVITET	62
7.1.1	<i>Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 4</i>	63
7.2	AKTIVITET I 2023	64
7.3	PRIORITERINGER FOR TEKNISK I 2024	64
8	RAMMEOMRÅDE 6 – NÆRING OG UTVIKLING	65
8.1	VIRKSOMHET OG AKTIVITET	65
8.1.1	<i>Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 6</i>	65
8.1.2	<i>Aktivitet</i>	65
9	AVSLUTNING – UTSIKTER FREMOVER	66

1 Kommunedirektørens kommentarer

Kapittel 1 og 2 utgjør den lovpålagte delen av årsberetningen, jfr. Kommuneleven § 14-7.

1.1 GENERELT

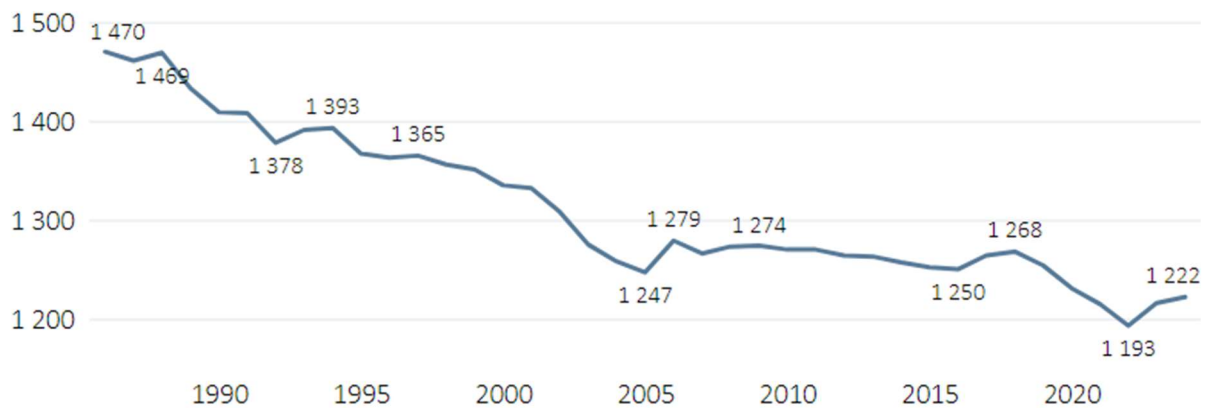
De siste årene har vært svært innholdsrike og hektiske mht. gjennomføring av en rekke større investeringsprosjekter. Mye har skjedd – og mye bra er oppnådd. Det er gjennomført fiberutbygging i store deler av kommunen, og det jobbes mot full dekning i kommunen. En er nært ved å nå dette målet. I tillegg sikres god oppfølging av drift på mange tjenestoområder med stadig strammere økonomiske rammer.

Den fireårige handlingsplanen for 2023-2026 har følgende hovedmål for inneværende fireårsperiode: *i) 1300 innbyggere innen utgangen av 2026, ii) Hållingene har god folkehelse, iii) Kommunen er innovativ og har god ressurs- og økonomistyring*

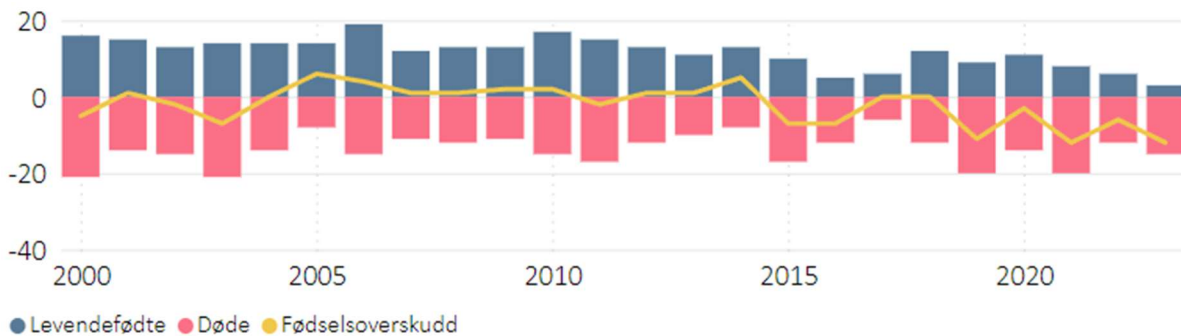
Kort status er som følger:

Mål 1: 1.300 innbyggere innen 2026

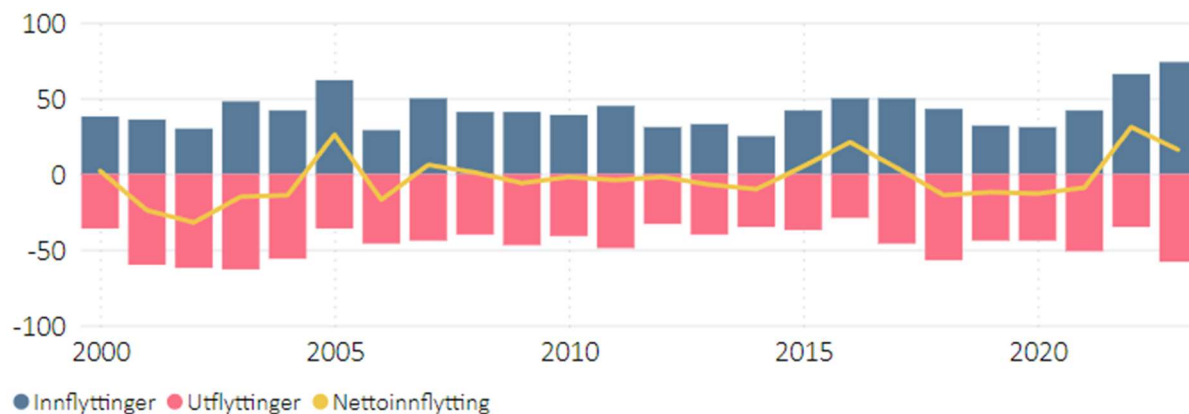
Høylandet har hatt en jevn nedgang i innbyggertallet siden 1986, fra 1.470 innbyggere til 1.222 per 31.12.2023. Det må til en betydelig vekst for å kunne nå målet på 1.300 innbyggere ved utgangen av 2025, men det er gledelig å registrere økningen siste året.

Det ble født 3 barn på Høylandet i 2023, og det var 15 personer som døde, noe som gir et fødselsunderskudd på 12.

Det var 16 personer i pluss på innvandring/utvandring (nettoinnflytting).

De lave fødselstallene de siste årene er til stor bekymring. I 2016 ble det født 10 barn, i 2017 – 7 barn, i 2018 – 12 barn, i 2019 – 9 barn, i 2020 – 11 barn, i 2021 – 11 barn, i 2022 – 6 barn og i 2023 3 barn. Sammenlignet med noen år tilbake gir dette små kull i barnehagen og etter hvert erfarer vi små årskull på skolen. Innbyggertallet er også viktig mht. de statlige rammeoverføringene.

Mål 2: Hållingene har god folkehelse.

I kommunens handlingsplan har en lagt vekt på en bred definisjon av folkehelse, som inkluderer kultur og ulike aktiviteter. Det er tatt flere viktige grep som en forventer bidrar til god folkehelse og ikke minst trivsel og bolyst. Hållinghallen ble offisielt åpnet i mars-22 med et fantastisk arrangement. Det jobbes godt med at flerbrukshallen og uteområdene tilknyttet hallen blir fylt av aktiviteter som passer for ulike aldersgrupper og interesser. Blant annet har det blitt utarbeidet en plan for uteområdet/idrettsområdet og det er omsøkt og blitt innvilget spillemidler til flere nærmiljøanlegg ved idrettsområdet og ved skolen. Etter mange års planlegging ble det gjort en betydelig utbedring av skolegården ved Høylandet barne- og ungdomsskole i 2023. Dette er positivt for skolemiljøet samt et viktig aktivitetsanlegg for lokalmiljøet.

Høylandet har mange lag og foreninger som bidrar til et godt kultur- og aktivitetstilbud og flere mottar viktig støtte gjennom tildeling av kulturmidler. Frivilligsentralen er et viktig møtested for mange av kommunens innbyggere. Det jobbes med å videreutvikle gode samarbeidsmodeller med frivilligheten.

Målet for aktivitetstilbudet ved frivilligsentralen er å stimulere til å opprettholde aktiviteter og sosial kontakt slik at personer med ulike behov får aktive og meningsfulle hverdager. For å sikre gode koblinger mellom personer er det satt opp en webportal som koordinerer aktiviteter og frivillighet. Utstyrssentralen er et bra tilbud med nyttig sport- og fritidsutstyr som kan lånes ut til innbyggere.

Etter noen utfordrende koronaår ble det i 2023 endelig gjennomført NM i Revy samt påfølgende forestillinger i Olavshallen i november.

Mål 3: kommunen er innovativ og har god ressurs- og økonomistyring.

Nytenking og innovasjonsarbeid er viktig, og det er satt fokus på innovative løsninger på flere områder blant annet nærværarbeid.

Samfunnsplan

I 2023 ble det gjennomført prosess med å ferdigstille kommuneplanen samfunnsdel for Høylandet kommune for 2023-2035. Det er politisk vedtatt at "Bygd i lag" skal være kommunes visjon og med følgende fokusområder:

- Høylandet som et samskapende samfunn
- Høylandet som næringskommune

- Høylandet som bosted
- Høylandet som kulturkommune
- Høylandet kommune som organisasjon

Dett er et viktig plandokument for videre utvikling og nytenking i kommunen.

Nærværarbeid

Prioritert fokus på nærværarbeid i organisasjonen har vært et viktig, og nytenkende satsingsområde siden 2021. I samarbeid med bedriftshelsetjenesten er det igangsatt og gjennomført en omfattende prosess som setter søkelys på systemnivå, arbeid i avdelinger samt på individuelt nivå. Hva som har blitt satt fokus på i samarbeid med bedriftshelsetjenesten i 2023 kan oppsummeres lit kort:

- Oppfølging av sykmeldte arbeidstakere, inkl. forebyggende arbeid
- Medarbeiderundersøkelse er gjennomført for tredje år på rad. Resultatene gir viktig innspill til hva Høylandet kommune som arbeidsgiver bør ha fokus på fremover.
- Resultater fra medarbeiderundersøkelsen har blitt presentert ved alle avdelinger og dannet grunnlag for utarbeidelse av handlingsplaner per avdeling.
- Gjennomgang av alle retningslinjer/prosedyrer innen personal. De er ute på høring tidlig del av 2024 og vil være tilgjengelig digital som en digital personalhåndbok innen sommeren 2024.
- Det er igangsatt arbeidsprosess for utarbeidelse av ny arbeidsgiverstrategi for Høylandet kommune.

Dette omtales litt mer senere i rapporten.

ILAG-satsing

I regi av Trøndelag Fylkeskommune har Høylandet blitt valgt ut til å delta i satsingen ILAG (sammen med kommuner som Rennebu, Snåsa, Tydal, Leka). Dette skal gi kommuner med færre innbyggere enn 3.000 til å sette ekstra fokus på utviklingsmuligheter. Høylandet har valgt å sette fokus på boligsatsing samt næringsutvikling. Dette er områder der Høylandet bør kunne sikre bedre utvikling. I løpet av august fikk vi rekruttert en prosjektressurs for denne satsingen. Dette er en 2-3 årig satsing og er en viktig innovasjon- og utviklingsmulighet for Høylandet.

I løpet av 2023 har det blitt lagt ned betydelig arbeid med å vurdere muligheter innen boligsatsingen, ikke minst muligheter knyttet til "småhus" som en mener kan gi mulighet for at flere å komme seg inn på boligmarkedet. Det er lagt inn midler i budsjettet for 2024 som skal muliggjøre satsing innen dette området.

1.2 REGNSKAPSRESULTAT

Dette regnskapet er fremlagt iht. kommunelov inkl. budsjett og regnskapsforskrifter som trådte i kraft med virkning fra regnskapsåret 2020. Udisponerte midler avsettes i regnskapsavslutningen direkte mot disposisjonsfond, og er det et overforbruk av midler blir dette regnskapsført mot bruk av disposisjonsfond i selve regnskapsavslutningen. Regnskapsreglene medfører at regnskapet, så lenge det er midler på disposisjonsfond, ikke avsluttes med udisponerte midler eller overforbruk av midler. Regnskapet avsluttes følgelig i balanse for 2023.

Det ble satt av kr 1,38 mill. til disposisjonsfondet etter årets drift. Det er i tillegg viktig å ha med seg at det er tilført kr 5,1 mill. til generell drift fra integreringsmidlene.

Totalt sett har rammeområdene et mindreforbruk på kr 1,3 mill. Rammeområdenes netto driftsutgifter og budsjettavvik er kommentert i kap. 2.3, og ytterligere i kap. 4-8.

Når det gjelder kommunens frie inntekter er det mottatt kr 1,5 mill. mer i rammeinntekter enn budsjettet og kr 2,2 mill. mer i generelle driftsinntekter. Merinntekter i rammetilskudd gjelder mer skatt og inntekts-

utjevning enn signalisert i statsbudsjettet i fjor høst. Kr 2,2 mill. mer i generelle inntekter, gjelder i sin helhet integreringstilskudd. (jfr. note 17.)

Kommunen har en stram økonomi og er en lavinntektskommune. Ledere og arbeidstakere i kommunen arbeider imidlertid bevisst med å klare seg med de midlene som en til enhver tid har. Det vises ellers til regnskapet, gjennomgang av sektorene sine årsmeldinger, og det som framkommer i kapittel 2 av nøkkeltall og kommentarer til regnskapet.

1.3 TJENESTEYTING

Den lovpålagte tjenesteyting er den dominerende delen av kommunens virksomhet, og som tar en stor del av budsjettet.

Gjennom erfaringer fra pandemien i 2020 og 2021 har de fleste tjenestene prøvd ut og forbedret digitale løsninger som er nyttig for videre utviklingsarbeid og driftshverdag etter at pandemien er over. Ikke minst gjelder dette utstrakt bruk av digitale møter/teams. Informasjonssikkerhet gis et betydelig fokus.

1.3.1 Oppvekst og kultur

Den største utfordringen innenfor sektoren er nedgang i barnetall i barnehagen og elevtall på skolen, og kulturskolen. Pr. 31.12.2023 var det 47 barn i barnehage, 146 elever i skolen, og 55 elever i kulturskolen. I forbindelse med bosetting av flyktninger fra Ukraina opprettet vi høsten 2022 en egen avdeling for voksenopplæringen.

Også i 2023 ble det utarbeidet en tilstandsrapport for skolen som ble vedtatt i kommunestyret i oktober 2023. Dette er et nyttig styringsverktøy for skoleeierne. Oppvekstreformen trådte i kraft 01.01.2022. I Høylandet ble forebyggende plan vedtatt i kommunestyret den 17.11.2022 «plan for helsefremmende og forebyggende arbeid 2022-2026». Den har fått svært god omtale. I tillegg ble det for første gang utarbeidet en tilstandsrapport også for barnehagen.

Hållinghallen har blitt en viktig satsing for Høylandet og gir et mangfold av aktivitetstilbud for innbyggerne. Den er også jevnlig brukt av skolen. Kommunen opplever et veldig godt samarbeid med bla lag og foreninger, noe som er avgjørende for å sikre at Høylandet har et godt fritidstilbud og er en god plass og bo for alle. I løpet av 2023 ble det gjort et betydelige grep for å utbedre uteområdet på skolen, noe som er viktig for skolemiljøet.

Helse og omsorg

Som beskrevet i andre dokumenter står kommunens helse- og omsorgstjeneste overfor mange utfordringer, men også muligheter i årene framover. Med bakgrunn i utfordrings-/mulighetsbildet startet helse- og omsorgstjenesten i 2019 en intern prosess med å utarbeide en strategiplan for helse og omsorg. Underveis i denne prosessen ble det klart at kommunen hadde behov for ekstern bistand for å kvalitetssikre det interne arbeidet og for å ha et best mulig grunnlag for hvilke tiltak som er de beste valgene i forhold til å legge til rette for en best mulig bærekraftig, framtidig helse- og omsorgstjeneste. Dette grunnarbeidet har vært viktig for arbeidet tjenesteutformingene de siste par årene og for planleggingen fremover.

En god del har blitt fulgt opp/hatt fokus bla:

- Etablering av en helse og familietjeneste med egen ledelse fra 1. januar 2024.
- Ny smittevernplan er utarbeidet og politisk vedtatt.

- Fokus på utfordringer mht. kompetanse. Høylandet som flere andre kommuner har spesielt utfordringer med å rekruttere nok sykepleier- og vernepleierkompetanse. I løpet av 2023 ble det etablert et rekrutteringsstipend for sykepleier- og vernepleierstudenter.
- Det er klare behov mht. helse og omsorgsbygg. I kommunestyremøtet i desember 2023, ble administrasjonen gitt en bestilling vedrørende prioriteringer knyttet til helse og omsorgsbygg. Dette arbeidet vil prioriteres i inngangen på 2024.
- Videre satsing innen velferdsteknologi, inkl. etablering av 2 20% stillinger.
- Videre forarbeid mht. Helseplattformen
- Det er jobbet aktivt med å søke ut prosjektmidler på ulike tematisk driftsområder.

1.3.2 Utvikling og næring

Enheten omfatter fagområdene innen teknisk, plan, næring, landbruk og miljø.

Den daglige drift av kommunale bygg, veier, vann og avløp krever sin tid og kapasitet.

Stillingen som fagleder næring og utvikling ble endelig tilsatt i august 2023. Oppgaver som forvaltning av det kommunale næringsfondet ligger til denne stillingsressursen. I perioden stillingen var vakant, fungerte kommunedirektøren og økonomikonsulent som kontaktpersoner opp mot næringslivet samt mht. saksbehandling av næringsfondmidler

Større prosjekt og investeringer:

Det har i 2022/23 vært kjørt flere store utredninger i forhold til fremtidige prosjekter. Det er gjennomført og startet opp flere detaljreguleringer.

- **Boligsatsing.** Det er et betydelig behov for flere og mer variasjon i boliger på Høylandet, slik at det kan tilpasses ulike behov. I løpet av 2023 har det blitt utredet og planlagt ulike boligsatsinger, inkludert bygging av "småhus" ved Børstad boligfelt.
- **Uteområde skolegård.** Det har i løpet av 2023 blitt gjennomført medvirkningsprosesser blant ansatte og elever på skolen, samt andre aktører mht. planleggingen. Arbeidet med skolegården ble gjennomført sommeren 2023.
- **Renseanlegg.** Da det er et stort behov for utskifting av renseanlegget, er det gjennomført et forprosjekt for dette. Konklusjonen er at dette skal samlokaliseres sammen med ny brannstasjon på Brøndbo industriområde. Det som inngår i dette prosjektet er nytt renseanlegg, ny pumpestasjon på Haugland samt ny ledningstrase mellom Haugland samt Krampen og over til Brøndbo industriområde.
- **Brannstasjon.** Som nevnt over skal brannstasjon samlokaliseres sammen med nytt renseanlegg på Brøndbo Industriområde. Det er et krav fra Arbeidstilsynet som ligger til grunn for dette. Kravet har vært at ny brannstasjon måtte være på plass innen 31.12.2023 men en har fått utvidet frist til 31.12.2025. Det er i denne forbindelse kjøpt et areal på ca. 30 mål for å få utvidet industriområdet.
- **Fremtidens helse og omsorgsbygg.** Forprosjektet ble gjennomført i 2021 og ferdigstilt slik at dette ble tatt med inn i økonomiplan arbeidet. Ut ifra kostnadene ble det ikke funnet rom for dette i denne planperioden. Det skal i løpet av 2024 lages en prioriterings rekkefølge og ha fokus på å dele opp prosjektet i flere etapper.

1.3.3 Bredbånd

Det ble utarbeidet en bredbånd- og mobilstrategi som ble vedtatt i 2020 som dannet et godt grunnlag for betydelig bredbåndutbygging i kommunen de siste årene. Dette omfatter følgende utbygging, som er ferdigstilt:

- Brøndbo industriområde, ferdig utbygd
- Område rundt Øyvatnet og Rosendalen (anbud tildelt i 2018) ble sluttført i 2020 i regi av Telenor.
- Mjøsundet i 2020 i regi av Telenor
- Okstad/Almås og Skarland/sørsiden ble utbygd i 2020 i regi av NTE.
- Grongstad og Aavatsmarka ble bygd ut høsten 2021 i regi av NTE.
- Kviståsen – Lilleenget ble ferdigstilt i 2022
- Vassbotna ble ferdigstilt i 2022.

Det er også mottatt NKOM-midler for 3 nye områder, og disse blir ferdigstilt i løpet av 2024:

- Kongsmoen (Telenor)
- Tyldom/Hammer (Telenor)
- Brembu (NTE)

Det har vært store utfordringer med Kongsmoen, da det har vært enn veldig høy prisstigning på dette prosjektet. Det er blitt jobbet intenst fra administrasjonen sin side mot fylkeskommunen for å få ned prisen, men det lot seg ikke gjøre. Generell prisstigning på gravemeter pga. bl.a økning på drivstoff det siste året, er årsaken til denne økningen.

Høsten 2024 vil Høylandet ha 100% dekning på fiber. Det betyr ikke at 100% av innbyggerne har fiber, men at alle har fått tilbud om å koble seg på.

Det har over tid blitt jobbet aktivt med å bedre mobildekningen i Høylandet sentrum (med bakgrunn i perioder med dårlig mobildekning pga. ising på Geitfjellsenderen). En har hatt tett dialog med Fylkeskommunen, Telenor, NTE og Statsforvalteren på dette, og dette er nå løst med at det er lagt fiber til masta i Lissenget. Med denne løsningen er man ikke avhengig av Geitfjellsenderen for å ha mobildekning på Høylandet sentrum.

1.3.4 Næring

Vi søkte også i 2023, om å være med på en sommerjobbordning der næringsliv/offentlig fikk støtte til å ta inn ungdom i sommerjobb. Kommunen fikk støtte til 8 personer. Disse pengene har i sin helhet gått til ungdommer som er tatt inn i sommerjobb hos private næringsaktører og kommunens tekniske tjenester.

Det ble oppstartet et landbruksforum i 2020. Prosjektet "Framtidsbonden" som har blitt fulgt opp videre i 2023.

Bosetting av flyktninger

Høylandet har med bakgrunn i krigssituasjonen i Ukraina bosatt ca. 85 personer (45 i 2022 og 40 i 2023). På flere områder har dette krevd en styrking av bemanning og kapasitet innen kommunen. Voksenopplæringen er etablert i egen regi (tidligere år ble dette kjøpt fra nabokommuner).

Bosetting av flyktninger fra Ukraina har i sin helhet fungert veldig godt. Det er gjort en formidabel jobb ved ulike tjenesteområder samt viktig og kjempeflott innsats fra frivilligheten og enkeltperson i kommune som har bidratt til at mange trives med å bo på Høylandet.

Kommunestyret har vedtatt å stille seg positiv til å bosettes inntil 25 personer i 2024 (ble anmodet om å bosette 35 personer). En vil fortløpende vurdere kapasitet mht. bosettingsarbeid. Boliger og arbeidsplasser er en hovedutfordring fremover.

1.3.5 Administrativ ledelse

Høylandet kommune har de siste par årene vært organisert i 2 enheter: i) Oppvekst og Kultur; ii) Helse og Omsorg, teknisk som en avdeling samt fagteam rundt næring/landbruk og digitalisering. Det ble i 2023 tatt en gjennomgang av overordna organisering i kommunen og det ble foretatt en del endringer med virkning fra 1. januar 2024. Kort oppsummert så omfatter endringene:

- Overordnet ansvar for voksenopplæring og integreringsarbeid er lagt under enhet for Oppvekst og kultur.
- Helse og familietjenester former en egen avdeling med egen avdelingsleder under enhet for Helse og Omsorg. Legekontoret er fremdeles lagt direkte under kommunalsjef for helse og omsorg
- Landbruk og næring er lagt under teknisk avdeling
- Prosjektleder ILAG er lagt under teknisk avdeling.
- Ressurs som personalsjef/HR-leder er tillagt ansvar for å lede stab- og støttefunksjoner i sentraladministrasjonen. Fagleder digitalisering inngår i stab/støttefunksjoner.

Disse endringene har medført at færre stillinger og fagområder rapporterer direkte til kommunedirektøren. Det frigir tid til mer overordnet ledelse for kommunedirektøren og sikrer på en bedre måte nærledelse innen flere fagområder.

Ledergruppen (bestående av kommunalsjefer, personalsjef, økonomisjef og kommunedirektør) har generelt hatt et møte per måned hvor det diskuteres drift og budsjettstyring. I tillegg ser kommunedirektøren stor nytte av å ha et utvidet lederforum (ledergruppe samt mellomledere/avdelingsledere) der det holdes månedlige møter. Viktig tema for ledergruppen gjennom året har vært ulike personaltema, arbeidsgiverstrategi, digitale satsinger, nærværarbeid, økonomiplan 2024-2027 osv.

I løpet av året 2023 var det skifte i stillingen som kommunalsjef oppvekst og kultur. Med bakgrunn i helsesituasjonen til personalsjef ble stillingen lyst ut som HR-leder og kom på plass fra 1. januar 2024 samt avdelingsleder for helse og familietjenestene. Ny økonomisjef startet 1. februar 2024. Fra februar 2024 var alle stillingene i utvidet lederforum på plass.

1.3.6 Likestilling

I Kommunestyrevalget i 2023 ble det valgt 4 kvinner av 15 medlemmer i kommunestyret. Det er lenge siden det har blitt valgt inn så få kvinner som i denne perioden. I formannskapet er det valgt 3 kvinner og 4 menn.

Det har vært nyansettelser i lederstaben i 2023 og alle i lederstaben til kommunedirektøren er menn.

1.3.7 Etiske tiltak

Etiske retningslinjer for Høylandet kommune ble revidert i 2012 og er et viktig dokument i kommunens arbeid med å få et godt tjenestetilbud til våre brukere. De etiske retningslinjene vektlegger kommunens grunnverdier "*respekt, åpenhet, tillit og endringsvilje*". Det arbeides med grunnverdiene i hverdagen. Etiske tiltak og grunnverdier vil vurderes som del av utarbeidelse av ny arbeidsgiverstrategi i 2022-2023.

Som del av utarbeidelse av ny arbeidsgiverstrategi er det er i løpet av 2023/2023 gjennomført en prosess/revidering av kommunes verdier, og det er stor støtte for at nevnte verdier videreføres.

Diskrimineringslovene

Diskriminering er et viktig element i opplæringen i Høylandet skole, og behandles i mange fagplaner og fag. Skolen har fokus på å unngå mobbing, og har hatt et eget prosjekt "Kjærlighet og grenser", som har satt fokus på ungdommens utfordringer med å sette grenser. Det samme gjør kommunens deltagelse i MOT. Kommunen har underskrevet manifest mot mobbing.

NAV-kontoret i administrasjonsbygningen er utformet etter kravene om universell utforming, og skal være tilgjengelig for alle. Det er montert automatiske åpnere i hovedinngangen på skolen, kulturskolen, administrasjonsbygget, legekantoret og ved svømmebassenget, samt i den nye flerbrukshallen som ble tatt i bruk høsten 2020. Kommunen har ikke hatt søkere som har vært funksjonshemmet og som har vært kvalifisert for oppgaver i kommunen.

1.3.8 Spesielle resultater siste år

Nærværssatsing

Høylandet kommune er en IA-bedrift, og vi vil gjennom et godt samarbeid mellom ansatte, tillitsvalgte og ledelse motivere til nærvær på jobben som kan redusere sykefraværet. Sykefraværet i 2023 var på 9,1 % (totalt 90,9 % nærvær). Dette er et lavere nærvær enn kommunens målsetting på 95 % nærvær og en svakt positiv utvikling fra 2022 (9,2%).

Sykefraværet har hatt følgende utvikling: 2016 – 8,10 %, 2017 – 6,60 %, 2018 – 7,35 %, 2019 – 7,70 %, 2020 – 8,60 %, 2021 – 9,1 % - 2022 – 9,2 %, 2023 – 9,1%.

Nærværssatsingen har fokus på arbeid på systemnivå, avdelingsvis og individuelt nivå. Pågående arbeid omfatter:

- Oppfølging av ansatte som er sykmeldte eller som står i fare for å bli sykmeldt.
- Systematisk arbeid på avdelinger med arbeidsmiljø og tema som kommer frem fra medarbeiderundersøkelse (se info nedenfor)
- Gjennomgang av rutiner og prosedyrer knyttet til personalarbeid (digital personalhåndbok)
- Prosess knyttet til utarbeidelse av ny arbeidsgiverstrategi.

Årlige medarbeiderundersøkelsen skal være et verktøy for oss som arbeidsgivere for å kunne redusere sykefraværet i organisasjonen. Den ble i desember 2023 gjennomført tredje år på rad. Det var høy svarprosent på undersøkelsen (over 80%). Ansatte gis mulighet til å gi sine innspill innen psykososialt arbeidsmiljø; kommunens omdømme som arbeidsplass; mangfold på arbeidsplassen; organisatorisk arbeidsmiljø; etikk; omstilling og endringsprosesser; rus og avhengighet. Det gis en score på 1-5 (der 5 er beste score). Gjennomsnittlig vurdering/tilbakemelding i 2021 var 3,9, 4,0 i 2022 og 4,2 i 2023.

Resultater fra medarbeiderundersøkelsen blir presentert ved personalmøter i alle avdelinger (resultater fra respektive avdelinger). Dette danner grunnlag for at det utarbeides handlingsplaner for oppfølging ved hver avdeling. Det er etablert partssammensatte utvalg, bestående av ledelse, tillitsvalgt, verneombud, i hver avdeling som har ansvar for å koordinere oppfølging av handlingsplanen.

Områder som krever ekstra fokus som helhet i organisasjonen i 2024 omfatter følgende:

- Kommunikasjonsflyt
- Konflikthåndtering

- Lønn- og ansettelsesforhold
- Organisering av arbeidet
- Etske dilemmaer

Nærværprosjekt i samarbeid NAV arbeidslivssenter og BHT har gitt oss gode innspill på hvordan vi håndterer sykefravær og andre utfordringer i organisasjonen. Prosjektet involverer alle ansatte, ledere, NAV og BHT. En overordna partsgruppe bestående av hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, ledelse, BHT og NAV skal ha oversikten og sikre at nødvendige tiltak blir gjennomført.

1.3.9 Måloppnåelse

Kommunens handlingsplan for perioden 2023-2026 er en videreføring av den handlingsplanen som ble utarbeidd i løpet av 2017, basert på analyser og prioriteringer av innsatsområder for kommende år. Den fire-årige handlingsplanen for 2023-2026 har som allerede nevnt følgende hovedmål:

- *1300 innbyggere innen utgangen av 2026*
- *Hållingene har god folkehelse*
- *Kommunen er innovativ og har god ressurs- og økonomistyring*

Handlingsplanen har dannet grunnlag for tertialrapportering til kommunestyret i løpet av året samt vedlegg til årsmelding.

Ny fireårig handlingsplan for perioden 2024-2027 ble utarbeidet høsten 2023.

Det går fram av enhetenes årsmeldinger senere i beretningen om fremdriften på de ulike fagområdene. Kommunedirektøren håper at dette gir en god beskrivelse for politisk nivå, på hvordan det arbeides for å nå satte mål.

1.3.10 Interne kontrolltiltak

En vurderer at det er etablert en rekke gode rutiner for å sikre god drift og oppfølging på ulike områder. For å sikre god tjenesteproduksjon og resultatstyring vektlegges målformulering og planlegging av konkrete tiltak i årlig handlingsplaner (som bygger på fire-årig handlingsplan som rulleres hvert år). Som allerede nevnt, den årlige handlingsplanen er grunnlaget for tertialrapportering til kommunestyret samt årsrapportering. Ny samfunnsplan ble ferdigstilt i 2023 og dannet grunnlaget for handlingsplanen for 2024-2027.

God økonomistyring sikres gjennom grundige budsjettprosesser, regelmessige budsjettjusteringer i de ulike enheten, økonomiske tertialrapporter til kommunestyret samt årsregnskapet. Hvert fagområde, inkl. sentraladministrasjonen har prioriteringer som gjennomgås regelmessig. Personal fører regelmessige statusoversikter over sykefravær, som gjennomgås i ledergruppa, arbeidsmiljøutvalget (AMU) og administrasjonsutvalget.

Høylandet kommune bruker kvalitetssystemet Compilo. Det er tatt i bruk i alle avdelinger, men bruken varierer noe fra avdeling til avdeling. I 2023 har en hatt fokus på opplæring i bruk av compilo, inkludert avviksmodule. Det jobbes for tiden med å ta en full gjennomgang av dokumentene som ligger i compilo, noe som vil ferdigstilles i løpet av 2024. I tillegg er det jobbet godt i 2023 med å ta en revidering av alle rutiner/prosedyrer innen personal som vil legges inn i compilo som en digital personalhåndbok. Målet er at dokumentlager, inkludert digital personalhåndbok skal være tilgjengelig for alle ansatte innen sommeren 2024. Dette vurderes å være et viktig arbeid knytte til kommunens internkontroll.

Høsten 2021 ble det ansatt en fagleder digitalisering i 100% stilling, som er en viktig ressurs for at informasjonssikkerhet og tilhørende internkontroll følges opp. En digitaliseringsstrategi og rutine for digital beredskap er utarbeidet og det er for tiden stort fokus på datasikkerhet. Dette gjøres også i tett samarbeid med IKTIN (IKS for IKT samarbeid for Indre Namdalskommunene) der det er etablert et fora for datasikkerhet med deltakelse fra alle deltakerkommunene. Fagleder digitalisering deltar fra Høylandet.

Kommunedirektørene i Namdalen i har i 2023 satt felles fokus på internkontroll. Dette vurderes å være et viktig fora for å dele erfaringer og å diskutere områder for videre styrking.

1.3.11 Statlige tilsyn

Arkivverket hadde tilsyn med arkivholdet i Høylandet kommune 11.05.2022, og i hht. endelig tilsynsrapport datert 12.08.2022 og Høylandet kommune fikk flg. pålegg:

1. Oppdater arkivplan innen fristen 01.05.2023
2. Kartlegg og dokumenter aktive og avsluttede elektroniske systemer som inngår i organets arkiv – frist 01.02.2023
3. Utarbeid rutiner for elektronisk behandling av arkivdokumenter – frist 01.06.2023
4. Utarbeid en plan for å ordne og listeføre bortsatte, eldre og avsluttede papirarkiver – frist 01.05.2023
5. Sikre bortsatte, eldre og avsluttede arkiver – frist 01.05.2023.

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap den 08.12.2022. Tema for tilsynet var kommunens oppfyllelse av plikter etter § 14 og 15 i Sivilbeskyttelsesloven, forskrift om kommunal beredskapsplikt, samt helseberedskapslovens § 2-2, 1. ledd, jfr. lov om folkehelsearbeid § 28, 2. ledd, forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. §§ 1 til 9, folkehelseloven § 27 og smittevernloven § 7-1 og § 7-2. I den endelige tilsynsrapporten datert 26.02.2023 har statsforvalteren avdekket 4 avvik under tilsynet;

1. Kommunen har ikke en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i hht. krav i sivilbeskyttelsesloven § 14 og forskrift om kommunal beredskapsplikt §2. – frist for å lukke avviket – 01.10.2023
2. Kommunen har ikke en beredskapsplan som dekker sivilbeskyttelsesloven § 15. – Frist for å lukke avviket 01.04.2024
3. Kommunen har ikke øvd sin beredskapsorganisasjon i hht. Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 7, 1. ledd, 1. punktum. – Frist for å lukke avviket 01.04.2023
4. Høylandet kommune må oppdatere sin smittevernplan, jfr. Lov om vern og smittsomme sykdommer - § 7-1 og § 7-2 – Frist for å lukke avviket 01.05.2023

Det ble i løpet av 2022 blitt gjennomført en forvaltningsrevisjon av personalarbeidet i Høylandet kommune. Rapport ble ferdigstilt i første del av 2023, med diverse oppfølgingsområder. En er godt igang med oppfølging av funn fra denne forvaltningsrevisjonen.

I mai 2023 gjennomførte Arbeidstilsynet et tilsyn innenfor hjemmebasert omsorg vedr. håndtering av vold og trusler. Tilsynet ga ingen avvik til kommunen.

Ny brannstasjon, inkludert i innværende økonomiplan, er som et resultat av Arbeidstilsynets kontroll i 2017. Tilsynet konkluderte med krav om ulike tiltak for å få brannstasjonen godkjent med frist 31.12.2023. Det er jobbet godt med å få på plass ny brannstasjon i løpet av 2023 men har utfordringer mht. regulering av tomt. Kommunen har fått godkjent ny frist til 31.12.25.

2 Nøkkeltall og kommentarer til regnskapet

2.1 REGNSKAPSDOKUMENTENE

Årsregnskapet skal inneholde oppstillingene som nevnt i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv §§ 5-4 til 5-6 og §§ 5-8 til 5-9. Oppstillingene etter §§ 5-4 til 5-6 skal også vise beløp for det opprinnelige vedtatte årsbudsjettet, det regulerte årsbudsjettet og det forrige årsregnskapet. Oppstillingen etter § 5-8 skal også vise beløpene for det forrige årsregnskapet.

- Bevilgningsoversikter - drift
- Bevilgningsoversikter - investering
- Økonomisk oversikt etter art - drift
- Balanseregnskapet
- Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Årsregnskapet skal inneholde noteopplysningene som nevnt i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv §§ 5-10 til 5-15. Dette omfatter bl.a. opplysninger om eiendeler, lån, avdrag, pensjoner, garantier, bundne fond, selvkost og aksjer m.m. I tillegg kan det gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet ellers, og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen.

De spesifiserte regnskapsrapportene for driftsregnskapet, investeringsregnskapet, samt balanseregnskapet, følger som vedlegg til hovedregnskapet.

2.2 REGNSKAPRESULTAT

Iht. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv § 4-3 skal et mindreforbruk avsettes til disposisjonsfond.

Driftsregnskapet for 2023 ble avsluttet i balanse ved at årets mindreforbruk på kr 1.379.365 ble avsatt til disposisjonsfond. Budsjettert bruk av disposisjonsfond på kr 3.300.000 ble ikke benyttet og det ble dermed avsatt kr 1.208.526 mer til disposisjonsfond enn budsjettert.

Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforsikten § 5-4, 1.ledd	Note	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr. budsj. 2023	Regnskap 2022
Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)					
1 Rammetilskudd		94 010 987	92 487 000	90 175 000	90 681 298
2 Inntekts- og formueskatt		29 867 785	30 183 000	29 729 000	30 299 025
3 Eiendomsskatt		2 825 767	2 860 000	2 860 000	2 834 727
4 Andre generelle driftsinntekter	17	19 969 226	17 730 100	10 218 000	9 259 883
5 Sum generelle driftsinntekter		146 673 765	143 260 100	132 982 000	133 074 932
6 Sum bevilgninger drift, netto		135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 221
7 Avskrivninger	4	8 655 762	8 209 526	8 209 526	8 516 905
8 Sum netto driftsutgifter		143 962 945	144 812 139	132 662 001	135 067 126
9 Brutto driftsresultat		2 710 821	-1 552 039	319 999	-1 992 194
10 Renteinntekter		1 782 736	710 686	710 686	913 412
11 Utbytter		1 067 323	700 000	700 000	896 883
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
13 Renteutgifter		6 509 500	7 859 079	7 609 079	3 586 865
14 Avdrag på lån	9	6 201 370	6 200 000	6 200 000	6 230 000
15 Netto finansutgifter		-9 860 811	-12 648 393	-12 398 393	-8 006 570
16 Motpost avskrivninger		8 655 762	8 209 526	8 209 526	8 516 905
17 Netto driftsresultat		1 505 772	-5 990 906	-3 868 868	-1 481 859
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
18 Overføring til investering		0	0	0	0
19 Avsetninger til bundne driftsfond		3 102 428	890 000	570 000	2 317 044
20 Bruk av bundne driftsfond		-2 976 021	-3 751 745	-1 138 868	-4 861 236
21 Avsetninger til disposisjonsfond		1 379 365	170 839	0	4 072 087
22 Bruk av disposisjonsfond		0	-3 300 000	-3 300 000	-3 009 753
23 Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
24 Sum disponeringer/dekning av netto driftsresultat		1 505 772	-5 990 906	-3 868 868	-1 481 859
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Netto driftsresultat ble kr 1,5 mill. og utgjør 0,75 % av brutto driftsinntekter. Sammenhengen mellom netto driftsresultat og mindreforbruk gis i tabellen over. Netto driftsresultat (linje 17) fratrukket avsetninger til- og bruk av bundne fond (linjene 18-20) utgjør mindreforbruket (linje 21), som avsettes til disposisjonsfond.

Når det gjelder omtale av nettodriftsresultat, se ellers kap. 2.6 Nøkkeltall.

2.2.1 Frie inntekter

Skatt på formue og inntekt

Skatt på formue og inntekt ble kr 315.215 lavere enn forutsatt i revidert budsjett. På nasjonalt plan viser skattetallene for 2023 at kommunene har fått inn kr 210,5 mrd. i skatt på inntekt og formue. Sammenlignet med fjoråret har kommunenes skatteinntekter gått ned med nærmere 10,4 mrd. kroner eller 4,7 prosent. Nedgangen fra året før må ses på bakgrunn av at skatteinntektene i 2022 var ekstraordinært høye og hele 27 mrd. kroner større enn anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2022.

Rammetilskudd

Begrunnet med den store skatteinngangen, ble rammetilskuddet i 2022 redusert med kr 12 mrd. Regnskapet viser likevel at vi har mottatt kr 1.523.987 mer i rammetilskudd enn forutsatt i revidert budsjett.

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforsikten § 5-4, 1.ledd	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Avvik mer/mindre inntekt	Oppr. budsj. 2023	Regnskap 2022
Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)					
1 Rammetilskudd	94 010 987	92 487 000	1 523 987	90 175 000	90 681 298
2 Inntekts- og formueskatt	29 867 785	30 183 000	-315 215	29 729 000	30 299 025
3 Eiendomsskatt	2 825 767	2 860 000	-34 233	2 860 000	2 834 727
4 Andre generelle driftsinntekter	19 969 226	17 730 100	2 239 126	10 218 000	9 259 883
5 Sum generelle driftsinntekter	146 673 765	143 260 100	3 413 665	132 982 000	133 074 932

Eiendomsskatt

I 2023 ble det utskrevet kr 34.233 mindre enn revidert budsjett. Det er utskrevet kr 1.182.516 på verker og bruk samt næringseiendommer med 7 promille, og kr 1 643 251 på boliger og fritidsboliger med 4 promille.

2.2.2 Investeringskompensasjon

Høylandet mottar investeringskompensasjon for renter av avdrag på lån til:

Formål	Låneramme	Renter	Avdrag	Sum
Rehabilitering svømmebasseng	67 874	1 762		1 762
Skoleanlegg etter brann	544 702	14 137		14 137
Utbedring skolebygg	2 240 904	58 162		58 162
Tilbygg og ombygging sykeheim	1 610 580	41 802	201 323	243 125
5 omsorgsboliger fra 1999	478 020	12 407	79 670	92 077
7 omsorgsboliger fra 2001	1 054 668	27 373	131 834	159 207
Rehabilitering kirkebygg	464 103	12 045		12 045
Sum	6 460 851	167 688	412 827	580 515

2.2.3 Statstilskudd flyktninger

Høylandet kommune mottok 40 flyktninger fra Ukraina i løpet av 2023. Tabellen nedenfor viser at vi i 2023 har mottatt mer midler fra staten enn hva som er blitt brukt på flyktninger dette året. Dette vil være naturlig i et år der det kommer flere flyktninger på slutten av året, da tilskuddet som kommer år 1, er det samme uansett når tid på året de bosettes.

Kommunen må regne med økte kostnader til området i årene som kommer, dersom en ikke lykkes i integreringsprosessen.

Integreringstilskudd nedtrappes over en periode på 5 år og er såkalte frie midler. I tabellen nedenfor ser vi at kr 5,1 mill. går inn i den generelle driften av kommunen.

Prosjekt 1200 Mottak av flyktninger		Regnskap	Buds(end)	Regnskap
Ansvar	Navn	2023	2023	2022
1230	Integreringstjenesten	2 228 582	1 835 077	429 804
1231	Introduksjonsordningen	6 979 089	7 444 423	804 506
2100	Administrasjons Oppvekst og kultur	0	0	768
2152	Voksenopplæring for fremmedspråklige	502 288	450 272	-14 523
2200	Høylandet kommune ordinær undervisning	559 234	1 472 788	802 325
2610	Ordinær barnehagedrift	504 953	599 297	5 856
2700	Bibliotek	1 306	0	1 065
3200	Helsesøstertjeneste	198 829	98 987	5 821
3201	Jordmortjeneste	465	0	0
3300	Legetjeneste	83 244	331 457	64 680
3510	Økonomisk sosialhjelp	2 353 402	1 953 133	928 708
3512	Kvalifiseringsprogrammet	0	140 000	0
3701	Høylandet sykeheim, pleie	0	0	193 037
3801	Hjemmesykepleie	33 428	0	0
3812	Støttekontakt / avlastning	3 065	0	0
3830	Psykisk helsevern	6 694	297 702	8 120
4510	Kommunalteknisk drift- administrasjon	274 808	238 543	291 876
4563	Offentlige plasser og torg, grøntanl.	1 199	0	0
4600	Kommunal vannforsyning - distribusjon	-1 100	0	0
4740	Boliger til utleie	-62 361	180 000	328 373
4742	Omsorgsboliger	2 059	0	0
4744	Framleide boliger	473 095	66 000	287 572
4761	Lagerbygg	0	0	1 763
4764	Skysstasjon	112 450	100 000	4 827
4782	Børstad boligområde	80	0	0
8501	Statstilskudd flyktninger 1)	-19 388 711	-17 271 100	-8 796 135
9400	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0
9401	Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Sum prosjekt: 1200 Mottak av flyktninger		-5 133 901	-2 063 421	-4 651 557

2.2.4 Renter og avdrag

Bevilgningsoversikt drift, jfr. Budsj.forskr. § 5-4, 1.ledd	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik	Oppr. budsj.	Regnskap
	2023	2023	mer/mindre inntekt	2023	2022
10 Renteinntekter	1 782 736	710 686	-1 072 050	710 686	913 412
11 Utbytter	1 067 323	700 000	-367 323	700 000	896 883
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	6 509 500	7 859 079	1 349 579	7 609 079	3 586 865
14 Avdrag på lån	6 201 370	6 200 000	-1 370	6 200 000	6 230 000
15 Netto finansutgifter	-9 860 811	-12 648 393	-2 787 582	-12 398 393	-8 006 570

Renteutgifter

Renteutgiftene ble i revidert budsjett korrigert til kr 7,9 mill. mens driftsregnskapet viser at det er utgiftsført kr 6,5 mill. Det gir et positivt avvik på kr 1,3 mill. i forhold til budsjett. Norges Bank gjennomførte hele syv hevinger av styringsrenten i 2023 – til sammen en økning fra 2,75 % i januar til 4,5 % i desember. Det ble gjennomført et lavere låneopptak i 2023 enn opprinnelig budsjettet og det ble i tillegg foretatt sent på året. Det er en del av forklaringen på at vi fikk et større, positivt avvik mellom revidert budsjett og utgiftsførte renter. En ser at de regnskapsførte renteutgiftene er økt med kr 2,9 mill. fra 2022 til 2023.

Renteinntekter

Renteinntektene ble i revidert budsjett redusert til kr 710.700 mens driftsregnskapet viser at det er inntektsført kr 1,8 mill. Det gir et positivt avvik på kr 1,1 mill.

Utbytte

Det ble mottatt aksjeutbytte fra NTE med kr 1,07 mill. noe som er kr 367.000 mer enn budsjettet. Av dette er det avsatt kr 942.000 til NTE-fondet. Resterende kr 125 000 er utbetalt til Namdal regionråd.

NTE-fondet brukes bl.a. til finansiering av bredbåndsutbygging, men det er ikke gjennomført utbetalinger fra fondet i 2023.

Avdrag på lån

Det er betalt kr 1.370 mer i avdrag på lån enn revidert budsjett. Pga. kommunens vanskelige økonomiske situasjon vedtok kommunestyret høsten 2020 at kommunen skulle gå over til å betale minimumsavdrag på sine lån. Totalt ble det betalt kr 6,2 mill. i avdrag i år, noe som er kr 230.000 over pliktig minimumsavdrag som kommunen må betale i 2023 (kr 5.97 mill.) jfr. note 9 i årsregnskapet.

Renter og avdrag viser samlet et netto mindreforbruk på kr 1,3 mill. i forhold til revidert budsjett.

2.3 DRIFTSRESULTAT FOR RAMMEOMRÅDENE

I tabellen «Bevilgningsoversikt drift» linje 6 (se tabell under punkt 2.2 ovenfor) – er beløpene oppgitt som «sum bevilgninger drift, netto».

Denne tabellen spesifiserer ikke «bruk- og avsetning bundne fond/midler». I tabellen nedenfor er «bruk- og avsetning bundne fond/midler» tatt med, og denne tilleggsinformasjonen viser hvordan man kommer fram til rammens netto drifts-utgifter eksklusive «bruk- og avsetning bundne fond/midler».

Disse beløpene gir uttrykk for bærekraftig netto driftsutgifter, og er rammen vi styrer etter.

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforskriften § 5-4, 2.ledd	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr. Budsjett 2023	Regnskap 2022
Til fordeling fra bevilgningsoversikt drift, netto	135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 221
1-sentral adm* netto driftsramme ("linje 6")	27 029 404	28 382 160	25 074 493	20 117 716
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	0	0	0	3 125
Bruk av bundet driftsfond	-238 678	-2 138 193	-201 100	-2 459 261
Avsetning bundet driftsfond	4 500	0	0	2 000
Sum netto driftutgift	26 795 226	26 243 967	24 873 393	17 663 580
*Herav - ansvarsområdet 1905 - Avsatt til årslønnvekst	0	64 064	2 277 867	0
2 - Oppvekst og kultur - netto driftsramme ("linje 6")	44 040 952	41 445 524	37 305 859	40 278 014
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	0	0	0	1 166
Bruk av bundet driftsfond	-304 101	-2 100	-2 100	-426 513
Avsetning bundet driftsfond	493 596	0	0	69 189
Sum netto driftutgift	44 230 447	41 443 424	37 303 759	39 921 856
3 - Helse - netto driftsramme ("linje 6")	58 688 796	60 077 364	53 260 795	52 097 285
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	0	0	0	5 680
Bruk av bundet driftsfond	-2 167 726	-1 453 257	-297 473	-1 789 661
Avsetning bundet driftsfond	1 025 923	0	0	1 324 982
Sum netto driftutgift	57 546 992	58 624 107	52 963 322	51 638 286
4 - Teknisk - netto driftsramme ("linje 6")	14 861 610	13 346 833	13 215 047	11 658 261
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	0	0	0	1 820
Bruk av bundet driftsfond	-265 515	-158 195	-638 194	-125 419
Avsetning bundet driftsfond	197 275	320 000	0	72 453
Sum netto driftutgift	14 793 370	13 508 638	12 576 853	11 607 115
5 - Kirken - netto driftsramme ("lik linje 6")	1 421 599	1 420 819	1 420 819	1 379 450
6 - Næring og utvikl - netto driftsramme ("lik linje 6")	2 070 548	2 777 523	2 616 744	1 584 805
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	0	0	0	0
Bruk av bundet driftsfond	0	0	0	-60 383
Avsetning bundet driftsfond	382 827	0	0	53 439
Sum netto driftutgift	2 453 375	2 777 523	2 616 744	1 577 861
9 - Pensjon - netto driftsramme (linje 6)	-12 805 726	-10 847 610	-8 441 282	-565 308
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	0	0	0	-33 363
Bruk av bundet driftsfond	0	0	0	0
Avsetning bundet driftsfond	0	0	0	794 981
Sum netto driftutgift	-12 805 726	-10 847 610	-8 441 282	196 310
SUM	135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 223
Sum linje 6	135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 223
Differanse	0	0	0	0

Oppsummering fra «linje 6» i tabellen ovenfor, inkludert budsjettavvik pr. ramme (grått felt):

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. budsjettforskriften § 5-4, 1.ledd - netto driftsramme	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Avvik (-) merinntekt (+) mindreinnt.	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
1. Sentralstyingsorganer og fellesutg.	27 029 404	28 382 160	1 352 756	25 074 493	20 117 716
2. Oppvekst og kultur	44 040 952	41 445 524	-2 595 428	37 305 859	40 278 014
3. Helse- og omsorg	58 688 796	60 077 364	1 388 568	53 260 795	52 097 285
4. Teknisk	14 861 610	13 346 833	-1 514 777	13 215 047	11 658 261
5. Kirkelige formål	1 421 599	1 420 819	-780	1 420 819	1 379 450
6. Næring og utvikling	2 070 548	2 777 523	706 975	2 616 744	1 584 805
9. Pensjon mm	-12 805 726	-10 847 610	1 958 116	-8 441 282	-565 308
Sum netto driftsramme	135 307 183	136 602 613	1 295 430	124 452 475	126 550 223

Sum netto driftsutgift for hvert rammeområde, korrigert for bruk og avsetning til bundne fond, gir følgende tabell inkl. budsjettavvik pr. ramme (grått felt):

Rammeområdets netto driftsutgift	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Avvik (-) merinntekt (+) mindreinnt.	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
1. Sentralstyringsorganer og fellesutg.	26 795 226	26 243 967	-551 259	24 873 393	17 663 580
2. Oppvekst og kultur	44 230 447	41 443 424	-2 787 023	37 303 759	39 921 856
3. Helse- og omsorg	57 546 992	58 624 107	1 077 115	52 963 322	51 638 286
4. Teknisk	14 793 370	13 508 638	-1 284 732	12 576 853	11 607 115
5. Kirkelige formål	1 421 599	1 420 819	-780	1 420 819	1 379 450
6. Næring og utvikling	2 453 375	2 777 523	324 148	2 616 744	1 577 861
9. Pensjon mm	-12 805 726	-10 847 610	1 958 116	-8 441 282	196 310
Sum netto driftsutgift	134 435 283	133 170 868	-1 264 415	123 313 608	123 984 458

En kort oversikt over budsjettavvikene kommenteres under her. Det vises også til årsmeldingen for sentraladministrasjon og de ulike resultatenehetene, som er tatt inn årsberetningen fra kap. 4 til kap. 8.

Rammeområde 1 – Sentraladministrasjon.

Regnskapet viser et merforbruk på kr 551 259.

Dette skyldes i hovedsak:

For lave budsjetterte lønnskostnader ved «Rådmannskontoret» (ansvar 1200), anordnet lønn samt økning i framtidige mulige tap på fordringer ved «Andre fellesutgifter (ansvar 1409).

Det vises også til årsmeldingen for sentraladministrasjon, kap. 4.

Rammeområde 2 – Oppvekst og Kultur

Regnskapet viser et merforbruk på kr 2 787 023.

Dette skyldes i hovedsak:

Kostnader til barnevern (ansvar 2125, 2126 og 2127) med et merforbruk på til sammen kr 1,8 mill. Ordinær undervisning (ansvar 2200), med et merforbruk på kr 140.400 og lønn knyttet til midlertidige stillinger våren 2023 som utgjør kr 439.000 over budsjett.

Det vises også til årsmeldingen for oppvekst og kultur, kap. 5.

Rammeområde 3 - Helse og Omsorg

Regnskapet visert et mindreforbruk på kr. 1 077 115

Dette skyldes i hovedsak:

Legetjenesten (ansvar 3300) har et merforbruk på kr 1,5 mill. og Miljøarbeidertjenesten (ansvar (3810) har et mindreforbruk på kr 2,5 mill.

Det vises også til årsmeldingen for helse, kap. 6.

Rammeområde 4 – Teknisk

Regnskapet viser et merforbruk på kr 1.284.732

Dette skyldes i hovedsak:

Andel arbeidsgivers pensjon utgjør kr 320.000. Energikostnadene står for kr 1.014.000 der bioenergi utgjør ca. kr 940.000. Brannvesen utgjør kr 180.000 og framleide boliger kr 502.000. Når det gjelder framleide boliger, er det på grunn av at det er noe omrokeringer samt at det må være en overkapasitet på dette ansvaret. Kommunale veier, offentlig plasser og torg hadde et underforbruk på ca. kr 200.000, mye på grunn av fine værforhold og lite snø.

Det vises også til årsmeldingen for teknisk, kap. 7.

Rammeområde 6 – Næring og Utvikling

Regnskapet viser et mindreforbruk på kr 324.148.

Dette skyldes i hovedsak:

At næringsjef-stillingen var vakant frem til august.

Det vises også til årsmeldingen for næring og utvikling, kap. 8.

Rammeområde 9 – Pensjon mm.

All bokføring ifm. avregning av pensjon er ført på rammeområde 9 fra 2022. Dette ordningen ble innført for å unngå å «forstyrre» de øvrige rammeområdene, da pensjonskostnader ofte er uforutsigbart.

Utviklingen av intern fordeling netto driftsutgift for rammeområdene

Tabellen viser utviklingen i netto driftsutgifter for rammeområdene, i forhold til sum netto driftsramme:

Rammeområde <i>beløp i 1.000 kr</i>	2023		2022		2021	
1. Sentralstyringsorganer og fellesutg.	26 795	18,20 %	17 664	14,27 %	9 708	8,47 %
2. Oppvekst og kultur	44 230	30,04 %	39 922	32,25 %	39 216	34,20 %
3. Helse- og omsorg	57 547	39,08 %	51 638	41,72 %	52 690	45,95 %
4. Teknisk	14 793	10,05 %	11 607	9,38 %	11 692	10,20 %
5. Kirkelige formål	1 422	0,97 %	1 379	1,11 %	1 372	1,20 %
6. Næring og utvikling	2 453	1,67 %	1 578	1,27 %	0	0,00 %
Sum netto utgift	147 241	100,00 %	123 788	100,00 %	114 678	100,00 %

Netto driftsramme for Helse og Omsorg gått ned fra 45,95 % i 2021 til 39,08 % i 2023.

Netto driftsramme for Oppvekst og Kultur er også redusert noe fra 34,2% i 2021 til 30,04 % i 2023.

Netto driftsramme for Sentralstyringsorganer og fellesutg. har i 2023 gjort «et byks» opp, til 18,2 %. Dette skyldes i hovedsak at Integreeringstjenesten er inne her fra 2022.

2.4 DRIFTSINNTektene

Tabellen nedenfor viser utviklingen for de viktigste driftsinntektene.

Driftsinntekter etter KOSTRA-art <i>tall i 1.000 kr.</i>	2023	2022	2021	2020
Kommunale avgifter (164*)	8 745	8 109	7 912	7 563
Husleieinntekter (163*)	8 806	6 457	5 779	5 363
Brukerbetaling (160*)	5 032	5 243	5 527	5 484
Refusjon fra trygdekontoret (171*)	5 704	5 467	5 791	6 421
Inntekts- og formueskatt (1870*)	29 868	30 299	29 339	27 461
Eiendomsskatt (1874*+1876*)	2 826	2 835	2 840	2 856
Rammetilskudd fra staten (180*)	94 011	90 681	89 793	86 160
Andre tilskudd og ref. fra staten (170*+181*)	34 677	18 167	14 055	13 108
Tilskudd og ref. fra fylket (173*+183*)	1 316	821	947	296
Tilskudd og ref. fra kommuner og IKS (1750*+1775*+1850*)	473	758	629	308
Tilskudd og ref. fra andre (1770*-1775*+189*)	1 666	1 367	1 450	807
Div. salgssinnt., leieinnt., festeavg. og gebyrer (162*+165*+166*)	2 350	1 642	1 485	1 501
Momskompensasjon (172*)	4 837	4 370	4 410	4 055
Sum inntekter	200 311	176 216	169 957	161 383

2.5 INVESTERINGER

I opprinnelig budsjett for 2023 var det 9 stk. investeringsprosjekt med en samlet ramme på kr 42.830.000 og i løpet av året ble det vedtatt flere nye prosjekt. Noen ble overført fra tidligere år, samt at noen prosjekter ble overført til påfølgende år. Samlet investering i anleggsmidler, jfr. spesifikasjonen av investeringene, er regnskapsført med kr 20.834.800 fordelt på 21 ulike prosjekt.

De største budsjettjusteringene gjelder utsettingen av nytt kloakkrensaneanlegg og ny brannstasjon. Her ble det i 2022 kjøpt nytt næringsareal (Brøndbo industriområde III) – og arbeidet med behandling av reguleringsplan og detaljprosjektering har tatt lengre tid enn først antatt, så bevilgningen til disse to store prosjektene ble overført fra 2023- til 2024-budsjettet.

Totalt ble utgiftene på investeringsprosjektene omtrent som regulert budsjett, med et avvik på kr 467.300.

2.6 NØKKELTALL

Måltall, for antatt bærekraftig økonomisk utvikling	2023	% av drifts- inntekter	Måltall	2022	% av drifts- inntekter
Brutto driftsinntekter	200 311 349			176 214 227	
Netto driftsresultat	1 505 772	0,75 %	Min. 1,75 %	-1 481 859	-0,8 %
Netto lånegjeld (lån redusert for videre utlån og ubrukte lånemidler)	163 662 569	81,70 %	maks 105 %	155 603 735	88,3 %
Arbeidskapital (omløpsmidler-kortsiktig gjeld)	40 553 548	20,25 %	min. 15 %	36 775 537	20,9 %
Disposisjonsfond, redusert for premieavviket	7 216 692	3,60 %	min. 4 %	5 837 328	3,3 %

Tabellen oppsummerer kommunes nøkkeltallsresultater for 2023, sett opp mot vedtatte måltall. Hvert av nøkkeltallene omtales nedenfor.

2.6.1 Netto driftsresultat – måltall: Minimum 1,75 % av driftsinntektene

Netto driftsresultat (før avsetning til og bruk av fond) utgjør kr 1.505.772, dvs. at driftsinntektene er større enn driftsutgiftene. Dette er en forbedring av netto driftsresultat mot året før med kr 3,0 mill. I 2022 var netto driftsresultatet på kr -1.481.859.

Inkludert i netto driftsresultat ligger inntektsførte, ubrukte tilskudd, gaver og andre øremerkede midler som er avsatt til fond samt videre bruk av midler - mottatt i tidligere år. Netto avsetning bundne fond utgjør i 2023 kr -126 407.

Netto driftsresultat og avsetning mindreforbruk	Regnskap 2023	Regnskap 2022
Netto driftsresultat, (+)mindreforbruk og (-) merforbruk	1 505 772	-1 481 859
Avsetninger til bundne driftsfond	-3 102 428	-2 317 044
Bruk av bundne driftsfond	2 976 021	4 861 236
Netto driftsresultat, korr for bundne fond	1 379 365	1 062 334
Avsetninger til disposisjonsfond	-1 379 365	-4 072 087
Bruk av disposisjonsfond	0	3 009 753
Netto avsatt til disp.fondet	-1 379 365	-1 062 334

Økonomisk oversikt drift (jfr. årsregnskapet) viser at sum driftsinntekter for 2023 utgjør kr 200,3 mill. Positivt netto driftsresultat utgjør 0,75 % av driftsinntektene, noe som er en forbedring fra 2022 hvor det var på -0,84 %.

Vi har vedtatt et finansielt måltall for netto driftsresultat som skal utgjøre minimum 1,75 % av brutto driftsinntekt (K. sak 76/19 av 18.12.19). Måltallet er ikke oppnådd de siste tre årene.

1,75 % av driftsinntektene (kr 200,3 mill.) i 2023 tilsier at netto driftsinntekter burde ha vært kr 3,5 mill. Det betyr at netto driftsresultat ble kr 2,0 mill. for lavt.

2.6.2 Lånegjeld – måltall: Netto lånegjeld bør ikke overstige 105 % av driftsinntektene

Høylandet kommune har pr 31.12.2023 en samlet lånegjeld på kr 170,5 mill., som er en økning på kr 6,8 mill. fra 31.12.2022.

I 2023 er det tatt opp lån til videre formidling med kr 1,0 mill. Til finansiering av investeringer ble det tatt opp nytt lån på kr 18,5 mill. Låneopptak til investeringsprosjekter blir vurdert opp mot framgangen i prosjektene, vi låner ikke til prosjekter som ikke er igangsatt.

Det er betalt avdrag på lån tilsvarende minimumsavdraget med kr 6 201 370 (jfr. note 9 til årsregnskapet). Det er i tillegg nedbetalt på gjeld vedr. mottatte spillemidler (lån opptatt i påvente av spillemidler til bygging av Hållinghallen) med kr 6,3 mill. Dette lånet nedbetales via investeringsregnskapet, og er ikke medregnet i beregningen av minimumsavdraget.

Det vises ellers til note 7 og 8 i regnskapet.

2.6.3 Fond – Måltall: disposisjonsfond minimum 4% av driftsinntektene

Bundne fond er avsatte midler som ikke kan brukes fritt. Dette gjelder enten øremerkede tilskudd og gaver som kommunen har mottatt, eller avsetninger i henhold til lov. Når kommunen har overskudd på de såkalte VAR-tjenestene (vann, avløp, renovasjon og feiing), skal overskuddet settes av til fond som bare kan brukes til å dekke senere driftsutgifter. Note 12 i regnskapet omhandler avsetning og bruk av bundne drifts- og investeringsfond i 2023.

Kommunen har også ubundne investeringsfond. Dette gjelder midler som tidligere er avsatt i investeringsregnskapet, for eksempel salgsinntekter fra salg av fast eiendom eller andre anleggsmidler.

Disposisjonsfond er frie fond som kan disponeres fritt. Selv om midlene er avsatt til bestemte formål, kan kommunestyret når som helst gjøre vedtak om omdisponering av midlene.

Disposisjonsfond	01.01.2023	31.12.2023	% av driftsinnt.
Pensjonsregulerende fond -disp.fond	- 13 423 741	- 14 822 851	
Inntektsregulerende fond - disp.fond	- 7 236 438	- 7 216 693	3,6 %
TOTALT	- 20 660 179	- 22 039 544	11,0 %

Det pensjonsregulerende fondet er en andel av disposisjonsfondet og tilsvart premieavvik som kommunen har betalt til KLP og SPK, men som ennå ikke er utgiftsført i regnskapet. Ved utgangen av 2022 utgjorde premieavviket kr 14,8 mill., og ved utgangen av 2023 utgjør premieavviket kr 26.146.400, noe som er kr 4,1 mill. mer enn vi har i samlet på disposisjonsfond pr. 31.12.2023.

Det inntektsregulerende fondet på 7,2 mill. er det «egentlige» disposisjonsfondet til kommunen, som kommunestyret ikke har «øremerket» til ulike formål. Men fondet burde vært overført til det pensjonsregulerende fondet til dekning av samlet premieavvik.

Ifølge kommunens vedtatte handlingsplan hadde kommunen i 2023 et mål om at disposisjonsfondet eks. det pensjonsregulerende fondet bør utgjøre minimum 4% av driftsinntektene. Pr. 31.12.23 utgjør denne andelen av disposisjonsfondet 3,6 % av driftsinntektene, så for 2023 er ikke dette måltallet oppnådd.

2.6.4 Arbeidskapital – Måltall: minst 15 % av driftsinntektene

Kommunens likviditet kan måles som arbeidskapital i prosent av driftsinntektene. Arbeidskapitalen er definert som differansen mellom omløpsmidler (bankinnskudd, kortsiktige fordringer) og kortsiktig gjeld (inkl. premieavvik). Arbeidskapitalen gir uttrykk for kommunenes evne til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

I kommunens handlingsplan for 2023, pkt. 5.5.2 vedr. sikring av god økonomistyring var det vedtatt et måltall om at arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15 % av driftsinntektene. Arbeidskapitalen økte med kr. 3,8 mill. fra 2022 til 2023 (se note 1 til regnskapet). Arbeidskapitalen utgjør dermed 20,3 % av driftsinntektene pr. 31.12.23, slik at dette måltallet er oppnådd i 2023.

2.6.5 Nøkkeltall fra KOSTRA

KOSTRA (KOMmuneSTATrapportering) er et system for rapportering av økonomidata og tjenestedata fra kommunene. Ut fra de dataene som kommunene rapporterer inn lager SSB (Statistisk Sentralbyrå) nøkkeltall som kan brukes til sammenligning mellom kommuner og mellom år. Kommunene er delt i grupper for at de kommunene en sammenligner seg med skal være mest mulig lik egen kommune når det gjelder størrelse, utgiftsnivå og inntektsnivå.

Høylandet tilhørte i 2023 KOSTRA-gruppe 14, som har følgende definisjon:

Kommuner med 600 til 1999 innbyggere og lave eller middels frie disponible inntekter per innbygger.

En har valgt å sammenligne tallene for Høylandet kun med gruppe 14, og med oss selv over år.

Link til KOSTRA: <https://www.ssb.no/statbank/list/kostrahoved>

	2019	2020	2021	2022	Gj.snitt gruppe 14 2022
Finansielle nøkkeltall					
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinnt. (%)	0,6	1,9	0,7	-0,8	2,6
Gjeld: Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (%)	51,9	66,5	62,7	58,9	25,9
Lansiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekt (%)	91,3	106,7	99,2	92,9	82,0
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser i kroner pr. innbygger (kr)	124 104	147 536	146 925	139 918	121 714
Frie inntekter i kroner pr. innb. (kr)	88 734	93 515	99 453	99 490	88 623
Fri egenkap. drift i prosent av brutto driftsinnt. (%)		11,9	11,6	11,7	18,8
Prioritering					
Netto driftsutg. pr. innb. 1-5 år - barnehage (kr)	187 161	193 392	229 826	210 529	218 582
Netto driftsutg. pr. innb. 6-15 år grunnskole (kr)	147 158	148 436	172 354	195 342	195 043
Utgifter kommunale helse- og omsorgstj. pr. innbygger (kr)	49 548	48 301	56 316	55 669	51 659
Netto driftsutg pr. innb. - brann (F338 og 339) (kr)	1 323	1 528	1 766	1 574	2 129
Dekningsgrad					
Andel barn 1-5 pr med barnehageplass (%)	94,6	94,1	93,5	88,20	91,6
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (%)	4,5	4,0	7,4	6,10	9,3
Andel innb. 80 år og over som er beboere på institusjon (%)	15,9	13,6	10,1	9,50	12,7
Antall utrykninger brann (stk)	39,0	27,0	35,0	29,00	720,0
Produktivitet/enhetskostnader					
Korrigert brutto driftsutgifter til barnehager (f201) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	64	60	68	75,30	86,5
Korrigert brutto driftsutg. til grunnskole (funksjon 202) pr. elev (kr)	115 314	113 453	136 828	145 871	154 083
Korrigert brutto driftsutg. Til skolelokaler (funksjon 222) pr. elev (kr)	24 519	24 892	25 562	29 053	37 338
Netto driftsutg i kr pr. km kommunal veg og gate	106 815	82 407	91 889	101 111	101 136

Ser en nærmere på noen KOSTRA-tall for 2022 og sammenligner kommunen med Grong, Overhalla, Lierne og Flatanger, finner en følgende tall:

2022	Høylandet	Grong	Overhalla	Lierne	Flatanger	Gj.snitt Trøndelag
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekt	-0,80 %	-1,00 %	2,10 %	3,10 %	18,00 %	2,40 %
Frie inntekter pr. innbygger	99 490	84 267	74 128	103 080	92 909	65 614
Netto driftsutg. pr. innb. 1-5 år i kr barnehage	210 529	218 695	225 740	268 489	183 333	193 900
Netto driftsutg. pr. innb. 6-15 år i kr grunnskoleopplæring	195 342	180 064	140 195	248 508	224 813	132 608
Netto driftsutg. til omsorgstj. i % av kommunens samlede netto driftsutgifter	30,3 %	30,2 %	28,0 %	33,9 %	36,2 %	31,9 %
Netto driftsutg. til kommunehelsetj. i % av kommunens samlede netto driftsutgifter	9,2 %	9,3 %	5,6 %	7,2 %	6,2 %	6,5 %
Netto driftsutgifter i kr. til kommunale veier og gater per km	101 111	120 471	-	108 729	76 886	193 568

2.7 FINANSFORVALTNING

Det er på bakgrunn av gjeldende økonomireglement inkl. finansreglement rapportert til kommunestyret pr. 1. tertial og pr. 2. tertial i 2023 om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg er det ved årets utgang blitt lagt fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Denne rapporten ble behandlet i en egen sak i kommunestyret 23. mars 2023, K.sak 17/2023.

I tillegg foreligger opplysninger om gjeld og rentesikring i note 7 og 8.

Administrasjonen har pr. 31.12.2023 ikke plassert ledig likviditet andre steder enn som bankinnskudd, og med forrentning i h.ht. gjeldende bankavtale.

3 Politisk virksomhet i 2023

3.1 Kommunestyre og formannskap

Det har vært behandlet flg. antall saker i løpet av året 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunestyre saker	78	71	82	79	70	59	70
Formannskaps saker	77	57	66	66	74	52	57
Administrasjonsutvalget	4	5	4	4 møter	10	7	12
Fellesråd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne	3	6	4+2	9 møter	9 møter		24
Arbeidsmiljøutvalget				3 møter	8		16

Personalsituasjonen

		Faste stillinger
Kommunestyre/formannskap		1,10%
- Ordfører	1,00%	
- Varaordfører	0,10 %	

3.2 Fjellstyret

Høylandet Fjellstyre (org.nr. 988 357 839) har ikke ferdigstilt og levert årsregnskap for 2023 og dette vil derfor bli tatt inn i dette dokumentet etter avlevering av kommunens årsberetning.

3.3 Rådgivende utvalg

3.3.1 Ungdomsrådet (som vedtatt i ungdomsrådsmøte 07.02.24)

Innledning

Ungdomsrådet er et rådgivende medvirkningsorgan i kommuner i Høylandet kommune. Hver kommune og hver fylkeskommune skal opprette et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom, dette kravet følger av kommuneloven § 5-12. Rådet er valgt av kommunestyret og uttaler seg i saker som gjelder ungdom. Rådets arbeid blir regulert i forskrift om medvirkningsordninger og reglement vedtatt av kommunestyret. Det følger av forskriften § 2 femte ledd at rådet skal utarbeide en årsmelding som legges frem for kommunestyret.

Representanter

TID	NAVN
01.08.2022 – 31.07.2024	Ingrid Kjøglum (leder 2023)
01.08.2022 – 31.07.2024	Anna Bianca Leirvik
01.08.2022 – 31.07.2024	Viljar Tyldum
01.08.2022 – 31.07.2024	Johannes Mo Røli
01.08.2022 – 31.07.2024	Lukas Vengstad
Til 15.11.23	Martine Raam Haug
Til 15.11.23	Marie Mørkved-Romstad
16.11.2023 – 31.07.2025	Maria Tyldum Bråteng
16.11.2023 – 31.07.2025	Nina Kristine Okstad
Varamedlem 2024	Mina Oline Rosendal
Varamedlem 2024	Emma Christina Leirvik

Nøkkeltall

Antall møter	5
--------------	---

Antall saker	11
--------------	----

Saksbehandling i ungdomsrådet

I tillegg til å uttale seg i saker, er det ønskelig at ungdomsrådet i større grad blir tatt med på råd tidlig i prosesser. Det at rådet får delta tidlig i saksprosesser er en forutsetning for å lykkes med reell medvirkning og gjør det mulig for ungdommen å påvirke sluttresultatet.

En god medvirkningsprosess innebærer at rådet får ta opp saker i flere omganger;

- 1) Oppstartsfasen, hvor rådet får komme med innspill til veien videre.
- 2) Underveis i prosessen, gjennom for eksempel deltagelse i arbeidsgrupper og løpende orienteringer fra saksbehandler.
- 3) Høringsfasen, dersom saken ligger på høring.
- 4) Vedtaksfasen, hvor rådets innspill kommer med i saksfremlegget til politisk behandling.

Sentrale temaer

Ungdomsrådet har medvirket i saker rundt samfunnsplan, bolyst og boligbygging, budsjett og spillemidler for å nevne noe. Stort sett har ungdomsrådet kommet inn i hørings- eller vedtaksfasen.

Ungdomsrådet løftet frem viktigheten av å bevare vinterleirskole, diskuterte høring om tilbudsstruktur på videregående og nærskoleprinsippet, samt kom med innspill med samfunnsplanen og boligsatsningen.

3.3.2 Fellesrådet for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne

Formål og funksjon:

Rådet skal på vegne av kommunen sikre åpen, bred og tilgjengelig medvirkning fra eldre i alle saker som gjelder dem, og personer med funksjonsnedsettelse i alle saker som gjelder dem. Rådet er et rådgivende organ for kommunen og har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder dem. Disse sakene skal kommunestyret eller andre folkevalgte organer forelegge dem. Rådet kan også ta opp saker på eget initiativ. Det skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner.

Kommunestyret skal etablere rutiner som sikrer at rådet mottar sakene på et så tidlig tidspunkt i saksbehandlingen at uttalelse fra rådet skal kunne påvirke utfallet. Uttalelsen skal følge saken til det kommunale organ som avgjør saken.

Rådet er skal være rådgivende i arbeidet for likestilling. Rådet skal varsle om forhold som hindrer eldre eller personer med funksjonsnedsettelse i og delta på områder i samfunnet. Rådet skal være med å sikre universell utforming.

Rådet skal etablere nært samarbeid med aktuelle organisasjoner som representerer eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

Medlemmer i rådet fram til nytt kommunestyre høsten 2023:

Haldis Dahl (leder), Rune Kristian Grongstad (nestleder), Dagrun Fjerdings, Johannes Flakken, Kari Mørkved-Romstad, Johannes K. Okstad, Anne Børstad.

Nyvalgte medlemmer etter lokalvalg høsten 2023:

Anne Lise Grøndal (leder), Gunni Grannes Solem Hanne Saur, Alf Steve Johansen, Kjersti Lian, Johannes Flakken og Nina Saur.

Møter:

Det har vært holdt 8 møter i utvalget i 2023. Det har blitt behandlet 24 saker i 2023.

Saker som er behandlet er:

Det som har tatt absolutt mest tid er Samfunnsplan Høylandet kommune. Deretter innspill til nye leiligheter/boligsatsing – omstilling helse og omsorg – Diskusjon helse og omsorgsbygg – Helsepersonellkommisjonen sin rapport- Ansettelser MAT.

Orientering og innspill budsjett og økonomiplan – Legesituasjon, Tilsyn Helseberedskap, Tilsyn Hjemmebaserte tjenester og politiske saker.

3.4 Kontrollutvalget

Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 ble fremlagt for kommunestyret i møte 23.03.23 i K.sak 19/2023.

Medlemmer i kontrollutvalget dette året er:

Jon Arne Grongstad (leder), Jorunn Brøndbo (nestleder), Johannes Aun Okstad, Jo Magne Tyldum og Ann Hege Mjøsund.

Sekretariatsfunksjonen til kontrollutvalget utføres av KonSek Trøndelag IKS. Revisjonsoppdraget (regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll) utføres av Revisjon Midt-Norge SA. Kontrollutvalget har i 2022 holdt 5 møter og behandlet 31 saker.

Kontrollutvalgets møter er åpne. Møtene kan likevel være lukket under behandling av saker som er underlagt taushetsplikt.

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget uttale seg om årsregnskapet før det vedtas i kommunestyret.

I møte 09.05.2022 ga kontrollutvalget uttalelse til kommunestyret om kommunens årsberetning og årsregnskap for 2021, sak 07/2022.

Det foretas gjennomgang av møteprotokoller fra kommunestyret og formannskapet som et særskilt punkt i revisors ordinære statusrapportering. Hensikten med gjennomgangen av saksfremlegg og vedtak er å kontrollere at de er i tråd med lov, forskrift, regelverk og overordnede planer. Saker av vesentlig økonomisk betydning er prioritert.

Kommunedirektøren og andre representanter for kommunes administrasjon har møtt i kontrollutvalget i 2022. Det er fra kontrollutvalgets side blitt bedt om orienteringer eller at kommunedirektøren er innkalt.

Kontrollutvalget er valgt av kommunestyret – som har det øverste ansvaret – for på dets vegne å føre tilsyn med øvrige folkevalgte organer og administrasjonen. I praksis blir forhold som kontrollinstansen avdekker, løst på lavest mulig nivå, og bare unntaksvis formelt rapportert til kommunestyret. Den årlige meldingen er derfor viktig informasjon om det tilsyn kontrollutvalget utøver på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget vil se positivt på innspill fra kommunestyret i form av forslag på oppgaver det vil være ønskelig at kontrollutvalget ser nærmere på.

4 Rammeområde 1 – Administrasjon

4.1 VIRKSOMHET OG AKTIVITET

Administrasjonen, kommunedirektørens stab, hovedkapittel 1.1 består av flg.:

- Kommunedirektørkontoret, inkludert servicekontor
- Økonomikontoret
- Digital ressurs
- Samt en del felles utg./inntekter for administrasjon i kommunen

Personalsituasjonen pr. 31.12.2023

		Faste stillinger
Kommunedirektørkontoret		
- Kommunedirektør	1,00	5,60
- Personalsjef	1,00	
- Lønns- og personalkonsulent	1,00	
- Sekretariatet	2,60	
IKT		
- Fagleder digitalisering	1,00	
- Driftsassistent EDB		1,00
- Avtale om kjøp av tjeneste fra Overhalla IT, tilsv. cirka 60 %		
Økonomikontoret		
- Økonomisjef	1,00	1,00
Integreringstjenesten		
Er i løpet av året 2023 overført til rammeområde 2.		
Sum		8,60

4.1.1 Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 1

Viser også til kapittel 2.3, som forklarer sammenhengen med bevilgningsoversiktens linje 6. Tabellen under her viser netto utgifter og budsjettavvik pr. tjenesteområde.

Ansvar	Tjenesteområde	Regnskap 2 023	Buds(end) 2 023	Oppr. budsjett 2 023	Avvik (-) merforbr
100*	Kommunestyre og formannskap	1 960 732	1 810 059	1 730 021	-150 673
102*	Politiske organisasjoner	25 800	28 822	28 822	3 022
103*	Stortings-/sametings- og kommunevalg	109 812	92 591	92 591	-17 221
104*	Interkommunale nemder/råd	265 466	267 533	267 533	2 067
105*	Representasjon i andre selskap	-	1 092	1 092	1 092
110*	Sentrale kontrollorganer	584 083	599 532	599 532	15 449
120*	Sentrale administrative kostnader *)	12 712 703	12 572 616	12 146 206	-140 087
121*	Bundne driftsfond	-	78	78	78
122*	Kommunale næringsprosjekter	207 213	270 408	270 408	63 195
123*	Integreringstjenesten	9 320 702	9 322 483	6 261 407	1 781
14*	Diverse fellesutgifter	1 623 614	1 105 651	1 088 799	-517 963
150*	Organisasjons- og personalutvikling	5 200	52 678	52 678	47 478
160*	Diverse styre og råd m.v.	20 833	77 698	77 698	56 865
180*	Tilfeldige utgifter/inntekter	17 388	36 981	36 981	19 593
190*	Reserverte tilleggs- og nye bevilgninger	-	64 064	2 277 867	64 064
199*	Motpost avskrivninger 1,1	-58 320	-58 320	-58 320	-
					-
	TOTALT	26 795 226	26 243 966	24 873 393	-551 260

* I tjenesteområde 120 Sentrale administrative kostnader - er også ansvar 1250 Kontor bostøtte og boligtilskudd knyttet.

En kommentar til de største avvikene ramme 1:

- Område 100 – Politisk virksomhet er det et merforbruk på kr 150.673 som i hovedsak kommer fra ordførerskifte, etterlønn og oppgradering av datautstyr.
- I tjenesteområde 120 Sentrale administrative kostnader er det et merforbruk på kr 140.087. Samlet lønnskostnader inkl. sosiale utg. for dette området er kr 459' over budsjett, mens merinntekten utover budsjett fra ref. fra NAV/Helfo og refusjon sykepenger er på kr 483', som da dekker økte lønnskostnader. Merforbruket for dette område har bl.a. sammenheng med økte annonsekostnader i forbindelse med utlysning av stillingen som HR-leder og stillingen som økonomisjef. Videre ser en av kostnadene med lisenser/brukerstøtteavtaler er økt. Ser en på de ulike ansvarsområdene finner vi at
  - Prosjekt 1058 Næringsprosjektet- netto inntekt på kr 16.980, fordi vi fikk utbetalt mer i OU-midler dette regnskapsåret enn vi hadde kostnader. Kostnader ført i 2022-regnskapet var også grunnlag for denne utbetalingen av OU-midler som kom i 2023.
  - 1200 - Rådmannskontoret – et merforbruk på kr 244.557, merforbruk på bl.a. annonse- og konsulentkostnader, inventar og utstyr og litt spredte mindre avvik +/-.
  - 1201 Drift edb – med et mindre merforbruk på kr 27.125. spredte mindre avvik +/-, samt at etableringskostnaden med innføring av Visma-Tid er kostnadsført på dette ansvaret.
  - 1202 Felleskostnader porto, kopiering – mindreforbruk kr 108.043, spredte mindre avvik +/-, men en ser at både frankeringskostnadene og telefonutgifter er kr 88' mindre enn budsjettet.
  - 1250 Kontor bostøtte og boligtilskudd – mindre forbruk boligtilskudd på kr 40.641.

- 123 Integreringstjenesten har et mindre forbruk på kr 1.781, men hvor ansvar 1230 Integreringstjenesten har et merforbruk på kr 466' mens ansvar 1231 Introduksjonsordningen – mindreforbruk kr 468'.
- 140 Diverse fellesutgifter- her har vi et merforbruk på kr 517.964 hvor vi på ansvar 1409 andre fellesutgifter har et merforbruk kr 524.808 som kommer fra art 10999 – div lønn. Kr 324.716 gjelder periodisering lønn desember 23, utbetaling januar lønn 2024. Art 14720 tap på fordringer kr 172.608 – avsatt for risiko for tap på eldre fordringer.

4.2 AKTIVITET I 2023

Rekruttering

I 2023 ble det som normalt behov for rekrutteringer. Det har vært endringer i bemanningen på stillinger som kommunalsjef for oppvekst, HR-leder og økonomisjef. I tillegg er det skjedd nyrekrutteringer i helse og omsorg med en ny avdelingsleder på plass. Ved utlysning av enkelte stillinger har vi valgt å bruke Fremo bemanning da de når ut til et større publikum enn hva vi gjør.

Fra 2023 la vi om strategien ved utlysninger og startet å forholde oss til de digitale plattformene i større grad. Dette gjør oss mer synlig og med målrettet annonsering har vi muligheten for å treffe de potensielle søkerne i større grad. En god dialog med vår lokalavis har gitt oss nye innfallsvinkler til annonsering i forhold til rekruttering.

Vi har i løpet av 2023 ikke fått besatt alle utlyste stillinger. Dette har ført til manglende kompetanse på fagkompetanse i pleie og omsorg og miljøarbeidertjenesten. Høylandet som flere andre kommuner, erfarer at det er krevende å rekruttere sykepleiere og vernepleiere.

Det har vært gjennomført kompetansekartlegging i alle enheter i løpet av senere år. Grunnlaget av dette skal videreføres inn i en strategisk kompetanseplan for Høylandet kommune

Å få rekruttert riktig kompetanse ved behov, å sikre utvikling av ansatte samt å beholde ansatte er viktig. Dette vil være et viktig fokus ved utarbeidelse av en ny Arbeidsgiverstrategi i 2024.

Elements - saksbehandlersystem

Elements er saksbehandlersystemet vårt (fullelektronisk) og alle saksbehandlere skal bruke dette systemet. Nå har vi brukt systemet siden juni 2021 ser at det fungerer godt. Det er et tidkrevende system for arkivtjenesten, fordi det er mange kontrollfunksjoner som må gjøres hver dag/hver uke.

Når systemet er fullelektronisk kreves det at vi er nøyaktige med alle oppgaver. Det legges ut post – både inngående og utgående post hver dag og må kontrolleres om det er offentlig eller unntatt offentlig. Nesten all post kommer inn direkte i systemet, lite papirpost.

First Agenda prepare ble innført samtidig som Elements. Det er der alle politiske møtedokumenter sendes ut/legges ut til politikerne. Det fungerer godt, gode tilbakemeldinger fra politikerne. Alle møtedokumenter og post legges ut på innsynsløsningen fortløpende.

I tillegg har vi startet med å legge ut sakslisten til de politiske møtene på Høylandet kommune sin facebookside.

Det er en utfordring at det brukes flere forskjellige plattformer for lagring av dokument, det er ikke alt som kommer inn i Elements. Med mange nytilsatte i 2023 har vi brukt mye tid på opplæring og oppfølging.

Arkiv

I mai 2022 hadde vi tilsyn fra Arkivverket på teams. Vi har fått følgende 5 avvik:

- Oppdatere arkivplan
- Kartlegg og dokumenter aktive og avsluttede elektroniske systemer som inngår i organets arkiv
- Utarbeid rutiner for elektronisk behandling av arkivdokumenter
- Utarbeid en plan for å ordne og listeføre bortsatte, eldre og avsluttede papirarkiver
- Sikre bortsatte, eldre og avsluttede arkiver

Vi jobbet oss igjennom avvikene i 2023, i samarbeid med IKA Trøndelag men fikk ikke godkjent lukking av avvikene av Arkivverket. Det må jobbes videre i 2024 med å lukke avvikene. Dette arbeidet er veldig tidkrevende og vi skulle hatt større kapasitet til å følge opp dette arbeidet.

Høylandet kommune har papirarkiv fra 1901. Vi har tatt i bruk det gamle arkivrommet til NAV i kjeller på adm.bygget og montert innbruddsalarm til begge arkivrom. Vi har flyttet de gamle «morsmapper» ned fra legekantoret til det nye arkivrommet, samt det gamle papirarkivet fra helsestasjon. All papirarkiv som er eldre enn 25 år skal avleveres til IKA Trøndelag ferdig ordnet og listeført. Det er 100 år med papirarkiv. Dette er en svær jobb som krever ressurser.

I 2024 har IKA Trøndelag arkivplansamlinger for alle Namdalskommunene – «Oppdatering av arkivplan», som vi prioriterer å være med på.

Lønn og regnskap.

Det ble i 2014 inngått en vertskommuneavtale med Midtre Namdal Samkommune (MNS) om lønn- og regnskapstjenester. F.o.m. 2020 kjøper kommunen de samme tjenestene fra Namsos kommune. Samarbeidet med Namsos kommune, lønn og regnskap fungerer godt.

Kommunikasjons- og informasjonsarbeid

Kommunikasjons- og informasjonsarbeid omhandler både intern- og eksternt informasjon. Og drive informasjon er en viktig omdømmebygging som er en primæroppgave for hele kommuneorganisasjonen. Kommunikasjon kan deles inn i interne og eksterne prosesser, der eksternt kommunikasjon omfatter kommunikasjon med andre offentlige organer, private organisasjoner, næringslivet og innbyggerne. For å sikre en god samstyring i informasjonsarbeidet i organisasjonen er det viktig at både informasjon og kommunikasjon blir godt strukturert. Informasjonsflyten skal ikke bare være god internt og eksternt. I tillegg er den eksterne kommunikasjonen til innbyggere viktig, samt å opprette flater/plattformer for tosidig kommunikasjon mot publikum.

Intern kommunikasjon omfatter utveksling av informasjon mellom ulike nivåer i organisasjonen, herunder mellom ledere og medarbeidere, og mellom ulike grupper i virksomheten.

For Høylandet kommune er det, og er fremdeles viktig, å gi innbyggerne god tilgang til kommunal informasjon om våre tjenester både digitalt og i møte med kommunens førstelinjetjeneste

En kommunikasjonsplan er et strategisk verktøy som brukes til å planlegge, administrere og koordinere kommunikasjonsaktiviteter innenfor vår organisasjon.

Målet med en kommunikasjonsplan er å sikre at kommunikasjonen er målrettet, effektiv og konsistent med organisasjonens mål og verdier.

Det er igangsatt arbeid med å utarbeide en kommunikasjonsplan for Høylandet kommune og det er forventet at den ferdigstilles innen sommeren 2024. En god kommunikasjonsplan vil bidra til å sikre at organisasjonens budskap når de rette personene på riktig måte, og at kommunikasjonsaktivitetene støtter opp om organisasjonens overordnede hovedmål og strategier.

Det er innført nye bookingløsninger for kommunale bygg som vil bedre service og tilgjengelighet for innbyggerne gjennom kommunens hjemmeside og Famaq.

Hjemmesiden er bygd opp slik at vi har hurtiglenker, meny punkt, aktuelt stoff, nyheter og søkelinje. Målet er at vi skal klare å legge ut informasjon fortløpende vi har nyheter, eller endringer på tjenesteområdene. I tillegg har nettsiden vår en aktivitetskalender som er viktig i planleggingen av aktiviteter og møter året rundt, både for kommunen, men også for næringslivet og frivilligheten.

Vi ligger litt etter på nyhetsartikler på noen tjenesteområder, mens informasjon knyttet til hurtiglenker og aktuelt stoff/nyheter fungerer greit. Hjemmesiden er universelt utført. I 2023 ble alle virksomheter i offentlig sektor pålagt å innføre Tilgjengelighetserklæringen. Dvs. alt av artikler og nyheter på våre hjemmesider skal være universelt utformet slik at personer med funksjonsnedsettelse som svaksynt, blinde etc. skal kunne forstå hva som presenteres på hjemmesiden. Artikler med bilder skal i tekst kunne defineres hva dets innhold er – og all tekst vil bli lest opp av en robot. Dette skaper inkludering, differensiering, forbedre læringsutbytte og fremmer fleksibilitet.

Vi har elektronisk arkiv i de fleste fagsystem som vi bruker, og har på plass løsninger for sikker kommunikasjon mellom flere av fagsystemene våre. Nasjonale felleskomponenter som SvarUt/Inn og Fiksfolkeregister er gjennomført på flere tjenesteområder. I skolen og barnehagen benyttes egne varslingsystem. Visma flyt Skole og Visma flyt barnehage er et verktøy i kommunikasjonen mellom skole/barnehage og foreldre/foresatte.

Vi har også stor nytte av våre elektroniske skjemamottak – dette forenkler innbyggernes tilgjengelighet og forenkler saksbehandlernes arbeid. Kommunens offentlige postliste og politiske saksdokumenter/protokoller, ligger på hjemmesiden, unntatt er saker «unntatt offentlighet».

Kommunen har også i 2023 aktivt formidlet informasjon og lokalt stoff på sosiale medier, inkl. å bruke sosiale medier mer aktivt ved annonsering av ledige stillinger. Vi bruker Instagram og har flere facebook-sider knyttet opp imot tjenestene i Høylandet kommune.

Her er det flere ansatte fra flere tjenesteområder som bidrar til god informasjon til kommunens nettsideside og svarer opp henvendelser på kommunens facebook-sider.

Vi har flere facebook-sider som; Heimkjær, Høylandet sykeheim, Høylandet Miljøtun, Høylandet bibliotek, Høylandet skysstasjon, Hæva, Hållinger hjelper Hållinger, Høylandet Frisklivssentral, Høylandet kulturskole, Høylandet ungdomsklubb, Høylandet helsestasjon og skolehelsetjeneste, Helsestasjon for ungdom Høylandet, Informasjon fra kommunen til lag og foreninger, Høylandet skysstasjon, Frivilligsentralen og MOT Høylandet. Vi har flere interne facebook-sider for flere tjenesteområder, samt en felles Intern facebook-side for alle ansatte kommunen: Det er en grei måte å gjøre informasjonsarbeidet internt og er en flott måte å dele «hverdagsnyheter» på eller inkludere de ulike avdelingene. I 2023 kom vi også i gang med e-postadresser til alle ansatte. Vi kan nå alle ansatte pr e-post.

Kommunen har en ordning med utsending av lokalavisa Hæva til alle husstander. I 2023 ble den gitt ut 10 utgaver. All aktuell informasjon fra Høylandet kommune og aktiviteter/møter i regi av frivillige lag og foreninger, samt næringslivets annonseside presenteres i Hæva. Info mht. Hæva legges ut digitalt fra 2024.

Høylandet kommune har brukt varslingsystemet Varsling 24 for å varsle innbyggere i et geografisk område om ulike hendelser via SMS. Kommunen informerer nå våre innbyggere digitalt ved hendelser der dette er hensiktsmessig. Det kan være ved vannavstengning, stengte veier, evakuering, generelle servicemeldinger eller andre forhold som krever rask informasjon. Varsling 24 ble mye brukt under vaksinasjonsprogrammet for Høylandet.

Integreringstjenesten

Bemanning:

100% Flyktningkonsulent fra 01.01.2023 – 31.12.2023

50% Programrådgiver fra 26.06.2023 – 31.12.2023

60% Assistent 01.01.2023 – 22.01.2023

100% Assistent 23.01.2023 – 31.12.2023

Kommunen ble i 2023 opprinnelig anmodet av IMDi om å stille med 50 bosettingsplasser for flyktninger fra Ukraina. Etter vedtak i kommunestyret ga kommunen tilbakemelding til IMDi om å stille 40 bosettingsplasser tilgjengelig i 2023. Etter hvert som UDI og IMDi oppdaget at flyktningestrømmen til Norge kom til å bli større en først antatt ble kommunen tilsendt en tilleggsanmodning hvor forespørselen om bosettingsplasser var steget til 55. Vedtaket i kommunestyret ble å stå videre på de 40 bosettingsplassene.

Bosettingen av flyktninger i 2023 ble i større grad spredd jevnt ut over året enn det som var tilfellet i 2022. 26 flyktninger ble bosatt fra mars til juni, og 15 ble bosatt fra oktober og ut året. Til sammenligning ble bare 9 flyktninger bosatt før høstmånedene i 2022, og 35 flyktninger i løpet av årets siste fire måneder. Etter at 2 flyttet tilbake til Ukraina, bodde det ved inngangen av 2023 totalt 42 ukrainske flyktninger på Høylandet.

Slår man sammen bosettingstallene for 2022 og 2023 ender man på 85 bosatte flyktninger. I tillegg til de 2 som flyttet i 2022 var det ytterligere 8 som av ulike årsaker ikke lenger bodde i kommunen ved utgangen av året. Ved utgangen av 2023 bodde det altså 75 ukrainske flyktninger i Høylandet kommune. I tillegg bodde det ytterligere fem andre ukrainere som ikke er her som flyktninger fra før av, noe som betyr at det bodde totalt 80 ukrainske statsborgere i kommunen. Noe som utgjorde omtrent 6,5% av innbyggerne i kommunen.

Ved inngangen av 2023 bodde det 4 familier og en enslig, til sammen 15 personer, fra tidligere bosetting av flyktninger på Høylandet. I løpet av året flyttet en av familiene fra Syria, en person fra en eritreisk familie og en enslig eritreisk mann fra kommunen.

Introduksjonsprogram

Introduksjonsprogrammet er på fulltid, 47 uker pr. år. Introduksjonsprogrammet i Høylandet kommune består i hovedsak av norskopplæring og språk/arbeidspraksis på en arbeidsplass. Ved ferier i norskopplæring skal deltagerne ha et alternativt program som skal styrke deltagerens evne til å delta i det norske samfunn. For de aller fleste som innehar et godt nok språk er det arbeid eller språk/arbeidspraksis på en arbeidsplass som utgjør aktiviteten. For andre som ikke holder et godt nok språknivå i norsk og/eller engelsk dreier det seg om aktiviteter med vinkling mot integrering, språktrening, kunnskap om Norge og det norske samfunn, samt arbeid og arbeidsliv.

Alle deltakere i introduksjonsprogrammet hadde i større eller mindre grad språk- og/eller arbeidspraksis ved forskjellige kommunale og private arbeidsplasser i 2023. Å delta på praksis ved ordinære arbeidsplasser gir god opplæring i det norske arbeidslivet samt at det er en flott integreringsarena. Vi ser at flere praksisplasser etter hvert har endt opp som arbeidsplasser, noe som vitner om interesserte lokale arbeidsgivere som ser nytten i våre gjester fra Ukraina. Noen av dem har også hatt praksis i skole og barnehage, noe som har vært en viktig støtte for barna de har vært sammen med.

Deltagelse i introduksjonsprogram

Høsten 2022 startet introduksjonsprogrammet opp igjen på Høylandet med 9 deltagere, etter å tidligere ha avsluttet programmet i 2021. Disse ni deltagerne fra Ukraina fortsatte inn i 2023, i tillegg til at flere startet utover året. 19 personer startet i introduksjonsprogrammet i januar, 4 personer startet i april og 8 personer startet i august. Totalt var 40 ukrainske flyktninger innom introduksjonsprogrammet i løpet av 2023.

Til sammenligning med tidligere bosatte flyktninger har flyktningene i fra Ukraina rett på et kortere introduksjonsprogram. Både fordi de har høyere utdanning enn flyktninger som tidligere har kommet til

Høylandet, men også fordi reglene er noe endret for hva som regnes som utdanning på videregående nivå. Noe som er en sentral faktor som bestemmer lengden på programmet.

Barnehage og skole

I løpet av 2023 var det til sammen 16 ukrainske elever på barne- og ungdomsskolen og 9 barn i barnehagen. To av disse gikk ut av barnehagen og begynte i første klasse dette året. Integreringen går enklest for barna i barnehagen og i småskolen. For de eldre barna er det oftere vanskeligere av språkmessige og sosiale hensyn å komme inn i miljøet.

Integreringsarbeid

Kommunen har hatt en stor tilflytting av flyktninger i 2023, så en stadig økende ukrainsk befolkning på Høylandet vises i bygdebildet. Lokalsamfunnet, med frivillige lag og foreninger i spissen, har i stor grad vært villige til å bidra og hver uke deltar ukrainere i alle aldre på fritidsaktiviteter på lik linje med nordmenn. Eksempelvis så har de også bidratt til opplegg ved alternativt program når det ikke har vært norskundervisning.

Høylandet frivilligsentral har siden oppstarten av introduksjonsprogrammet vært et viktig møtested for deltagere og øvrige flyktninger. Her har de blitt møtt med interesse og åpne armer siden dag en, og er slik blitt en trygg arena for dem.

Når det gjelder flyktninger fra tidligere bosetting, er de i jobb eller skole på dagtid, så kontakt med andre på Høylandet skjer for det meste gjennom barnas aktiviteter på kveldstid og helg. De som har mulighet til det har brukt Høylandet Frivilligsentral som arena for å møte andre og for å kunne snakke norsk i et norsk miljø.

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok med virkning fra 01.01.2018 eiendomsskatt for hele kommunen, hvor det i 2020 ble benyttet 4 promille for innkreving for boliger og fritidsboliger, og 7 promille for verker og bruk og næringseiendommer.

Det ble i regnskapsåret 2023 innkrevd kr 1.182.516 for næringseiendommer, og kr 1.643.250 for boliger og fritidsboliger. Totalt kr 2.825.767 mot kr 2.834.727 i 2022, kr 2.839.862 i 2021, kr 2.856.010 i 2020 og kr 2.970.064 i 2019. Eiendomsskatten benyttes til å finansiere låneopptak i forbindelse med investeringer.

Næringsfondsmidler

Høylandet kommune fikk ikke tilført nye næringsfondsmidler fra fylkeskommunen i 2023, med unntak av at fylkeskommunen tildelte kr 70.000 i tilskudd til sommerjobb ungdom, hvorav kr 35.000 ble benyttet til sommerjobb for 5 ungdommer i kommunal tjenesteproduksjon og kr 35.000 ble formidlet til private næringsaktører.

Til informasjon:

Bilagsnr	Linje	Reskontro	Art	Fakturanr	Tekst	Beløp	MVA	Forfall	Ansvar	Funksjon
				%%	%%					
1	1	0	17300		Tilskudd sommerjobb 2023	-35.000,00	0		1210	325
2	2	0	17300		Sommerjobb 2023 - M Tørring	-7.000,00	0		3701	253
3	3	0	17300		Sommerjobb 2023 - Mia Ekker	-7.000,00	0		3810	254
4	4	0	17300		Sommerjobb 2023 - Maja Moen	-7.000,00	0		3703	253
5	5	0	17300		Sommerjobb 2023 - Tobias S Bråt	-7.000,00	0		4721	222
6	6	0	17300		Sommerjobb 2023 - Marie Tyldurr	-7.000,00	0		3701	253
7	7	0	2102001		Bankref: 08008943913	70.000,00	0			

Fondet hadde en regnskapsført beholdning pr. 01.01.2023 på kr 814 875,17 og i løpet av året er det utbetalt kr 234.634 til ulike prosjekter. Regnskapsført beholdning pr. 31.12.2023 er kr 580.241.

Disponibel saldo ved utgangen av året ble oppgitt til kr 148.991.

NTE-fondet

I 2023 fikk kommunen utbetalt aksjeutbytte fra NTE med kr 1.067.323. Av dette ble kr 125.187 overført til Namdal Regionråd. Resterende andel kr 942.136 ble overført til NTE-fondet. Ved årets slutt står det kr 1.976.391 på NTE-fondet.

4.3 PARTSSAMMENSATTE ADMINISTRATIVE UTVALG

4.3.1 4.3.1. Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget i 2023 har bestått av:

Leder for 1 år (2023): Gro Trine Hildrum – Utdanningsforbundet, 1 år

Nestleder for 1 år (2023): Tove Vang – arbeidsgiver, 1 år

Ann Mari Antonsen med personlig vara Liv Flått (Fagforbundet)

Gro Trine Hildrum med personlig vara Bjarnhild Grongstad (Utdanningsforbundet)

Tove Vang med personlig vara Frode Grevskott (Arbeidsgiver)

Liss Tone Engan med personlig vara Marte Hegge Berg (Arbeidsgiver)

Øvrige medlemmer i AMU har i 2023 bestått av:

Inger Sofie Aune Johannessen – HVO – personlig vara Kenneth Engan

Liv Elden Djokoto – kommunedirektør - arbeidsgiver – fast repr.

Mariann Loeng Røttesmo – kommunedirektørens stedfortreder – fast sekretær for AMU.

Bedriftshelsetjenesten deltar i de fleste møtene og deres representanter har vært

Rune Holmlimo.

Personalsjefen har vært saksbehandler og sekretær for utvalget.

Personalsjefen er også IA-kontakt.

Arbeidsmiljøutvalgets rolle:

Arbeidsmiljøutvalget er regulert i AML, kap.7 hvor loven pålegger arbeidsgiver å opprette arbeidsmiljøutvalg der det er minst 50 tilsatte, jfr. §7.1.

AMU har ihht. lovens § 7-2 er overordnet ansvar for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten. Utvalget skal delta i planleggingen av verne- og miljøarbeidet, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd, jfr. 1.ledd.

Utvalget skal behandle saker som vedrører spørsmål som gjelder (jfr.lovens § 7- 2(2) Litra a-f:

1. Bedriftshelsetjeneste og den interne vernetjeneste
2. Opplæring, instruksjon og opplysningsvirksomhet som har betydning for arbeidsmiljøet.
3. Planer som krever samtykke for Arbeidstilsynet.
4. Andre planer med betydning for arbeidsmiljøet, byggearbeider, innkjøp av maskiner, rasjonalisering, arbeidsprosesser og forebyggende tiltak.
5. Bedriftens HMS-arbeid
6. Helse- og velferdsmessige forhold knyttet til arbeidstidsordningen.

Saker til behandling:

AMU har hatt 4 møter og har behandlet:

1. Årsmelding 2022
2. Nærvær/Sykefravær inkl. Arbeidsmiljøtiltak
3. Handlingsplan m/for AMU
4. IA-arbeid
5. Vernerunder (Vernerunder i alle avdelinger er gjennomført)

Diverse fra AMUs arbeid i 2023:

Medarbeiderundersøkelsen og sykefravær har også preget arbeidet i AMU.

Partene har også i år hatt forebygging som overordna mål for sitt arbeid med og særlig med oppfølging av medarbeiderundersøkelse og på nærværarbeid.

Det ble i slutten av desember gjennomført en ny medarbeiderundersøkelse med svarfrist 22. januar 2024. Fokus for 2024 er oppfølging av denne.

Det er etablert en prosjektgruppe bestående av hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, ledelse og BHT. Det er gjennomført systematiske oppfølginger i sammensatte partsgrupper for 2023.

Gjennom arbeidsmetoder og rutiner som inkl. både tillitsvalgte og ansatte, er vi målrettet i prosessene for arbeidet med nærvær på jobben. Arbeidet i 2023 gir oss en indikasjon på at arbeidet i 2024 fortsatt må ha et stort fokus og systematisk oppfølges.

Kommunen har vært medlem i ANT HMS & Bedriftshelse AS. Ifølge rapporten fra ANT har vi fått utført tjenester i hht. rapporten fra BHT.

I 2023 har vi 554 timer med veiledning og bistand fra BHT, noe som er mye over timer ut over normalt forbruk. Dette har bakgrunn i nærværprosjektet og blir dekket inn gjennom OU-midlene som er tildelt. Det er tildelt 225 timer utenom nærværprosjektet.

Bedriftshelsetjenesten har også gjennomført lederopplæring for utvidet ledergruppe i Høylandet kommune. De deltar også aktivt i partgruppemøter i avdelingene og følger aktivt opp i nærværprosjektet.

BHT har vært en ledende aktør i Nærværsprosjektet og deltar også i utarbeidelse av ny arbeidsgiverstrategi, samt deltagelse i AMU. De har også deltatt i oppfølgingsamtaler gjennom nærværsprosjektet, møter og aktiviteter.

Høylandet kommune er en IA-bedrift, og vi vil gjennom et godt samarbeid mellom ansatte, tillitsvalgte og ledelse motivere til nærvær på jobben som kan redusere sykefraværet.

Sykefraværet

1. kvartal 2023 lå på 9,0 %, 2. kvartal på 8,5 %, 3. kvartal 8,3 % og 4. kvartal på 9,4 %. Totalt sykefravær for 2023 er 8,8 %. Nærværsprosenten i Høylandet kommune ligger på 91,2 %. Sammenlignet med nærværet i 2021 på 90,8 er det en reduksjon i nærværet med 0,4 %. Målet vårt for 2024 er 93 % nærvær.

Samarbeidet mellom tillitsvalgte, verneombud og administrasjon har vært godt, og det jobber vi med at skal fortsette i 2024.

4.4 VERNETJENESTEN/HOVEDVERNEOMBUDET

Arbeidsgiver har ansvaret for arbeidsmiljø og sikkerhet, men vernetjenesten har tilsyns- og kontrollfunksjoner. Det medfører en plikt for vernetjenesten til å kontrollere at arbeidsmiljøet er i overensstemmelse med lovens krav og eventuelt varsle arbeidsgiveren om det ikke er tilfelle. Verneombudet skal ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet.

Verneombudet skal se til at virksomheten er innrettet og vedlikeholdt, og at arbeidet blir utført på en slik måte at hensynet til arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd er ivaretatt i samsvar med bestemmelsene i denne lov.

Hovedverneombudets sentrale oppgave er å samordne verneombudets virksomhet i organisasjonen og ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet.

Ellers har hovedverneombudet samme myndighet som verneombudet. Det betyr for eksempel at hovedverneombudet kan utøve stansingsretten etter arbeidsmiljøloven § 6–3 uavhengig av det enkelte verneombudets vurdering.

Hovedverneombudet er kommunens ressursperson og samarbeidspartner for alle i virksomheten innen helse, miljø og sikkerhet.

Vernetjenesten består av sju verneombud og har disse verneområdene:

Skolen

Barnehage

Miljøtunet

Sykeheimsbygget 2. etg. (sykeheimen)

Sykeheimsbygget 1.etg. (avd. helse og omsorg).

Teknisk drift – inkl. bygg og eiendom

Administrasjonen

Hovedverneombudet og vernetjenesten har gjennom 2023:

Påsett at arbeidsgiver i størst mulig grad har fulgt arbeidsmiljølovens bestemmelser m/tilhørende forskrifter i den daglige drift av Høylandet kommune.

Gjennomført vernerunder på samtlige verneområder/virksomhetsnivå våren 2023

Koordinert verneombudenes oppgaver – og gjennomført møter med verneombudene fem ganger årlig

Intern opplæring og kursing av verneombud.

Videreført HMS – saker som ikke er blitt løst på virksomhetsnivå

Bistått ledelsen i konfliktsaker som har blitt løftet opp av det aktuelle verneområdet
Hovedverneombudet er fast medlem for å ivareta arbeidstakernes plikter og rettigheter i AMU.
Deltatt i nærværarbeid, partsgruppesamarbeid, direktørens tillitsvalgts møter, møter med tillitsvalgte og møter med ansatte.

Samarbeidet med ANT i prosesser som omhandler HMS

Deltatt på nettverksmøter, både fysisk og digitalt både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Gjennomført kurs/samlinger i «Hovedverneombudet rolle og oppgave» og «Arbeidsmiljølovens krav til opplæring av ledere, Vo, Hvo og AMU-medlemmer».

Vernetjenesten har i 2023 fått avsatt tid til å utøve og ivareta sin ombudsrolle.

4.5 PRIORITERINGER FOR 2024

- Ferdigstille digital personalhåndbok.
- Innføring av Visma Tid.
- Koordinere gjennomføring av prosjektsatsing “Bolyst og tilflytting Høylandet”.
- Utarbeide ny arbeidsgiverstrategi.
- Følge opp en digitaliseringsstrategi for Høylandet kommune.
- Igangsette streaming av politiske møter.
- Personvernombudsordningen fulgt opp i organisasjonen.
- Kvalitetssystem etablert og brukt i hele organisasjonen.

4.6 REGIONALT SAMARBEID - HOVEDSAMARBEIDSOMRÅDER FOR KOMMUNEN

Det har blitt utarbeidet en overordnet strategisk plan for fylket i regi av Fylkeskommunen – Trøndelagsplanen. I tillegg har det blitt utarbeidet strategier på flere av fagområdene til Fylkeskommunen.

Namdal Regionråd ble også etablert fra januar 2018 med deltakelse av alle Namdalskommunene samt Osen kommune. Namdal Regionråd ble da en felles og samlende regionenhet for kommunene i Namdalen – og erstatter tidligere tre regioninndelinger i Namdalen. Ved iverksetting av ny kommunelov fra og med konstituering etter kommunevalget 2019, ble regionrådene lovfestet som interkommunale politiske råd og legitimert som folkevalgt organ med de retter og plikter som følger med. **Interpolitisk politisk råd Namdal** er basert på en samarbeidsavtale vedtatt av namdalstinget 20. november 2020. Kommuneloven fastslår at Representantskapet er det øverste organet i et interpolitisk råd. Alle deltakerkommunene har valgt ordføreren inn i Representantskapet. Regionrådet har hatt regelmessige i løpet av 2023.

Namdalstinget ble konstituert i april 2018 og har hatt en samling i 2023 der det ble satt fokus på ny Namdalsstrategi og informasjon om sentrale tema for nye folkevalgte (mange nye folkevalgte i flere kommuner).

Det har blitt etablert et **Kommunedirektørforum for Namdalen**. Hovedtema for dette forumet har vært fokus på velferdsteknologi (VINA prosjektet) og Helseplattformen, felles ressurs vannområdet, Visit Namdal osv. Det har videre vært diskutert behov/forventinger knytta til etablering av fagnettverk, koronaarbeid osv.

Det er etablert et fagnettverk av Helse og sosiallederne som omfatter alle kommunene i Namdalen. Det ble etablert et kulturnettverk i 2019/2020 og i 2020 ble det etablert et personalsjefnettverk.

Interkommunal samarbeidsstatus pr. 31.12 2022 er som følger:

Samarbeid Indre Namdal

Barnevern og PPT med Grong kommune som vertskommune er felles for de fem kommunene i Indre Namdalen. Snåsa gikk ut av samarbeidet 01.01.2021.

Fagnettverk:

Barnehagesamarbeid. Alle barnehagene i Indre Namdal har et felles ledernettverk som koordineres av Lierne kommune – og som fungerer veldig bra. Nettverket arbeider med felles barnehagesaker og kompetanseheving til personalet gjennom felles kursing og planleggingsdag. Barnehagene deltar i den statlig desentralisert ordningen for kompetanseheving i barnehagene (REKOM).

Skolesamarbeid. Det har vært et godt skoleutviklingsamarbeid mellom kommunene i Indre Namdal i 2022, med fokus på den statlig desentralisert ordning for kompetanseheving i skolen (DEKOM). Det er tilsatt 30 % koordinator som er finansiert gjennom skjønnsmidler fra Statsforvalteren og DEKOM midler. Lierne kommune har ansvaret for denne stillingen. Høylandet har ansvaret fra 2023.

IKT:

Kommunene i Indre Namdal har samarbeidet om IKT gjennom det interkommunale selskapet IKT Indre Namdal IKS siden 1993. Dette har muliggjort nødvendig kompetanseutvikling og fornying på en rekke programområder som ikke ville vært mulig for enkeltstående kommuner i IN. Prioriterte innsatsområder for selskapet i 2023 har vært videreutvikling identitetsforvaltning og en delsmåprosjekter. Datasikkerhet har grunnet verdenssituasjonen, vært en høy prioritet. Kommunedirektør på Høylandet har også i 2023 vært styremedlem i IKT IN IKS.

Kommunen har en ansatt på IKT, Fagleder digitalisering, som har det overordnede ansvaret for digitalisering i kommunen. Kommunen kjøper fortsatt teknisk ressurs fra OVIT. Det er ikke en fast %-ressurs. De benyttes en del på skolen i tillegg til oppdrag på tilkalling fra Fagleder digitalisering.

Kommunen har også et samarbeid med MNS på regnskap, lønn- og personalsystem. Her har ansatte i kommunen som jobber med disse fagområdene, direkte kontakt med MNS.

Det har også i løpet av det siste året blitt tatt betydelige løft innen IKT på ulike fagområder. Vi har 1-1 på digital enhet for alle elever. 1-4. klasse har hver sin iPad, mens 5-10. klasse har egen PC. I barnehagen har alle ped.ledere egen PC og hver avdeling har hver sin iPad. Helse og omsorg har høy prioritet på velferdsteknologi, og de har nå 2 stillinger i 20%-stilling hver som har ansvaret for å følge opp satsningen på velferdsteknologi. Dette er to viktige ressurser for vår organisasjon.

Esignering er innført både i Visma Flyt Sikker Sak og Elements, og dette har forenklet en del prosesser som tidligere har vært tid- og ressurskrevende.

Det er innført kjernejournal i Miljøarbeidertjenesten og Pleie og omsorg. Legekontoret vil få dette i mars 2024. Innføring av Helseplattformen i Namdalen er utsatt til oktober 2025, med forbehold om vedtak i kommunen.

Organisasjonen har en oppstartside på Sharepoint som bedrer informasjonsflyten internt. Her legges viktig informasjon/nyheter, telefonliste ansatte, linker til programvare som er i bruk i kommunen samt lagring på fellesområder. Den er innført for å sikre at alle i kommunen mottar viktig informasjon, og for å gjøre arbeidshverdagen deres mer effektiv. Det er opprettet egne lagringsområder for en del fagområder, samt tverrfaglige/etatelige lagringsområder.

I 2023 startet vi med en kampanje i regi av KS om informasjonssikkerhet og personvern. Kampanjen har et tema hver måned i ett år, der alle ansatte får en innføring/påminnelse om viktige tema innenfor de viktige områdene informasjonssikkerhet og personvern.

Opplæring utføres kontinuerlig gjennom hele året i forskjellige fagsystem. Alle ansatte er informert om at alle som føler at de ikke har fått opplæring, må kontakte superbrukerne. Dette er et ansvar hver enkelt ansatt har.

Datasikkerhet er viktigere enn noen gang. Pga. krigen i Ukraina utsettes vi nå for mer angrep enn noen ganger. Dette er høyt prioritert både hos kommunen og IKTIN. IKTIN har avtale med Telenor Sikkerhetsovervåkning, som hele tiden følger med angrep utenfra. Fagleder digitalisering er også med i en faggruppe som jobber kun med datasikkerhet gjennom IKTIN, der alle kommunene er representert.

Brann- og redning: I 2015 ble det inngått samarbeidsavtale på brann og redning mellom Overhalla, Grong og Høylandet (Namdal brann og redningsvesen) som kom i drift fra 1. september 2015. I Namdal brann- og redning inngår det to nye stillinger: en som brannsjef i 100% stilling og en som vara/forebyggingsarbeid i 100% stilling. I løpet av 2016 ble samarbeidet utvidet til å omfatte feiertjeneste. To feiere ble rekruttert – som ivaretar lovpålagt feiing samt tilsyn av piper. Samarbeidet fungerer godt. Med tanke på nye krav i forhold til vaktordning vil det bli spennende å se om kostnadsnivået i fremtiden vil øke.

Samarbeid Midtre Namdal

I regi av Midtre Namdal samkommune har det over flere år vært etablert samarbeid mellom kommunene i Midtre Namdal på en rekke fagområder. Midtre Namdal samkommune opphørte fra 1. januar 2020 og ansvaret for flere av samarbeidsområdene er derfor overført til nye Namsos (som vertskommune). Dette omfatter følgende tjenester der Høylandet deltar:

Regnskap og lønn: kjøpte denne tjenesten fra Namsos kommune fra 2020, og det er signert en ny samarbeidsavtale mellom Namsos og Høylandet kommuner.

Legevaktsamarbeid

Høylandet kommune gikk ut av legevaktsamarbeidet med Indre Namdal fra 01.07.2019, og inngikk fra 1. juli 2019 en avtale med Namsos kommune om samarbeid om legevakt på ettermiddag, kveld og helg. Det har vært krevende prosesser knytta til legevaktsamarbeidet LINA (legevakt natt) i Namdalen i løpet av 2019-2020. Dette namdalssamarbeidet opphørte dessverre og i løpet av høsten ble det erstattet med tre ulike legevaktsamarbeid i Namdalen (Nærøysund, Indre Namdal, Midtre Namdal). Høylandet deltar i legevaktsamarbeidet med kommunene i Midtre Namdal med Namsos som vertskommune. Avtale for legevaktsamarbeid mellom kommunene i Midtre Namdal ble utarbeidet første del av 2021, med virkning fra 01.07.2021.

NAV:

I løpet av 2020 ble det besluttet at Høylandet går ut av NAV Indre Namdal, og det ble inngått avtale med NAV Midtre Høylandet fra 01.09.2020

5 Rammeområde 2 - Oppvekst og Kultur

5.1 VIRKSOMHET OG AKTIVITET

Enheten for oppvekst og kultur består av følgende fagområder:

Barnehage, grunnskole, SFO, bibliotek, voksenopplæring, kulturskole, PPT, barnevern, ungdoms-arbeid, integrering og kultur.

Personalsituasjonen - antall årsverk pr 31.12.23.

Avdeling	Stillingsgruppe	Årsverk 31.12.22	Årsverk 31.12.23

Barnehage	Barnehagelærere (ink. ledelse)	7,0	6,6
	Fagarbeider/assistenter	8,1	8,4
	Lærling	0	1
Grunnskole	Lærerstilling	24	22,03
	Fagarbeiderstillinger	4,0	3,7
	Lærling	0	0
	Merkantile stillinger	0,5	0,5
	Administrasjon	2,0	2,0
	SFO	Fagarbeiderstillinger	2,0
Voksenopplæring	Lærere (inkl ledelse)		2,9
Integrering	Ansatte		2,1
Bibliotek	Bibliotek	0,8	0,8*
Kulturskolen	Rektor kulturskole	0,4	0,2
	Lærere/Fagarbeider	0,6**	1,26
Ungdomsarbeid	Assistent	0,4	0,15
Kulturkontoret	Konsulent	0,4	0,4

* 30% prosjektstilling 01.01.22 - 30.09.23.

** Trolig feil tall.

5.1.1 Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 2

Viser også til kap 2.3, som forklarer sammenhengen med bevilgningsoversiktens linje 6. Tabellen under her viser netto utgifter og budsjettavvik pr tjenesteområde.

Ansvar	Tjenesteområde	Regnskap 2 023	Buds(end) 2 023	Oppr. budsjett 2 023	Avvik (-) merforbr
2100	Administrasjons Oppvekst og kultur	491 070	489 936	449 772	-1 134
2125	Barnevernstjenesten adm.kostnader	1 978 099	764 370	764 370	-1 213 729
2126	Barnevernstiltak i familien	386 145	340 154	340 154	-45 991
2127	Barn i fosterheim	1 097 972	556 092	556 092	-541 880
2152	Voksenopplæring for fremmedspråklige	502 288	468 307	-122 786	-33 981
2160	Kulturadministrasjon	806 147	819 144	772 167	12 997
2161	Kommunale kulturkvelder	-	-	-	-
2162	Kulturvokko	-	5 410	5 410	5 410
2165	Kulturminner	83 476	86 855	86 855	3 379
2167	Folkehelsemidler	2 983	-	-	-2 983
2169	Høylandet utstyrssentral	5 029	-	-	-5 029
2171	Teater og kunst	-	5 720	5 720	5 720
2172	Idrett	370 687	370 817	370 817	130
2179	Kulturmidler / tilskudd til lag og foreninger	76 354	79 023	79 023	2 669
2191	Samfunnshus/Grendehus	97 000	97 276	97 276	276
2193	Bygdabøker og annet historisk materiell	-1 240	-2 856	-2 856	-1 616
2196	Kulturpris og ildsjelpris	8 215	12 158	12 158	3 943
2200	Høylandet kommune ordinær undervisning	23 331 597	23 191 232	21 090 064	-140 365
2202	Høylandet skole SFO	615 852	646 682	592 453	30 830
2204	Skolemåltid	-	-2 288	-2 288	-2 288
2205	Juleball	-	-304	-304	-304
2206	Skolemelk	-	-193	-193	-193
2290	Skoleskyss	921 280	719 803	719 803	-201 477
2292	Den kulturelle skolesekken	-	2 504	2 504	2 504
2293	PP-tjeneste grunnskole og barnehage	1 193 341	1 064 988	1 064 988	-128 353
2300	Ungdomsarbeidere	165 772	237 911	221 156	72 139
2301	Ungdomsklubb	16 920	18 230	18 230	1 310
2310	MOT - forebyggende arbeid for ungdom	116 291	135 895	131 962	19 604
2400	Kulturskole	963 993	913 728	933 368	-50 265
2610	Ordinær barnehagedrift	9 919 898	9 250 860	8 014 940	-669 038
2612	Styrket barnehagetilbud	553 359	637 327	598 777	83 968
2700	Bibliotek	704 005	723 588	693 072	19 583
2801	Tilskudd Namdal Folkehøgskole	23 861	10 555	10 555	-13 306
2999	Motpost avskrivninger rammeområde 2	-199 944	-199 500	-199 500	444
					-
	TOTALT	44 230 447	41 443 424	37 303 759	-2 787 023

En kommentar til de største avvikene ramme 2:

- Generelt: Ansatte i barnehagen og skole hadde ikke lønnsøkning i 2022 på grunn av tvungen lønnsnemd. Denne ble avgjort februar 2023, noe som gjorde at ansatte fikk to lønnsøkninger i 2023 som ikke var hensyntatt i budsjettet for 2023. Det var ikke satt av penger til vikarer i 2023, noe som gjør at pensjonsavsettelsene er lave, når tanken er at eventuelle refusjoner på sykemeldinger skal dekke vikarlønn og pensjonskostnader.
- 2125, 2126 og 2127 merforbruk på totalt kroner 1.801.600. Bruk på barnevern er forventet på et høyere nivå enn tidligere også fremover.
- 2200 Ordinær undervisning – merforbruk kroner 140.365. Lønn knyttet til midlertidige stillinger våren 2023 utgjør 438.925 over budsjett. Kroner 231.042 over budsjett på arbeidsgivers andel av pensjonspremie. Leie av lokaler har overforbruk på kroner 75.139, i hovedsak leie av hallen. Lavere inntekter enn budsjettert refusjon fra andre kommuner og refusjon fra utdanningsforbundet. Flere poster med underforbruk med alt fra lønn lærere og lærlinger, lærebøker med mer gjør at samlet merforbruk er lavt.

- 2290 skoleskyss – merforbruk kr 201.477. Budsjettet var for lavt i forhold til faktiske utgifter til å dekke de lovpålagte oppgavene skolebuss og ordninger med elever med farlig skolevei. Generelt dyrere transport.
- 2293 PPT – merforbruk kroner 128.353. Økt bruk av PPT-tjenester for 2023 enn budsjettet.
- 2400 Kulturskole – merforbruk kroner 50.265. Kroner 160.653 over budsjett på arbeidsgivers andel pensjonspremie KLP, samt kroner 63.666 i mindre forbruk SPK. Øvrige kontoer har lite avvik.
- 2610 Ordinær barnehagedrift – merforbruk kroner 669.038. Lønn midlertidige stillinger knyttet til bosetning kroner 463.458, arbeidsgivers andel KLP overforbruk på kroner 194.720. Øvrige kontoer innen normalavvik.

5.2 Enhet oppvekst og kultur- kort status virksomhetsplan:

Tiltak	Status
Implementere forebyggende plan (Helhetlig oppvekstplan) i alle enheter, herunder innføring av BTI som samhandlingsmodell og stafettloggen.	<i>Tett samarbeid BTI-koordinator og enkelte enhet. Lokale planer for videre arbeid.</i>
Ferdigstille BTS modellen digitalt.	<i>Ferdig.</i>
Arbeide videre med lokalt forankrede utviklingstiltak basert på kvalitetsarbeid i skolen (DEKOM) og barnehagen (REKOM).	<i>Behovsmelding sendt Indre Namdal kompetansenettverk. Beslutningsgrunnlag sendt til statsforvalteren.</i>
Følge opp ny opplæringslov fra 01.08.24 samt revidere alle påvirkede rutiner.	<i>Påbegynt.</i>
Arbeide med tillitsreformen.	<i>Påbegynt. Aktuelle tiltak lokalisert.</i>
Følge opp omstillingsvedtakene for tjenestene.	<i>Stillingshjemler gjennomgått.</i>
Utarbeide nye retningslinjer for kulturmidler	<i>Ferdig. Ildsjel / kulturpris sak kommer mai 24.</i>
Ferdigstille rullering av Kulturplan	<i>Avventer vedtak planstrategi.</i>
Oppstart rullering Kulturminneplan.	<i>Avventer vedtak planstrategi.</i>

5.3 Aktiviteter på de ulike avdelingene:

5.3.1 BARNEHAGE

	2016/ 17	2017/ 18	2018 / 19	2019 / 20	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	2023/2024
Antall barn i barnehagen	65 71 vår	60 64 vår	51 61 vår	53 58 vår	48 høst 53 vår	43 høst 48 vår	47 høst 51 vår	47 høst 49 vår

Pr. 31.12.2023 er det 47 barn i barnehagen: det er 38 barn på 1/1 plass, 8 barn på 4/5 plass og 1 barn på 3/5 plass. Pr 31.12.2023 har vi 10 flerspråklige barn i barnehagen. Barna er fordelt på 3 avdelinger. Vi har klart å tilby plass til alle som ønsker barnehageplass, også forandring av plasser som har skjedd i løpet av året.

Det henvises for øvrig til kvalitetsmelding for barnehageåret 2022/2023 for øvrig informasjon fra barnehagen.

5.3.2

5.3.3 GRUNNSKOLE og SFO

Elevtallsutvikling:

Skoleår	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	2023/2024
Elevtall	194	187	184	177	174	164	150	146

Fra skoleåret 2016/2017 har vi hatt en nedgang i elever, noe som er forventet å fortsette de kommende årene. I skoleåret 2023/2024 hadde tallet vært enda lavere hvis vi ikke hatt fått nye elever fra Ukraina. Per dags dato er det 16 elever fra Ukraina på skolen, fordelt på 9 klasser.. Det er 14 barn på SFO.

Det henvises for øvrig til kvalitetsmelding for grunnskolen 2022/2023 for øvrig informasjon fra grunnskolen.

MOT Høylandet 2023

Høylandet barne- og ungdomsskole har brukt MOT i sitt arbeid siden 2010. Kjernen i MOT-arbeidet er skoleprogrammet *Robust Ungdom 12-16*. MOT-coacher gjennomfører 14 økter i løpet av 8. – 10. trinn. Øktene gir ungdommene kjennskap og eierforhold til MOTs verktøy og verdier. Målet er å utvikle robuste ungdommer, som inkluderer alle, og å styrke dem til å være med på å skape et tryggere og varmere oppvekstmiljø på Høylandet. Det skoleses også Unge MOTivatorer, fra 9.klasse. De har ansvar for å gjennomføre besøk i 7.klasse, hvor målet er å trygge overgangen til ungdomsskolen.

Høylandet er fra skoleåret 2023/24 også i gang med programmet *Skolen som samfunnsbygger*, et forsterkningsprogram hvor målet er fellesforstått ansvarlighet for voksne rundt barn og unge. Kjernen i programmet er de tre relasjonsnormene; skape godfølelsen, vise bakgrunnsforståelse og praktisere tøff kjærlighet. Gjennom programmet forsterkes rektor som kulturbygger og MOT sentralt bidrar med foredrag til personalet og lokalsamfunnet.

I tillegg til dette:

Januar: MOT-kveld på ungdomsklubben; Klatring (film + klatre + servering)

Februar: Drømmeperiode. Tips til aktiviteter delt med alle. Noe felles i kantina for u-trinn. Fotballturnering u-trinn (lagnavn og outfit).

Mars: MOT-kveld på ungdomsklubben; Fotball, se Liverpool - Man U sammen (servering)

April: Årsmøte MOT Høylandet

Foredrag med Mia Landsem, «Trygg på nett»; 3.-6.klasse, 7.-10.klasse + ansatte på skolen

Mai: Digitalt foreldremøte med Mia Landsem, «Trygg på nett» for foreldre 1.-10.klasse.

MOT-undersøkelsen 10.kl + hele kollegiet.

16.mai – tur til Lerkendal, fotballkamp. Full buss og super stemning.

Drøm oppfylt lokalt: en gutt 9.klasse fikk være med NRK-reporter Johannes Børstad i kommentatorboksen på Lerkendal under 16.mai-kampen.

Juni: MOT-kveld på ungdomsklubben; REVY (oppvarming til Revyfestival, se gamle revynummer + snakke om dugnad + servering).

Hilsen fra MOT til årets konfirmanter. Begeistringsslutt. Kåring Modige forbilder 9.klasse på siste skoledag. Avslutningsfesten til 10.klasse, med gode ord og lykke til, hilsen fra MOT.

August: Verdistart og HEI* ved skolestart. På-tvers-opplegg første skoledag u-trinn. MOT-påfyll til kollegiet planleggingsdag, koordinator ansv. Ukentlig påfyll.

GLAD-dag med MOT for 7.-10.klasse. En skoledag med ulike aktiviteter, instruktører fra lag/foreninger, inkl aktivitet sove ute. Stor suksess!

September: Ildsjelsamling med MOT Stjørdal, 2 dager.

Kommunestyret/nye politikere: ikke gjennomført denne høsten

Oktober: MOT-Ambassadør-besøk: Sebastian Schjerve (freeski)

Utnevnte lokal MOT-ambassadør: Grethe Tyldum (friidrettsutøver fra Høylandet)

November: opplæring + gjennomføring ekstra økt MOT 1.kl (hjernen din) – forskning.

23.MOT-til-å-glede-dagen: Aktiviteter på tvers. Samling kantine u-trinn, servering.

MOT-samling for hele skolen: UM konferansierer, underholdning, dans og felles glede-aktiviteter.

Skolen som samfunnsbygger + info om SUPER til personalet. Bjørg-Elin Moen fra MOT sentralt

Desember: Gløgg og pepperkaker i kantina, u-trinn. UM + koordinator. Julefredag. Unge MOTivatorer 10.klasse hadde leker/stafetter på Juleball for u-trinn.

Høsten 2023: deltok på noen klasseforeldremøter (etter ønske fra foreldre eller kontaktlærer)

Hele året: UM/koordinator ansvar for små positive happenings, på morgenen, i matfrie, kantina, på klasserom el.lign. Dele månedens MOT-fokus + HverdagsMOT. Bruke MOT Høylandet FB.

Koordinator/rektor samarbeid om «drypp» på personalmøter, MOT-kvart.

Delta i Oppvekstforum i kommunen. MOT-kvart for u-trinn (aktuelle tema, små drypp)

Utfordre til ulike «dager», eks julefredag, rosa fredag, stripe, fargerik, turneringer, o.l.

Overraske klassene på u-skolen med f.eks frukt/kjeks/en twist på kateteret etter friminutt eller før helg.

Dele informasjon og motivasjon på sosiale medier + Hæva + kommunens infoskjermer

5.3.4 VOKSENOPPLÆRING.

Antall elever voksenopplæring	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Grunnleggende norskopplæring og grunnskole	15 elever	22 elever	Vår 2018: 22 elever. Høst 2018: 16 elever	Vår 2019: 14 elever. Høst 2019: 9 elever	Vår 2020: 7 elever. Høst 2020: 4 elever.	1 elev	Høst 9 elever Vår: 28 elever	Høst 36 elever Vår: 37 elever

Antall deltakere i voksenopplæring har økt betydelig som følge av bosetting av flyktninger fra Ukraina. Det undervises i tre grupper på tre ulike nivå. Gruppene har ulikt undervisningstimetall, fra 10 t/u til 20 t/u. Gruppen med færrest timer har det som kalles arbeidsrettet norskopplæring, der undervisningen er tett knyttet til språk på praksisplassene og arbeidslivet. De aller fleste deltakerne har språkpraksis de dagene det ikke er undervisning. Alle deltakerne har fullført grunnskole i hjemlandet og det gis derfor ikke grunnskoleopplæring.

Det er ansatt to lærere på fulltid og en lærer i kombinasjonsstilling som programrådgiver (50%) og rektor i 40%. Voksenopplæringen holder til på Høylandet skystasjon og Buret, der det også er satt i stand arbeidsplasser for lærerne.

Det er opprettet nettverk i Indre Namdal både for lærere og ledere som vi deltar i. Det samarbeides tett med integreringstjenesten for å kunne gi et best mulig tilpasset tilbud til deltakerne.

5.4 PPT OG BARNEVERN

Indre Namdal kommunene har hatt felles interkommunal pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) med Grong som vertskommune siden midten av 1990 tallet. Felles enhet for Indre Namdal barneverntjeneste (INB) og Indre Namdal pedagogiske psykologiske tjeneste (PPT) ble etablert fra 1. januar 2009.

Bemanningshjemmel ved Indre Namdal barnevern og PPT:

- Avdelingsleder og sekretær med 1,5 årsverk (2022 tall)
- Fagansatte ved PPT med 4,55 årsverk (2022 tall)
- Barneverntjenesten med 11,05 årsverk (2023 tall)

I tillegg kjøper PPT logopedtjeneste fra Namdal Rehabilitering i 50% stillingsressurs. Det har vært stabil bemanning på PPT og barnevern i 2023. Det gjøres vurderinger for å øke logopedhjemmelen til 100% da dagens ressurser ikke dekker behovene, samtidig vurderes det å ansette egen logoped fremfor å kjøpe tjenesten eksternt.

5.4.1 PPT

PPT tjenesten omorganiserte seg fra 1.9.22, med inndeling i to team som har ansvar for alle enhetene i henholdsvis 2 og 3 kommuner. Dette har ført til økt tilstedeværelse og jobbing tettere på barna og pedagogene. Skolen og barnehagen har hatt faste kontaktpersoner og møter med PPT i 2023.

PPT har gjennomført opplæring i refleksjonsverktøy i forbindelse med kompetanseløftet. Høylandet ble brukt som øvingskommune. Opplæringsperioden ble styrt av Statped og statsforvalteren, og ble avsluttet 1.12.22. Inkluderingsanalysen er etter dette en del av IN PPT sin verktøykasse.

Det er et fagnettverk i Indre Namdal i forhold til spesialundervisning som PPT, barnehagen og skolen deltar i.

5.4.2 Barneverntjeneste:

Tilstandsrapport barnevern 2023 ble forelagt KS den 16.11.2023. Det henvises til den for øvrig informasjon om tjenesten.

5.4.3 BIBLIOTEK

Biblioteket er et kombinasjonsbibliotek, organiseringen ligger til rette for en god koordinasjon av ressursene.

Statistikk

Biblioteket har pr. 31.12.2023 307 aktive lånere. Biblioteket har et høyt aktivitetsnivå i forhold til antall innbyggere.

Statistikk 2023

UTLÅN BØKER	FAG	SKJØNN	TOTAL
Barn	1132	4106	5238
Voksne	497	1359	1856

Det er en total økning på 62 bøker fra 2022. Så utlånet må sies å være veldig stabilt.

Lydbøker, film m.m. blir fortsatt utlånt, men dette er medier som etter hvert kommer ut av hyllene pga. E-bøker og E-lydbøker lånere bookbites. Tidsskrifter og aviser blir også streamet, lastet ned.

Fjernlån: Sendt fra andre bibliotek: 379. Mottatt fra andre bibliotek: 457. Besøk: 16.385 en nedgang på 1.144 fra 2022.

Skoleelevene bruker biblioteket mye. Elevene har faste timer i uka de er på biblioteket. Likeledes har 1-7. kl. intensive leseperioder. Biblioteket er samarbeidspartner med skolen. Skaffer både klassesett og masse bøker.

Mye jobb med anskaffelse av fremmedspråklig litteratur fra Det flerspråklige bibliotek. Bra utlån av Ukrainsk og Polsk. Viktig å ha dette tilgjengelig på biblioteket. I mars 2023 startet Nina Kul fra Ukraina på språkpraksis. En viktig ressurs på biblioteket når Ukrainske elever er her. Facebook-siden til biblioteket er aktiv. Gode tilbakemeldinger, -viktig at biblioteket er synlig i lokal-samfunnet.

Prosjektmidler

Prosjektmidler som biblioteket på Høylandet sammen med Røyrvik og Tydal mottok i 2021-2023 fra Udir og Nasjonalbiblioteket– tilskudd til å styrke skolebibliotekets arbeid med lesestimulering. Hver kommune fikk tildelt kr 500 000,-. Prosjektpengene har ført til at det er satt i gang en god del prosjekt på biblioteket i 2022 og 2023 for å utvikle skolebiblioteket.

Våren 23 ble det arrangert kurs i barnebokbad på Overhalla. 3 lærere og biblioteksjef fra Høylandet deltok.

I desember ble Høylandet medarrangør i kurs i lesesørvis på Høylandet. 5 lærere + biblioteksjef deltok i tillegg 13 fra andre kommuner. Foreleser Marie Alming fra Deichmanske bibliotek. Del 2 av kurset var digitalt og foregikk 3. januar 2024.

Bokslukerprisen er et leselysttiltak for ca. 4000 klasser og ca. 120 000 elever på 5., 6. og 7. trinn. Den er en gratis og nasjonal leselystpris og er en antologi med utdrag fra 10 gode barnebøker fra det siste året arrangert av Foreningen les.

Ut fra erfaringene i fjor var planen å engasjere hele mellomtrinnet, men ting skjer, så det ble 6. klasse alene i år også. Elevene uttrykker at dette er morsomt, og interessen for lesing og låning øker litt etter den perioden.

Bærenettbiblioteket. En enkel måte å få ut bøker til hjemmene i en travel hverdag. Lesing fra barn er små er viktig. Avdelingene Reven og Gaupa deltar. Barnehagen organiserer bærenettbiblioteket selv mens biblioteket opprettholder bøkene. Reven og Gaupa har også vært fast på besøk på biblioteket våren 23.

Bibliotekassistenter. Meningen bak er å engasjere elevene i bibliotekdriften, som igjen skaper større leselyst og -engasjement. De har ulike oppgaver som bl.a. å låne ut, anbefale bøker til andre elever, lese høyt for mindre elever, registrere og lese nye bøker og lage bokutstillinger. 2 elever var bibliotekassistent i 2023.

Bibliotektimen: Tanken om bibliotektimen er en undervisningstime på linje med alle fag som skal planlegges. Den har en fast rytme med høytlesning ut fra et tema som det jobbes med i klassen, eller presentasjon av flere bøker, før de låner seg en bok og begynner å lese i den. Målet er å skape mer nysgjerrighet hos elevene på enkeltbøker og/eller tema, gi de mer inspirasjon til/gjøre det lettere å finne bøker og unngå at enkeltelever vandrer målløst på biblioteket. Lærer har hoved-ansvaret, og biblioteket bistår med å skaffe litteratur.

Arrangement /aktiviteter

Voksenarrangement: 5-8. juli -23 (Under revyfestivalen) Ugress/Separatutstilling med Ingrid Therese Hammar. På samme datoer ble det arrangert spontankurs i tegning for barn, ungdom og noen voksne av barneillustratør og tegneserieforfatter Even Skaranger. Biblioteket ble besøkt av mange personer denne uka som var å så på separatutstillingen og i tillegg ca. 70 barn som fikk kort intro à to timer i tegnekurs.

For barn: Sommerles avslutningsfest 5.09.23 med forfatter Line Renslebråten.

94 elever- 1. – 7. klasse + 11 lærere

Sommerles 2023: 61,2% deltakelse mot 66,1% deltakelse blant elevene 6-13 år i 2022. En liten nedgang.

28. august ble det arrangert barnebokbad. Elever fra 7. trinn bokbadet forfatter Elisabeth Moseng med 16 elever + 4 voksne.

Mandag 2.10.23 var Iben Akerlie på besøk på skolen og ble bokbadet av elever i 8. klasse. 20 elever + 2 lærere. Begge disse bokbadene ble finansiert av prosjektmidler.

6.-10.11.23 deltok biblioteket i BIBLIOBATTLES som er en nasjonal, lavterskel online byggekonkurranse i Minecraft der spillere stort sett barn og unge inviteres til å representere sitt bibliotek i en vennlig konkurranse om å finne biblioteket med de flinkeste spillerne. Første året Høylandet har deltatt. En gruppe på 3 deltakere fra Høylandet ble nr. 3 i trøndelag hvor det var 112 deltakere til sammen. «Bibliotek er mer enn bare bøker»

Ulike temautstillinger hver måned. Markerer bl.a samisk nasjonaldag, Den internasjonale morsmålsdagen, merkedager og høytidsdager. Biblioteket stiller også ut kunst i skolen sine prosjekter. Det kan eks. være kunstbilder som elevene kan jobbe med. Utstillinger om vennskap og bøker til u-prisen og bokslukerprisen (mellomtrinnet) Både unge og voksne brukere av biblioteket låner fra utstillingene.

Skolen samarbeider med biblioteket i to leseperioder. (på våren) Småskoletrinnet og mellomtrinnet. Klasesett og bøker innenfor sjanger blir lånt inn.

Nytt biblioteksystem

Det er inngått avtale med Systematic A/S og biblioteksystemet Cicero desember 2023.

Mikromarc, det biblioteksystemet biblioteket har i dag blir feidet ut og avtalen med Mikromarc er sagt opp. Det nye systemet vil bli innført desember/januar 2024/25.

5.5 KULTURSKOLEN.

Elevtall:

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/ 21	2021/22	2022/23	2023/24
Elevplasser i kulturskole	85	90	95	57	56	53	55

Antall elevplasser er nokså stabilt, men i år er det noen flere enkeltelever og litt færre som deltar på to tilbud. Dagens elevtall utgjør om lag 1/3 av elevmassen i grunnskolen, noe som er ganske bra på landsbasis. Det er elever på venteliste på piano og utfra de ressursene kulturskolen har i dag er det ikke plass til en veldig stor økning i elevtall på individuell undervisning.

Det undervises på blåseinstrumenter, sang/gitar, piano og musikkmore. Dette er disipliner der vi har ansatte lærere med denne kompetansen. I tillegg ble det satt i gang et kortkurs i spilldesign i høst, der vi kjøpte tjenester.

Samarbeid med andre

Det har vært jobbet aktivt med å få flere elever på korpsinstrumenter og vi har nå 15 elever på disse instrumentene. Høylandet skolekorps kjøper dirigenttjenester til skolekorps og rekruttkorps og dette samarbeidet er avgjørende for at vi har så mange elever og at korpset fungerer så godt. Kulturskolen er opptatt av at våre tilbud skal matche kulturlivets behov.

Kulturskolen selger også tjenester til Grong kommune, Snåsa kommune og et kor i Grong. Dette samarbeidet bidrar til å opprettholde stillinger i kulturskolen.

Aktiviteter

Kulturskolen arrangerer to egne konserter årlig og deltar på TV-aksjonen, men stiller også opp på ulike arrangementer i kommunal regi eller i frivilligheten.

DKS

Kulturskolerektor er kommunens kontaktperson i Den kulturelle skolesekken og bistår skolen i utforming av plan, rapportering og distribusjon av tilbudene. Skolen selv står som arrangør av besøkene vi får. DKS har webinarer det deltas på.

Syngende kommune

Prosjektet syngende kommune er i god gang, med allsang som satsingsområde det første året. Det har vært tatt initiativ til allsang på flere arrangementer i kommunen, og det er også arrangert egne allsang-arrangement. Det er utarbeidet en egen rapport for aktiviteten i 2023.

5.6 UNGDOMSARBEID

Ungdomsarbeiderstillingen ble redusert fra 40% til 15% våren 2023. Klubben er i perioder åpen 2 kvelder i uka gjennom et godt foreldresamarbeid. Vi har flotte lokaler i Hållinghallen, noe som har åpnet mulighetene for et tett samarbeid mellom aktivitetene. Det har vært gjennomført ulike aktiviteter i Hållinghallen, og felles tur til Steinkjer før jul.

5.7 KULTUR

I 2023 har det igjen vært gjennomført mange aktiviteter og arrangementer. Kommunen arbeider med å koordinere og legge til rette for kulturarbeidet som skjer på Høylandet. Høylandet har mange lag og foreninger som har verdifulle frivillige og ildsjeler som brenner for sitt frivillig arbeid. Disse er viktige for å kunne utvikle et godt kulturtilbud i kommunen.

Gjennomført i 2023:

- **Høylandet Utstyrssentral:** Organiseringen av utstyrssentralen fungerer godt – mye utlån i 2023.
- **Kulturmidler:** Anlegg/kulturbygg og drift av lag: Det var en økning i søknadene på kulturmidlene i 2023.
- **Den kulturelle spaserstokken.** Mottok 25 000 i tilskudd fra fylkeskommunen for å etablere kulturelle tilbud til seniorer/ beboere på sykeheimen/omsorgsboligene og hjemmeboende eldre.
- **Museet Midt:** flere samarbeidsmøter med Museet Midt gjennomført i 2023. I samarbeid med skolen har Hammer bru hatt et spesielt fokus dette året.
- **Kulturprisen 2023** ble tildelt Kristoffer Lona.
- **Idrettens ildsjel pris:** Ildsjelene i Høylandet Tråkk
- **Spillemiddelordningen:** Det ble søkt om spillemidler for flere ferdige anlegg rundt uteområdet samt tråkkemaskingarasje.
- **Informasjonsarbeid fra kulturkontoret:** Det informeres gjennom hele året om tilskuddsordninger som lag og foreninger kan søke på.
- **Sosiale medier:** Opprettet egen informasjonsside på facebook som heter: *Informasjon fra kommunen til lag og foreninger* – intensjonen er å dele nytt fra kommunen, div. frister etc. Fått tilbakemelding på at denne blir sett og brukt veldig mye. Kursing og opplæring viktig faktor og kjøres jevnlig – en til en.
- **Frivillighet og samfunnsarbeid** – kulturkontoret bistår mye med søknadsskriving og oppfølging med rapportskrivning for lag og foreninger
- Bidratt med etableringen til **Høylandet Hackeklubb** for innkjøp av utstyr.
- Det har blitt arrangert flere Internasjonal sangkvelder gjennom prosjektet **Syngende kommune**.

- **Kulturarrangement:** Det ble arrangert to kulturkvelder i 2023. 10. mai Kongsmoen med Four Jets og 1. november i Høylandet samfunnshus med Vegard Fosslund Brøndbo.
- Helga 6. og 7. mai ble det arrangert POP-UP kunstutstilling/salgsutstilling på Frivilligsentralen. I tillegg har kulturkontoret sammen med biblioteket organisert separatutstillingen til I.T. Hammer og tegnekurs gjennom illustratør og tegneserieforfatter Even Skaranger - under NM på Revy
- **Organisert veterandag** den 8 mai i Hållinghallen med inviterte gjester.
- **Organisering av 17. mai** – kulturetaten har hovedansvaret for at kommunekomiteen skal samkjøre arrangementene i grendene og sentrum. Kulturetaten sammen med ordfører og kirken har også ansvaret for **kransnedleggelse ved Brynjar Hammers bauta på kirkegården**.
- **Offentlig bading** ble gjennomført i perioden januar – april med stort oppmøte. Tilbudet er gratis for alle og finansieres med tilskuddsmidler.
- **NM på Revy:**
Deltatt på gjengsjefmøtene og koordinerende sikkerhetsmøter gjennom NM på Revy 2023.
- Samarbeid med Norsk revyfagligsenter et prosjekt gjennom Namdal Regionråd – Inkluderingsarrangement
- Organisert base for prosjektet Hållingwood og NRK – filmstudio i 3 dager
- Møter med Frivillighet Norge
- Startet planleggingen av Vrimmelfestivalen 2025.
- **Prosjekter innen kultur:**
- Ferdselsåreprosjektet Kongsmoen – Strompdalen.
- Dagsturhytta
  - Nærværarbeid - med lag og foreninger - det er etablert samarbeidsmøter og kursing hos noen lag/foreninger i bruk av SoMe. Det er også kursing i styrevervarbeid og hvordan nå de frivillige i egen organisasjon. Frivilligheten og samarbeidspartnere: Det er gjennomført samarbeidsmøter med lag og foreninger i forbindelse med bosetting av Ukrainske flyktninger.
- Statue Pål Tyldum: Kommunen i samarbeid med flere aktører har hatt jevnlige møter for å arbeide med realiseringen av statuen, og å forberede åpningsshow i 2024.

6 Rammeområde 3 - Helse og omsorg

6.1 VIRKSOMHET OG AKTIVITET

Helse og omsorg består av følgende tjenesteområder:

- Ledelse og merkantile tjenester.
- Legetjeneste. (Herunder legevakt og kreftsykepleier.)
- Helse og familie enheten bestående av Koordinerende Enhet. Helsestasjon. Skolehelsetjeneste. Jordmortjeneste. Re- og habiliteringstjeneste. Fysioterapi. Friskliv.
- Pleie og Omsorg bestående av Sykeheim med akutt-, korttids-, langtidstilbud, samt enhet for demente. (Tilbud 24/7) Hjemmetjeneste. (Herunder hjemmesykepleie og hjemmehjelp.) (Tilbud dag/aften/helg) og Kommunalt produksjonskjøkken.
- Miljøarbeidertjenesten. (Tilbud 24/7)
- Psykososialt team.
- Kommunal del av NAV (sosiale tjenester).

Antall budsjetterte årsverk pr år:

Tjenesteområder	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kommentar
Ledelse og merkantile tjenester.	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	
Legetjeneste.	6,6	6,6	6,3	6,0	6,0	6	0,2 kreftsykepleier utleid til NR 0,2 lege utleid til NR
Helsestasjon. Skolehelse. Jordmor.	1,9	2,2	2,2	2,2	2,4	2,4	
Re-/habilitering. Fysioterapi.	1,2	1,6	1,4	1,4	2,0	2,0	I tillegg 1 privatpraktiserende fysioterapeut. (100 % stilling)
Psykososialt team.	2,5	2,2	2,0	2,4	2,0	2,4	
Sykeheim.	21,3	21,9	21,1	21,0	18,6	18,39	
Hjemmetjenesten.	5,82	6,33	5,90	6,2	5,66	6,19	
Miljøarbeidertjenesten.	17,8	18,5	18,4	18,5	19,07	17,72	
Kommunal del av NAV.	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	
Kommunalt produksjonskjøkken.	3,92	3,92	4,02	4,0	3,82	3,82	
Sum budsjetterte årsverk helse og omsorg	64,28	66,4	64,38	62,23	61,75	61,82	

Budsjett/regnskap 2023

6.1.1 Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 3

Viser også til kap 2.3, som forklarer sammenhengen med bevilgningsoversiktens linje 6. Tabellen under viser netto utgifter og budsjettavvik pr. tjenesteområde.

Ansvar	Tjenesteområde	Regnskap 2 023	Buds(end) 2 023	Oppr. budsjett 2 023	Avvik (-) merforbr
3100	Administrasjon Helse og omsorg	1 146 338	1 404 209	1 328 272	257 871
3200	Helsesøstertjeneste	1 218 892	1 842 272	1 646 937	623 380
3201	Jordmortjeneste	136 610	159 067	144 506	22 457
3202	Frisklivssentral - forebygging	-5 370	67 133	67 133	72 503
3203	Forebyggende tiltak barn/unge	112 398	175 581	174 003	63 183
3300	Legetjeneste	7 456 010	5 917 948	5 227 489	-1 538 062
3400	Rehabiliteringstjenesten	1 327 218	1 706 491	1 613 032	379 273
3402	Namdal rehabilitering IKS	581 352	584 820	584 820	3 468
3500	Sosialavdelingen - administrasjon	829 706	759 240	759 240	-70 466
3510	Økonomisk sosialhjelp	2 764 801	2 127 782	461 877	-637 019
3512	Kvalifiseringsprogrammet	-	140 000	-	140 000
3530	Tilskudd krisesenteret i Nord-Trøndelag	70 000	63 662	63 662	-6 338
3531	Tilskudd driftssenter mot incest	7 027	7 062	7 062	35
3537	Overgrepsmottak for Nord-Trøndelag	-	13 543	13 543	13 543
3700	Pleie- og omsorg - administrasjon	1 183 929	1 067 854	1 002 543	-116 075
3701	Høylandet sykeheim, pleie	15 729 556	15 168 095	14 189 687	-561 461
3703	Høylandet sykeheim, kjøkken	3 041 144	2 790 502	2 634 556	-250 642
3704	Høylandet sykeheim, vaskeri	194 041	265 381	265 381	71 340
3706	Akutthjelp helse- og omsorgstjenesten - KAD-tilbud	55 740	350 574	350 574	294 834
3709	Høylandet Nytelsesfond	-	93	93	93
3801	Hjemmesykepleie	5 862 022	5 228 270	4 925 968	-633 752
3810	Miljøarbeidertjenesten	9 757 790	12 273 399	11 349 055	2 515 609
3811	Miljøarbeidertjeneste - aktivitetstiltak	30 685	11 674	-126	-19 011
3812	Støttekontakt/Avlastning	246 270	150 921	145 834	-95 349
3815	Barne- og Ungdomsbolig	1 153 627	1 140 836	1 432 213	-12 791
3816	Brukerstyrt personlig assistanse	1 968 067	2 153 274	1 727 895	185 207
3819	Arbeidstilbud til funksjonshemma	857 788	862 562	852 834	4 774
3830	Psykisk helsevern	1 221 948	1 389 992	1 313 481	168 044
3832	Tilskudd til Høylandet frivillighetssentral	318 332	335 814	247 423	17 482
3833	Tilskudd til mentak helse Høylandet	2 550	8 531	8 531	5 981
3834	Forebyggende edruskapsvern	278 522	457 524	425 804	179 002
	TOTALT	57 546 992	58 624 106	52 963 322	1 077 114

Helse og omsorg har i 2023 ett positivt avvik på kr 1.077.114.

Tjenester med positivt avvik er som følger:

Ansvar 3100 Administrasjon Helse og Omsorg – ett positivt avvik på 257 871 Dette skyldes i hovedsak økte inntekter på prosjekt.

Ansvar 3200 Helsesøstertjenesten - ett positivt avvik på 623 380,- skyldes i all hovedsak inntektsføring fra BTS/BTI prosjektet for 2 år.

Ansvar 3400 Rehabiliteringstjenesten – ett positivt avvik på kroner 379 273,-. Dette skyldes økt refusjon sykepengen uten inleie av vikar, samt økt refusjon turnusfysioterapeut.

Ansvar 3706 Akutthjelp KAD - ett positivt avvik på 294 834,-. Dette skyldes mindreforbruk på lønn.

Ansvar 3810 og 3816 Miljøarbeidertjenesten inkl. BPA - er det totalt sett et positivt avvik på kr. 2 700 816,- Dette skyldes i hovedsak mer refusjon på ressurskrevende brukere enn beregnet, men også vanskeligheter med inleie ved sykefravær.

Ansvar 3816 Brukerstyrt personlig assistanse - ett positivt avvik på kroner 185 207,- økte overføringer fra Staten som er høyere enn budsjettet.

Ansvar 3830 Psykisk Helsevern – ett positivt avvik på kroner 168 044,- skyldes økte inntekter prosjektmidler

Tjenester med negativt avvik er som følger:

Ansvar 3300 Legetjenesten - negativt avvik på 1 588 062,- Dette skyldes flere faktorer: 1.) En av fastlegene er i svangerskapspermisjon der NAV kompenserer opp til 6 G av lønn, resten er avtalefestet via Hovedtariffavtalen at arbeidsgiver skal dekke.2.) Dyrere innleie av vikarer i hennes stilling enn hennes fatlønn. 3.) En av fastlegene er i spesialisering, noe som medfører mindre inntekter på vedkommende. 4) Økt kostnad på 132 733,- datakommunikasjon inkl. journalsystem og Norsk Helsenett. 5) Økt kostnad kr 36.490,- på lisenser. 6) Økt kostnad kr 426.090,- legevaksamarbeid 7) kr 185.409,- mindre inntekter egenbetaling 8) kr 114.500,- mindre inntekter salg av tjenester

Ansvar 3701 Høylandet sykeheim pleie - negativt avvik kroner 561 461,- Hovedårsakene her er uønsket bruk av overtid pga manglende tilgjengelig fagressurser/kritisk kompetanse, og at det ikke er samsvar mellom nødvendig driftsutgift og vederlag for fast og midlertidig opphold (lavt belegg i perioder, færre beboere med langtidsopphold). Dette er faktorer som i utgangspunktet begge alene skulle forklare et slikt underskudd, slik at man alt i alt har hatt stødig hånd på driftsutgiftene.

Ansvar 3703 Høylandet sykeheim kjøkken - negativt avvik kroner 250 642,- Merforbruk lønn faste stillinger på 140000,-. Drøye 100.000,- skyldes lavere salgsinntekter enn budsjettert for. Dette må vi ta med oss i fremtidig justering. Resten skyldes økte råvarepriser.

Ansvar 3801 Hjemmesykepleie -negativt avvik kroner 633 752,- 100.000,- skyldes feilbudsjettert arb.giveravgift og arbeidsgivers andel til pensjonsordning. 85 000,- skyldes økning på tillegg som helge og høytidstillegg, kvelds og nattetillegg samt lørdags og søndagstillegg. 36 000,- merforbruk medisinsk forbruksmateriell. 38 000. merforbruk lisenser og bruker støtteavtaler. 25 000,- merforbruk leasing av biler. Merforbruk medisiner 51 000,-Resten skyldes uønsket overtidbruk, grunnet mangel på tilgjengelig kritisk personell.

Ansvar 3510 Økonomisk Sosialhjelp - negativt avvik på 637 019,- som i all hovedsak kan forklares med underbudsjettering av mottak av flykninger (P 1200), men også økende utgifter til økonomisk sosialhjelp til andre som igjen kan forklares med økende kostnadsnivå i samfunnet generelt.

6.2 AKTIVITET I 2023

6.2.1 Enhet helse og omsorg – Status virksomhetsplan 2023

- ✓ Helse og omsorg deltar i arbeidet med utarbeidelse av folkehelseplan for hele kommunen. Planen ble ikke ferdig i 2023.
- ✓ Rekruttere og beholde fagutdannet personell. Dette er fortsatt en stor utfordring spesielt innenfor pleie og omsorg og Miljøarbeidertjenesten. Som en av tiltakspakkene for å motvirke dette, vedtok kommunestyret i desember 2022, en stipendordning for studenter fra Høylandet som starter sin utdanning som vernepleier / sykepleier fra og med skoleåret 2023. Dette videreføres.
- ✓ Det har også i 2023 vært fokus på bedre utnyttelse av mobil omsorg.
- ✓ I forhold til planarbeid, vil vi ha ett hovedfokus på ferdigstilling av arbeidet med kommunens samfunnsplan våren 2023.
- ✓ Av delplaner har Smittevernplan og Ruspolitisk Handlingsplan vært jobbet med i 2023. Smittevernplanen ble politisk behandlet høsten 2023 og Ruspolitisk Handlingsplan planlegges politisk behandlet våren 2024.

- ✓ Det er krav om kommunepsykolog og ergoterapeut fra 01.01.2020. Ergoterapeut i 20 % stilling har startet gjennom et samarbeid med Namdal rehabilitering. Det er ikke funnet en løsning når det gjelder kommunepsykolog i 2023. Denne tjenesten er i 2023 kjøpt inn av private ved behov, men må på plass i løpet av 2024.
- ✓ Helseplattformen. Kommunen holder seg orientert om utviklingen og bidrar med grunnlagsdata. Innføringstidspunkt er vedtatt utsatt til oktober 2025, men det er krav/forventning om mye forarbeid i tiden frem til da. Slik det er nå, er fristen for å underskrive en eventuell tjenesteavtale oktober 2024.
- ✓ Virksomheten har i 2023 hatt flere prosjekter gående. Her kan nevnes :
 Prosjektnummer 3210 Styrking og utvikling av skole og Helsestasjon 388220,- i tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet
 Prosjektnummer 3051 Tilbud til voksne med behov for langvarig oppfølging 568000,- i tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet.
 Prosjekt nummer 3052 Kommunalt rusarbeid 600000,- i tilskuddsmidler fra Statsforvalteren i Trøndelag.
 Tilskudd Styrking av legevakttjenesten i distriktskommuner 200000,- i tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet.
 Tilskudd til frivilligsentraler kroner 480000,- fra Lotteri og stiftelsestilsynet
 Prosjektnummer 3042 Kompetanse og Innovasjonstilskudd kroner 310000,- fra Statsforvalteren
 Prosjektnummer 3209 Tilskudd til systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn 950000,- over 2 år (2022-2023) BTS (Bedre Tverrfaglig Samhandling)/BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats) fra fra Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet)
 Tilskudd til etablering og utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud 2023 kroner 100.000,- fra Trøndelag Fylkeskommune.

6.2.2 Legetjenesten

- ✓ Høylandet har god kompetanse og bemanning i legetjenesten.
- ✓ En av fastlegene er under videreutdanning som Alis lege (lege under spesialisering)
- ✓ Avtale om salg av 0,2 legeårsverk til Namdal Rehabilitering, og salg av ca. 0,2 årsverk kreftsykepleier til Namdal Rehabilitering i 2023. Dette videreføres i 2024.
- ✓ Legekantoret har hatt ansvar for planlegging og gjennomføring av vaksinerings.
- ✓ Legekantoret har hatt en viktig rolle i oppfølging av våre nyankomne flyktninger fra Ukraina i samarbeid med flyktningehelsekoordinator. Alle har hatt en førstegangskonsultasjon og noen av disse har blitt henvist videre til videre oppfølging.
- ✓ Alle som kommer fra Ukraina skal testes for tuberkulose innen 14 dager etter ankomst, dette er det legekantoret som utfører.
- ✓ I 2023 ble det behandlet pasienter fra 24 ulike kommuner i Norge, Pasienter som har brukt fastlege på Høylandet i 2023 kommer fra 21 ulike kommuner.
- ✓ En av fastlegene gikk i slutten av 2023 ut i svangerskapspermisjon. I svangerskapsvikariatet ble det rekruttert 3 vikarleger som ruller på å være en uke hver på Høylandet i svangerskapsvikariatet som etter planen ender september 2024.

Høylandet har pr i dag et maks antall pasienter på fastlegelistene på 1600.

Helsestasjon/skolehelse/ jordmortjeneste og helsestasjon for ungdom (HFU)

Helsestasjon/skolehelse/ jordmortjeneste og helsestasjon for ungdom (HFU)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall nyinnskrevne gravide	12	29*	9	11		14	7

Antall førstegangs hjemmebesøk til nyfødt innen 2 uker	6	11	9	11	8	6	3
Antall førstegangs helseundersøkelse 6 ukers kontroll	6	10	7	9	8	7	3
Antall fullførte 2 års kontroller	12	9	7	13	7	12	9
Antall fullførte 4 års kontroller	12	14	11	10	7	11	12
Antall helseundersøkelser innen utgangen av 1. trinn grunnskolen	16	14	13	16	12	8	11

Tjenesten består av ledende helsesykepleier (100%), spesialsykepleier barn og unges psykiske helse (100%), jordmor (40%, med permisjon i 20%) Helsestasjonsprogrammet er gjennomført i tråd med nasjonal veileder på alle barna i løpet av året. Spesialsykepleier har hatt ansvar for prosjekt BTI – bedre tverrfaglig innsats, og jobbet med innføring av dette til helse, skole og barnehage. Tilbud til skolehelsetjenesten har vært tre halve dager i uka. Kontortiden er ofte booket for samtaler og oppfølging, det er kort ventetid for tjenesten. Tjenesten har lite drop – in. Tilstedeværelse på skolen er og viktig for samarbeid med ansatte ved skolen. Programmet ved skolehelsetjenesten ble gjennomført i tråd med nasjonal veileder for skolehelsetjenesten. Vi fikk utviklet et nytt digitalt verktøy for helsesamtaler i samarbeid med Norge. Dette ble benyttet til 8. klasse og 10. Klasse, samt 1. vgs. Dette har bedret og effektivisert tilbudet, samt bidratt til større brukerinvolvering. Tjenesten følger opp enkeltbarn som koordinator for ansvarsgrupper og individuell plan. Vi ser en økning i deres behov, som krever en økt ressurs fra koordinator. Tjenesten ser et økt behov for foreldreveiledning. Det er gjennomført et kurs i foreldreveiledning, COS – P. Tjenesten har hatt økt arbeidsinnsats i forhold til oppfølging av flyktninger som ble bosatt i kommunen. Det ble ansatt flyktningehelsekoordinator i et engasjement okt. -23.

Rehabiliteringstjenesten /koordinerende enhet.

- Høylandet Fysikalske Institutt: (100% privatpraktiserende fysioterapeut). Det har blitt gitt tilbud om individuell oppfølging, bassenggrupper, avtaler om gruppetilbud til pensjonistlaget og frisklivsgruppetilbud (forebygging/livsstil). Privatpraktiserende fysioterapeut hadde i 2023, 228 pasienter til behandling, i tillegg til gruppedeltakere. Aldersfordeling der de aller fleste er i yrkesaktiv alder, og eldre. Det er stor variasjon i diagnoser, men mange er knyttet til plager i muskelskjelettapparatet. Det er nokså jevn fordeling mellom kjønn (liten overvekt av kvinner). Ventetid for pasienter har vært opp mot 2-3 uker, i de travleste periodene.
- Tilbudet om frisklivsgruppe har blitt videreført i samarbeid med Høylandet Fysikalske Institutt, og det har vært god oppslutning og interesse for tilbudet.
- Kommunal fysioterapeut har fulgt opp henvisninger fra barn i skole, barnehage, institusjon og hjemmebesøk. Gjennomført screeningundersøkelser, hatt individuell oppfølging og gruppetreninger (barseltrim, bassenggruppe for barn og eldretrim i samarbeid med pensjonistlaget). Som følge av etterutdanning innen lymfebehandling, har kommunefysioterapeut også i 2023 mottatt noen pasienter til behandling, med egenandeler til kommunen.
- Tjenesten følger også opp enkeltbarn som koordinator for ansvarsgrupper og individuell plan.
- Avtale om turnusfysioterapeut i samarbeid med Namdal Rehabilitering (NR) ble videreført i 2023, med 60 % Namdal Rehabilitering og 40 % i Høylandet kommune.
- Avtale om leie av ergoterapeut i 20 % stilling fra Namdal Rehabilitering er også videreført. Ergoterapeuten har i hovedsak fulgt opp med søknader og oppfølging av hjelpemidler, i tillegg til bidrag i hverdagsrehabilitering, boligkartlegging og kognitiv kartlegging.

Antall utleverte hjelpemidler via hjelpemiddelsentralen til innbyggere i Høylandet kommune i 2023:

År	2015	2016	2017	2018	2019	2021	2022	2023
Antall	238	239	239	304	383	336	273	340

Andel brukere av hjelpemidler, pr. innbygger i 2023 var 16,21%. Med sammenlignbare kommuner er vi nokså like ifht. antall innbyggere som har hjelpemidler.

Samspill ble benyttet som elektronisk verktøy til bruk ved individuelle planer. Dette er blitt et løft i fht brukervennlighet, og aktiv medvirkning og samarbeid mellom tjenester.

Antall IP'er pr 31.12.23: 16 aktive planer i Samspill, og 2 planer der brukere ikke benytter elektronisk IP, men har ønsket dette i papirform.

Koordinerende enhet har arbeidet med saksgang og tildelingskriterier ved søknader til helse- og omsorgstjenester. Dette vil det arbeides videre med, og man håper å kunne ferdigstille dette i 2024, da koordinerende enhet vil endre arbeidsform og oppgaver fra 01.01.24.

Vi har i 2023 brukt 167 av de 171 kommunale døgnplassene på Namdal rehabilitering. Bruk av plassene er fordelt på: 18 døgnopphold, samt bruk av logoped og basseng.

- Individuell plan og koordinator/ansvarsgruppe. (Ingen tall fra 2021)

	2016	2017	2018	2019	2020	2022	2023
Individuell plan – Antall brukere pr. 31.12	11	18	17	16	14	16	15
Koordinator og/eller ansvarsgruppe – Antall brukere pr. 31.12	18	15	13	13	13	8	7

Rus og psykisk helsetjeneste Høylandet kommune

Psykososialt team Høylandet Kommune er en psykisk helse og rus tjeneste for voksne over 18 år. Tjenesten fikk økte ressurser i 2017 med en 100% stilling som ble dekt av tilskudd over 3 år, deretter har den gått over i ordinær drift. Ruskoordinator er etter 2017 økt opp også gjennom tilskudd og deretter over i ordinær drift og er i dag en 100 % stilling. I tillegg fra 2023 er det ansatt en vernepleier med videreutdanning i barn og unges psykiske helse i 20% stilling i tjenesten. Tjenesten har i 2023 økt ressurs med 0,2 årsverk og har totalt 2,2 årsverk.

Antall henvisninger til tjenesten har vært stabil de siste årene, se tabell:

Henvist/henvendelse fra:	2020	2021	2022	2023
Fastlege	13	14	14	17
Andre kommunale tjenester	7	12	8	13
Tar kontakt selv/pårørende	12	11	16	7
Spesialisthelsetjeneste	0	2	1	0
Totalt	32	39	39	37

Tjenesten kan tilby kort ventetid og tett oppfølging, noe som forebygger en videre utvikling av helseplagene. Tjenesten bidrar, gjennom et tett samarbeid med ander kommunale tjenester, til en god samordning av et helhetlig livsløpstilbud til innbyggerne.

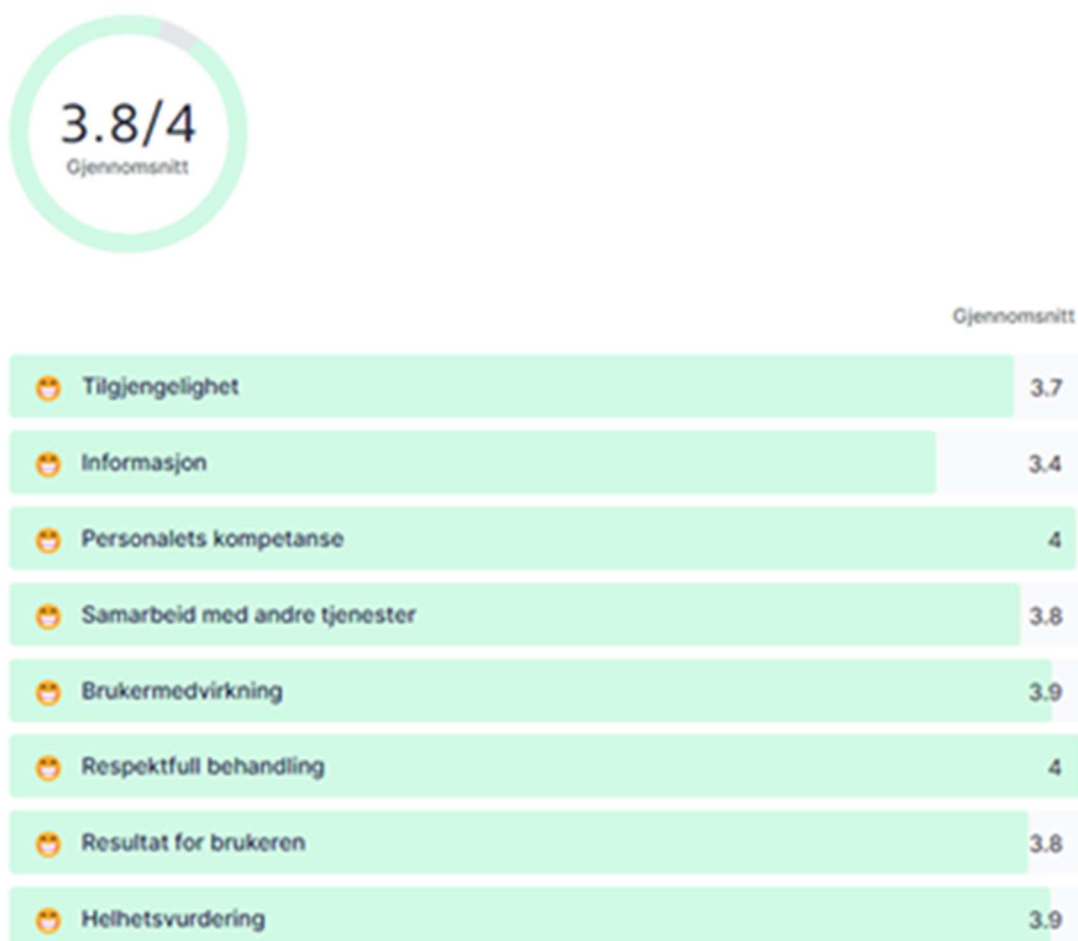
Tjenesten samarbeider også tett med spesialisthelsetjenesten, Nav og politi.

Tjenesten gjennomførte i 2023 den andre gruppen med deltakere i “Kurs i bekymringsmestring” Kursdeltakelsen økte fra 6 deltakere i 2022 til 9 kursdeltakere i 2023. Dette er et kurs som går gjennom 10 uker en gang i året i Høylandet kommune. Deltakerne ble kartlagt gjennom standardiserte kartleggingsverktøy før og etter kurset, kartleggingene viste en forbedring i deres psykiske helse etter endt kurs.

Det ble i november 2023 gjennomført en brukerundersøkelse av de som har mottatt tjeneste i løpet av 2023, andre året denne brukerundersøkelsen gjennomføres. Her ble Bedrekommune.no brukt som er et verktøy for måling av tjenestekvalitet.

Resultatet av denne brukerundersøkelsen i bilde under:

Psykisk helse/Rus - Bruker er 18 år eller eldre

Psykososialt team deltar i to nettverk innenfor fagfeltet psykisk helse og rus i Namdalen.

Interkommunalt fagnettverk, rus og psykisk helsetjeneste Indre Namdal, deltakere i nettverket er ansatte som representerer fagfeltet innen psykisk helse og rus i kommunen i Indre Namdal; Grong, Høylandet, Lierne, Namsskogan og Røyrvik

Interkommunalt fagnettverk for rus og psykisk helsetjenester Namdal (Midtre, Indre og Ytre). Deltakere i nettverket er ansatte som representerer fagfeltet innen psykisk helse og rus i kommunen i hele Namdalen.

Sykeheim / Hjemmetjenesten / Miljøarbeidertjenesten

Tilgang til nok hender har vært den største utfordringen i pleie og omsorg også i 2023. Vikartilgang ved sykdom er da hovedutfordringen, og kan logisk forklares ved at få arbeidstakere har anledning og lyst til å være i et tilfeldig arbeidsforhold hvor man venter på å få vakter, samtidig som vi også dette året har hatt et sykefravær på rundt 10%. Dette resulterer i mer overtidsbruk enn vi ønsker, og da spesielt opp mot kritisk kompetanse som sykepleier. Vi jobber kontinuerlig med en best mulig disponering av de ressurser vi har, og mener det har hjulpet oss mye også i 2023. På den positive siden har vi i større grad lyktes med rekruttering av fagkompetanse sammenlignet med 2022, og hadde i 2023 færre ufaglærte i tjenesten.

Dagens helsebygg er noe som også har utfordret oss mye i 2023. Vi ser en økende andel spreke demente med andre type behov enn hva vår sykeheim kan tilrettelegge for. Vi har på tampen av året utarbeidet forslag til enkel omgjøring av eksisterende bygg, som vi håper kan avhjelpe noe i tiden fremover, og vi ønsker å komme i gang med det snarest.

Pleie og omsorg har fått til flere positive satsninger innenfor rammene i 2023. Vi har hatt økt fokus på kompetanseheving med god hjelp av tilførte kompetansemidler og interne ressurser som fagutviklingssykepleier. Vi har blant flere ting fått til større satsning på demensomsorg og omsorg ved livets slutt, oppgradering av sansehagen ved hjelp av gavemidler og dugnad. Dette i sum har økt kvaliteten på våre tjenester, samt at vi får mer effektive tjenester.

Helse og omsorg har ansatt 2 x 20% helsefagarbeidere dedikert til implementering av, og videre satsning på, velferdsteknologi. Dette gir rom for å se mulighetene og ta de i bruk, og er allerede til god hjelp for tjenestene.

Også i 2023 hadde vi utfordringer knyttet til covid, men i mindre grad enn foregående år. Situasjonen rundt covid nå er betydelig mer oversiktlig og håndterlig.

Vi kan gjennom medarbeider-undersøkelse og økt nærvær se en svært positiv utvikling i arbeidsmiljø selv om også våre tjenester opplever økt økonomisk press og krav om effektivitet. Dette skyldes godt partssamarbeid og ansatte som kan og vil være med å løfte tjenesten, og vil bli svært viktig for rekruttering også i fremtiden.

Behovet for tjenester har de siste årene økt spesielt i forhold til Miljøarbeidertjenesten. Avdelingen yter 24/7 tjeneste, og bistår mennesker med nedsatt funksjonsevne med ulike behov. Spesielt har behovet økt i forhold til Barn og unge, men også i det siste innenfor Rus/Psykisk Helse.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sykeheimen – Beleggsprosent	82,7 %	83,5 %	88,8 %	90,5 %	75,78* %	72,45 %	97,84	93,51
Kommunal øyeblikkelig døgntilbud somatikk/rus/psykiatri – Ant innleggelser	15	11	8	5	11	3	1	5
Kommunal øyeblikkelig døgntilbud somatikk/rus/psykiatri – Ant liggedøgn	41	41	31	11	40	10	2	12

Hjemmetjenesten – Ant brukere pr 31.12	76	64	68	73	67	66	70	62
Miljøarbeidertjenesten – Ant brukere pr 31.12	20	21	23	21	21	21	21	22
Omsorgsboliger – Beleggsprosent	93,5 %	89,8 %	93,7 %	89,5 %	89,5 %		82,2 %	90 %

Kommentar: Flere av pasientene i pleie og omsorg og miljøarbeidertjenesten har bistand fra flere fagområder som f.eks. både hjemmesykepleie og hjemmehjelp, men telles kun 1 gang.

NAV/sosiale tjenester

- ✓ Antall sosialhjelpsmottakere er sterkt økende. For 2023 skyldes dette mye flere motatte flyktninger fra Ukraina. De fleste sosialhjelpsmottakere er i aldersgruppen 26 – 44 år.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2021	2022	2023
Antall sosialhjelpsmottakere	12	17	16	13	13	13	17	39	55
Antall nye brukere ila året							5	29	29

Produksjonskjøkken

Kjøkkenet har ansvar for å levere seks måltider pr dag til sykeheimens beboere (frokost, lunsj, middag, kveldsmat og 1 kaffemåltider). I tillegg tilbys flere måltider og mat etter spesielle dietter, om det er enkeltpasienter som har behov for det. Maten som produseres er av høy kvalitet, variert, appetitt-vekkende og næringsrik; vi er heldige på Høylandet.

Kjøkkenet produserer i snitt ca 15 porsjoner middag pr dag til sykeheimen, og ca 20 porsjoner pr dag til hjemmeboende via matombringning som er et tilbud 7 dager i uka.

Bemanningen på produksjonskjøkkenet har i 2023 etter justering siste år vært helt i tråd med behov opp mot drift. Dette gir lite rom for produksjon for salg, men noe. Kjøkkenet var tilbyder av hjemmelagde brød m.m. for hjemmeboende m.fl også i 2023. Det produseres også brød til barnehagen, og snitter/kaffebrød til møter og lignende etter bestilling.

I 2023 ble det som planlagt i 2022 gjennomført strakstiltak for at kjøkkenet skal ha tilfredsstillende standard for matproduksjon. Dette var et helt nødvendig løft samtidig som man også kunne tenke seg nye lokaler også for produksjonskjøkkenet.

Kompetanse. Grunn-/etter- og videreutdanning

Grunn-/etter- og videreutdanning finansieres i all hovedsak av eksterne tilskuddsmidler. Det søkes årlig om tilskudd fra Statsforvalteren til Kommunalt kompetanse og innovasjonstilskudd. I 2023 fikk Høylandet kommune tildelt kr. 310 000,- av disse tilskuddsmidlene.

Kompetansemidlene er brukt til følgende tiltak, og noen er en videreføring fra flere tiltak er påstartet tidligere:

Tiltak	Antall
Stipend sykepleier / vernepleier	1

Videreutdanning ledelse	1
Eldreomsorg / demens	2
Kreftomsorg	1
Veiledning	1
ABC opplæring	16
Opplæringstilskudd BPA	14

I tillegg har ansatte deltatt på diverse interne kurs.

E- læring:

Helse og omsorg er som andre offentlige virksomheter, underlagt et omfattende regelverk. For å øke kompetansen blant de ansatte ble det etablert et E- læringstilbud i 2016. Dette har vært videreført siden den gang. Alle medlemmer i Psykososialt team har gjennomført e-læringskurset "Når krisen inntreffer" I tillegg var det også E-læring i smittevern som alle ansatte i helse og omsorg gjennomførte.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gjennomførte kurs e- læring	34	27	53	36		42	68

Alle vikarer har gjennomført kurs i e-læring, disse er det ikke oversikt over.

6.3 PRIORITERINGER FOR HELSE OG OMSORG I 2024

- Prioriteringer Helse og Omsorgsbygg
- Iverksette TØRN prosjektet Miljøarbeidertjenesten- Midler innvilget av KS.
- Gjennomgå/revidere tildelingspraksis av tjenester innenfor alle avdelinger/enheter og iverksette avklart praksis.
- Avklaringer vedrørende Helseplattformen
- Kompetansemobilisering. Rett kompetanse på rett plass til riktig tid. Fag-/kompetanseteam på tvers.
- Videreføre tilrettelagt utdanning som sikrer god kompetanse.
- Videreføre stipendordningen for sykepleiere- evaluere fortløpende
- Gjennomføre økt salg av legetjeneste og utrede andre inntektsmuligheter i legekantoret.

7 RAMMEOMRÅDE 4 - TEKNISK

7.1 VIRKSOMHET OG AKTIVITET

Enheten for teknisk omfatter følgende områder

- Teknisk kontor, Vei/gatelys, vann, avløp, renovasjon, bygg/boliger, brann, feiing, renhold og vaktmester tjenester.

Personalsituasjonen pr. 31.12.2023

Fagområder		Faste stillinger
Teknisk kontor		15,0
- Teknisk sjef	1,00	
- Avdelingsingeniør byggesak, kart, oppmåling	1,00	
- Avdelingsingeniør bygg, eiendom		
Driftspersonell	1,00	
- Vaktmesterteam		
- Vaktmesterassistent	4,00	
- Renholder (5 hel stillinger)	1,00	

- Vikarstillinger	5,00 2,00	
Sum		15,00

Økonomi:

Det har over flere år vært jobbet med å gå igjennom ressursbruken på Teknisk drift. Det er redusert to stillinger etter naturlig avgang. Det ble ytterligere en reduksjon på 20% fra 01.06.2023. Hvis vi skal opprettholde de tilbudene, bygningene og infrastrukturen vi har i dag ser vi det som veldig vanskelig å kunne redusere ytterligere på personal. Dette sett i sammenheng med at vi har hatt en prisstigning som har vært mye større enn det vi har fått økt opp rammene med, anser vi dette som endel av årsaken til vårt totale overforbruk for 2023. Hvis dette fortsetter i årene som kommer vil gapet mellom behov og tilførte rammer øke ytterligere, med påfølgende overforbruk.

7.1.1 Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 4

Viser også til kap 2.3, som forklarer sammenhengen med bevilgningsoversiktens linje 6. Tabellen under her viser netto utgifter og budsjettavvik pr tjenesteområde.

Ansvar	Tjenesteområde	Regnskap 2 023	Buds(end) 2 023	Oppr. budsjett 2 023	Avvik (-) merforbr
4001	Trafikksikkerhetsutvalget	-	11 354	11 354	11 354
4102	Bygge-, delings og seksjoneringssaker	394 286	441 001	410 909	46 715
4103	Kart og Oppmåling	671 628	630 519	600 427	-41 109
4330	Elveforebygging	-	27 455	27 455	27 455
4380	Friluftsliv- og attraksjonsområder	4 171	11 273	11 273	7 102
4510	Kommunalteknisk drift- administrasjon	2 289 986	1 581 443	1 461 635	-708 543
4540	Feiervesen	-	-	-	-
455*	Brannvesen	2 386 965	2 261 821	2 261 821	-125 144
456*	Kommunale veier	4 257 646	4 084 014	4 072 525	-173 632
4600+4605	Kommunal vannforsyning	-	142 831	118 042	142 831
4602	Vann til Kongsmoen settefisk A/S	59 236	59 236	59 236	-0
461*-462*	Kommunalt avløpsnett og rensing	-	72 269	53 206	72 269
4630	Tømming private slamavskillere	-98 950	-128 292	-128 292	-29 342
465	Innsamling av avfall	-	5	5	5
471	Administrasjonsbygg	359 061	289 100	276 664	-69 961
472	Oppvekst-, undervisning og kulturbygg	9 611 345	9 336 062	9 142 841	-275 283
473	Helse- og sosiale bygg	4 727 616	3 767 702	3 680 500	-959 914
474	Kommunale utleieboliger	-344 487	-407 556	-662 202	-63 069
476	Tekniske bygg /næringsbygg	-395 455	-200 263	-349 210	195 192
477	Næringsarealer / industriområder	-432 953	-368 044	-368 044	64 909
478	Boligarealer	-16 015	-12 986	-12 986	3 029
499*	Kalkulatoriske kostnader og avskrivninger	-8 680 709	-8 090 306	-8 090 306	590 403
	TOTALT	14 793 370	13 508 638	12 576 853	-1 284 732

Kommentar til de største avvikene i ramme 4:

- Andel arbeidsgivers pensjon utgjør kr 320.000
- Energikostnadene står for 1.014.000kr der bioenergi utgjør ca. kr 940.000.

- Brannvesen utgjør kr 180 000.
- Framleide boliger kr 502.000. Når det gjelder framleide boliger, er det på grunn av at det er noe omrokeringer samt at det må være en overkapasitet på dette ansvaret.
- Kommunale veier og offentlig plasser og torg hadde et underforbruk på ca. kr 200.000 mye grunnet fine værforhold og lite snø.
- Det store overforbruket på Helse og omsorgsbygg kommer av endel nød reparasjoner og stort energibehov

7.2 AKTIVITET I 2023

Teknisk kontor:

Teknisk kontor har også i 2023 hatt et år med svært høy aktivitet på mange områder. Vi har hatt flere relativt store prosjekter, i tillegg til daglig drift.

Av de tingene vi har brukt tida på er følgende

- Planlagt og kjørt forprosjekt på nytt renseanlegg.
- Planlagt bygg og plassering av ny brannstasjon.
- Gjennomført totalrenovering av Vargeia 149
- Ivaretatt sekretærfunksjon Midtre Høylandet Borettslag.
- Hatt kontakt mot Trøndelag fylkeskommune i fbm prosjektet g/s-veg LilleTyldom – Skarland bru.
- Gjennomført regulering av sentrum langs Gammelåvegen.
- Gjennomført regulering av Brøndbo industriområde 3
- Kjøp av areal til nytt industriområde
- Uteområde Høylandet skole er ferdigstilt
- Planregistret er digitalisert.
- Leid inn og administrert en stor bygningsmasse til flyktninger fra Ukraina

7.3 PRIORITERINGER FOR TEKNISK I 2024

Teknisk

- Klargjøre nytt industriområde for ny Brannstasjon, Renseanlegg og ny gjenvinningsstasjon.
- Prosjektere og få satt i gang bygging av ny brannstasjon
- Ferdigstille forprosjekt renseanlegg
- Prosjektere og få satt i gang bygging av nytt renseanlegg Sentrum
- Ta i bruk og nyttiggjøre elektronisk byggesaksbehandling
- Planlegge og gjennomføre boligbygging på Børstad
- Videreføre digital registrering av all bygningsmasse i FDV systemer Famac.
- Gjøre ferdig hovedplan på vann og avløp, samt lage en plan for videre oppfølging av denne.
- Starte arbeidet med arealplan som skal ferdigstilles i 2026
- Oppgradere Børstad veien
- Rive kjølerom på skystasjon og sette inn frittstående enheter
- Bytte ventilasjon på adm.bygget på Høylandet skole
- Bytte ventilasjon på tannlegekontoret

8 Rammeområde 6 – Næring og utvikling

8.1 VIRKSOMHET OG AKTIVITET

8.1.1 Netto utgifter for hvert tjenesteområde ramme 6

Viser også til kap 2.3, som forklarer sammenhengen med bevilgningsoversiktens linje 6. Tabellen under her viser netto utgifter og budsjettavvik pr tjenesteområde.

Ansvar	Tjenesteområde	Regnskap	Buds(end)	Oppr. budsjett	Avvik
		2 023	2 023	2 023	(-) merforbr
6100	Næring og utviklingskontor	68 215	92 212	86 720	23 997
6101	Plansaksbehandling	256 058	409 901	389 138	153 843
6102	Næringsutvikling	483 013	684 843	650 237	201 830
6200	Landbrukskontor	1 357 391	1 252 387	1 171 395	105 004
6300	Miljøvern - administrative kostnader	275 175	228 707	210 725	46 468
6301	Verneområder	99	12 860	12 860	12 761
6302	Viltneida	13 425	23 737	23 493	10 312
6304	Skadet vilt - fallvilt	-	3 819	4 519	3 819
6305	Kommunalt skadefellingslag	-	50 112	50 112	50 112
6306	Fiskeforvaltning	-	288	288	288
6307	Namsen vannområde	-	26 295	26 295	26 295
TOTALT		2 453 375	2 777 523	2 616 744	324 148

En kommentar til de største avvikene ramme 6:

- Som det framgår av tabellen over har det vært et mindreforbruk på kr 324.148 i 2023. Noe av årsaken til dette er at Næringssjef stillingen var vakant frem til august.
- Det har fra høsten 2023 også blitt ansatt en prosjektleder i ILAG satsingen som vi har sammen med Trøndelag fylkeskommune. Denne stillingen vil også bli lønnet over dette ansvaret.
- Landbrukskontoret har hatt et overforbruk på kr 105 004 og noe av dette skyldes manglende inntektsføring fra prosjekter.

8.1.2 Aktivitet

Næringskontor:

Stillingen som næringssjef har stått vakant store deler av 2023.

- Ny Fagleder Næring og Utvikling ble ansatt 21. August 2023
- Forvaltning av næringsfond: Næringsfondet er ikke tilført nye midler i 2023, foruten sommerjobbordningen for ungdom, se omtale i kapitel 1.
- Tildeling fra næringsfondet er omtalt i kap. 4.2.
- Det er blitt sluttført noe fiberbredbånd også i 2022, se omtale i kapitel 1.
- Bistå næringsaktører etter beste evne utfra ressurs/bemannings situasjonen.

Landbrukskontor:

- Forvaltning av produksjonstilskudd og miljøtilskudd i jordbruket
- Nydyrking,- saksbehandling og godkjenning av søknader. .
- Tilskuddsforvaltning for drenering, SMIL, NMSK, skogsbilvei, beiting i utmark, sykdomsavløsning
- Forvaltning etter jord- og konsesjonslov, naturmangfoldslov, motorferdsellov, skogbrukslov.

- Bruksutbygging og tilleggsnæring, søknader Innovasjon Norge, prosjekt Grønne Perler i Namdalen
- Skogfondsordningen, saksbehandling, anvisning og kontroll.
- Gjødselplanlegging
- Vilt og fiskeforvaltning
- Sekretærfunksjon for fjellstyret
- Rovviltforvaltning
- Oppfølging av kommunalt skadefellingslag ift. drift og fellingsforsøk. Samarbeid med Grong. Grong har sekretariatsfunksjon.
- Deltakelse i Namdal Skognettverk (tidligere Skogprosjekt Namdal).
- Naturresevat med kommunal forvaltning, (9 stk.) - oppfølging og saksbehandling. Vaktmesterordningen i Øie og Flakkan NR videreført.
- Prosjekt «Fremmede skadelige arter».
- Oppfølging av Veterinærvakta

9 AVSLUTNING – UTSIKTER FREMOVER

Som årsmeldinga viser har også 2023 vært et innholdsrikt, men også et krevende år på ulike vis, ikke minst med å sikre tett oppfølging av daglig drift koblet med bosetting av flyktninger, vakanse/skifte i flere lederstillinger, oppfølging av diverse investeringsprosjekt osv.

Arbeidet med økonomiplan for 2024-2027 og årsbudsjett for 2023 har vært svært krevende. Det er flere faktorer som har bidratt til dette som bla. omfatter at en over tid har hatt for høy drift i forhold til rammer nedgang i innbyggertallet om påvirker rammeoverføringer, økte kostnader knyttet til investeringer, økte rentekostnader osv.

Tross stram økonomi er det nødvendig å foreta visse investeringer i tiden som kommer som omfatter nybrannstasjon (oppfølging fra Arbeidstilsynet) nytt renseanlegg samt boligsatsing.. Det vil også tas en gjennomgang og prioritering av bygningsmassen innen helse og omsorg. V

Med bakgrunn i kommuneøkonomien – samt viktigheten av å benytte seg av muligheter «i tiden» er det påkrevd å gjennomføre utviklingsprosesser internt i kommuneorganisasjonen samt for Høylandet som lokalsamfunn. Som nevnt ble det i 2023 utarbeidet en ny samfunnsplan for perioden 2023-2034 med følgende fokusområder,

- Høylandet som et samskapende samfunn
- Høylandet som næringskommune
- Høylandet som bosted
- Høylandet som kulturkommune
- Høylandet kommune som organisasjon

Dette vil være områder for prioriterte satsinger i årene fremover. Det blir viktig å rigge organisasjonen til å kunne følge opp dette på en god måte, inkludert ressurs- og bemanningsmessig. Her ble det gjort viktige grep i 2023 mht. ansettelser i viktige stillinger. Men for å sikre ønsket utvikling på Høylandet er en helt avhengig av god samskaping og samarbeid mellom kommunen, næringslivet, lag/foreninger og enkeltpersoner.

I tiden fremover blir det spesielt viktig å ha fokusert satsing på følgende områder.

Bolyst og tilflyttersatsing: nedgang i innbyggertallet i løpet av de siste årene er til stor bekymring og det må jobbes systematisk for å snu denne «trenden». Det blir viktig å opprettholde gode tjenester og ta rette grep for at innbyggerne velger å fortsette å bo på Høylandet samt sikre at Høylandet er en attraktiv kommune å bosette seg i for potensielle tilflyttere. Fokus på næringsutvikling, etablering av

boliger/leiligheter samt en mer offensiv profilering av kommunen blir viktig. Høylandet sin deltakelse i ILAG-satsingen i Fylkeskommunens distriktssatsing er forventet å gi viktig muligheter. Kobling mot relevante fag- og kompetansemiljø som Husbanken, Innovasjon Norge, Distriktsenteret osv. blir viktig.

Boligutvikling. For å få flere til å bosette seg på Høylandet er det viktig å ha flere boliger tilgjengelig – samt ulike boliger. Som erfaringen viser fra mange andre kommuner så er det viktig at kommunen kan ta en katalytisk rolle på dette området. Planlagt satsing på småhus i Børstad boligfelt vil være en spennende og viktig satsing for Høylandet. Når det gjelder boligsatsing blir det nok nødvendig å tenke flere tanker på samme tid.

Næringsutvikling: det er lagt ambisiøse planer i ny samfunnsplan mht. næringsutvikling og det blir viktig å sikre god oppfølging i tett samarbeid med aktuelle næringsaktører. Det finnes mange muligheter, ikke minst innen naturressursene. Ved kjøp av område tilknyttet Brøndbo industriområde blir det viktig å få på plass et nytt næringsareal med ferdig infrastruktur.

Digitalisering: den digitale utviklingen skjer i raskt tempo og det blir viktig at vi tar i bruk de digitale mulighetene inne ulike tjenesteområder samt på administrative områder. Det er forventet at styrket fokus på digitalisering vil bidra til et «fremoverlent» utviklingsarbeid innen organisasjonen og bidra til at en tar i bruk og nyttiggjøre seg av de ulike digitale mulighetene fremover. Det blir svært viktig å få sikret et godt kunnskapsgrunnlag mht. Helseplattforment og alternative i løpet av dette året slik at det kan fattes et vedtak på hva Høylandet gjør. Her jobbes det tett med de andre Namdalskommunene.

Arbeidet med å ferdigstille en ny Arbeidsgiverstrategi for Høylandet kommune blir viktig i 2024. Det blir også viktig å følge opp det gode arbeidet som er i gang mht. nærværarbeid.

Jeg vil til slutt rette en stor takk til alle ansatte i Høylandet kommune for solid og engasjert innsats på en rekke tjenesteområder. Ikke minst «hatten av» for den fleksibiliteten som er vist samt viljen og evnen til å finne gode løsninger gjennom nok et krevende år, ikke minst knyttet til godt arbeid med bosetting av flyktninger. Også stor takk til politikerne for et konstruktivt og godt samarbeid.

Med gode ønsker for 2024 og årene fremover!

Høylandet, 31. mars 2024

Liv Elden Djokoto
Kommunedirektør

HØYLANDET KOMMUNE

REGNSKAP FOR 2023

Vedtatt av kommunestyret i møte xx.05.2024, K.sak xxx/2024

Innholdsfortegnelse

1. Obligatoriske oppstillinger	3
1.1 Bevilgningsoversikt drift	3
1.2 Fordeling rammeområde drift	4
1.3 Bevilgningsoversikt investering	6
1.4 Spesifikasjon av investeringer	7
1.5 Økonomisk oversikt drift	9
1.6 Oversikt balanse	10
1.7 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner	12
2. Noter til regnskapet	13
Note 0 – Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering	13
Note 1 – Endring i arbeidskapital	15
Note 2 – Kapitalkonto	16
Note 3 – Vesentlig endringer i regnskapsprinsipp og regnskapsestimer og vesentlige korrigeringer av tidligere års feil	17
Note 4 – Varige driftsmidler	18
Note 5 – Aksjer og andeler i varig eie	19
Note 6 – Utlån	19
Note 7 – Rentesikring	20
Note 8 – Langsiktig gjeld	20
Note 9 – Avdrag på lån	21
Note 10 – Pensjonsforpliktelser	22
Note 11 – Kommunens garantiansvar	24
Note 12 – Bundne fond	25
Note 13 – Selvkostområder	26
Note 14 – Salg av finansielle anleggsmidler	27
Note 15 – Ytelser til ledende personer	27
Note 16 – Godtgjørelse til revisor	28
Note 17 – Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner	28
Note 18 – Regnskapsoppstillinger - Avfallsvirksomhet	30

Høylandet 22.02.2024

Liv Elden Djokoto
Kommunedirektør

Bent Ove Hyldmo
Økonomisjef

1. Obligatoriske oppstillinger

1.1 Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforskriften § 5-4, 1.ledd	Note	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)					
1 Rammetilskudd		94 010 987	92 487 000	90 175 000	90 681 298
2 Inntekts- og formueskatt		29 867 785	30 183 000	29 729 000	30 299 025
3 Eiendomsskatt		2 825 767	2 860 000	2 860 000	2 834 727
4 Andre generelle driftsinntekter	17	19 969 226	17 730 100	10 218 000	9 259 883
5 Sum generelle driftsinntekter		146 673 765	143 260 100	132 982 000	133 074 932
6 Sum bevilgninger drift, netto		135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 221
7 Avskrivninger	4	8 655 762	8 209 526	8 209 526	8 516 905
8 Sum netto driftsutgifter		143 962 945	144 812 139	132 662 001	135 067 126
9 Brutto driftsresultat		2 710 821	-1 552 039	319 999	-1 992 194
10 Renteinntekter		1 782 736	710 686	710 686	913 412
11 Utbytter		1 067 323	700 000	700 000	896 883
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-	-	-	-
13 Renteutgifter		6 509 500	7 859 079	7 609 079	3 586 865
14 Avdrag på lån	9	6 201 370	6 200 000	6 200 000	6 230 000
15 Netto finansutgifter		-9 860 811	-12 648 393	-12 398 393	-8 006 570
16 Motpost avskrivninger		8 655 762	8 209 526	8 209 526	8 516 905
17 Netto driftsresultat		1 505 772	-5 990 906	-3 868 868	-1 481 859
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
18 Overføring til investering		-	-	-	-
19 Avsetninger til bundne driftsfond		3 102 428	890 000	570 000	2 317 044
20 Bruk av bundne driftsfond		-2 976 021	-3 751 745	-1 138 868	-4 861 236
21 Avsetninger til disposisjonsfond		1 379 365	170 839	-	4 072 087
22 Bruk av disposisjonsfond	17	-	-3 300 000	-3 300 000	-3 009 753
23 Dekning av tidligere års merforbruk		-	-	-	-
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 505 772	-5 990 906	-3 868 868	-1 481 859
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		-0	-0	-	-0

1.2 Fordeling rammeområde drift

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforskriften § 5-4, 2.ledd	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
Til fordeling fra bevilgningsoversikt drift, netto	135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 221
1 -sentral adm* netto driftsramme ("linje 6")	27 029 404	28 382 160	25 074 493	20 117 716
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)		0	0	3 125
Bruk av bundet driftsfond	-238 678	-2 138 193	-201 100	-2 459 261
Avsetning bundet driftsfond	4 500	0	0	2 000
Sum netto driftsutgift	26 795 226	26 243 967	24 873 393	17 663 580
*Herav - ansvarsområdet 1905 - Avsatt til årslønnsvekst		64 064	2 277 867	
2 - Oppvekst og kultur - netto driftsramme ("linje 6")	44 040 952	41 445 524	37 305 859	40 278 014
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)	0			1 166
Bruk av bundet driftsfond	-304 101	-2 100	-2 100	-426 513
Avsetning bundet driftsfond	493 596	0	0	69 189
Sum netto driftsutgift	44 230 447	41 443 424	37 303 759	39 921 856
3 - Helse - netto driftsramme ("linje 6")	58 688 796	60 077 364	53 260 795	52 097 285
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)		0	0	5 680
Bruk av bundet driftsfond	-2 167 726	-1 453 257	-297 473	-1 789 661
Rammetilskudd overført innenfor rammeområdet				
Avsetning bundet driftsfond	1 025 923	0	0	1 324 982
Sum netto driftsutgift	57 546 992	58 624 107	52 963 322	51 638 286
4 - Teknisk - netto driftsramme ("linje 6")	14 861 610	13 346 833	13 215 047	11 658 261
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)		0	0	1 820
Bruk av bundet driftsfond	-265 515	-158 195	-638 194	-125 419
Avsetning bundet driftsfond	197 275	320 000	0	72 453
Sum netto driftsutgift	14 793 370	13 508 638	12 576 853	11 607 115
5 - Kirken - netto driftsramme ("lik linje 6")	1 421 599	1 420 819	1 420 819	1 379 450
6 - Næring og utvikl - netto driftsramme ("lik linje 6")	2 070 548	2 777 523	2 616 744	1 584 805
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)				
Bruk av bundet driftsfond		0	0	-60 383
Avsetning bundet driftsfond	382 827	0	0	53 439
Sum netto driftsutgift	2 453 375	2 777 523	2 616 744	1 577 861

92. - pensjon - netto driftsramme (linje 6)	-12 805 726	-10 847 610	-8 441 282	-565 308
+Renteutgifter (forsinkelsesrenter)				-33 363
Bruk av bundet driftsfond				
Avsetning bundet driftsfond				794 981
Sum netto driftsutgift	-12 805 726	-10 847 610	-8 441 282	196 310
SUM	135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 223
Sum linje 6	135 307 183	136 602 613	124 452 475	126 550 223
Diff	-0	-	-	-

1.3 Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt investering iht. § 5-5, 1. ledd (del A)	Note	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Regnskap 2022
Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)					
1 Investeringer i varige driftsmidler		20 834 800	18 242 500	41 730 000	8 205 187
2 Tilskudd til andres investeringer		-	2 125 000	1 100 000	-
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		455 847	456 000	450 000	424 587
4 Utlån av egne midler		-	-	0	-
5 Avdrag på lån		6 295 000	6 295 000	0	5 120 000
6 Sum investeringsutgifter		27 585 647	27 118 500,00	43 280 000	13 749 774
7 Kompensasjon for merverdiavgift		-1 957 086	-1 533 100	-3 352 000	-1 167 564
8 Tilskudd fra andre		-8 516 306	-8 394 106	-	-5 793 716
9 Salg av varige driftsmidler		-779 585	-780 000	-	-251 974
10 Salg av finansielle anleggsmidler		-	-	-	-
11 Utdeling fra selskaper		-	-	-	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-	-	-	-
13 Bruk av lån		-16 368 294	-16 368 294	-39 382 000	-6 363 907
14 Sum investeringsinntekter		-27 621 271	-27 075 500,00	-42 734 000	-13 577 161
15 Videreutlån		940 000	3 000 000	1 000 000	721 200
16 Bruk av lån til videreutlån		-940 000	-3 000 000	-1 000 000	-721 200
17 Avdrag på lån til videreutlån		241 569	180 000	180 000	239 828
18 Mottatte avdrag på videreutlån		-286 478	-180 000	-180 000	-648 098
19 Netto utgifter videreutlån		-44 909	-	0	-408 271
20 Overføring fra drift		-	-	-	-
21 Avsetninger til bundne investeringsfond		44 909	-	-	408 271
22 Bruk av bundne investeringsfond		-162 449	-200 000	-	-
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond		1 140 074	1 099 000	-	251 974
24 Bruk av ubundet investeringsfond		-942 000	-942 000	-546 000,00	-424 587
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		-	-	-	-
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		80 534	-43 000,00	-546 000,00	235 658
27 Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)		-	-	-	-

1.4 Spesifikasjon av investeringer

Proj.	Bevilgningsoversikt investering iht. § 5-5 andre ledd (del B)	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
7517	Restaurering av kirkebygg - tak	2 875 093			
7518	Oppføring av flerbrukshall	-319 419	-319 000	530 000	319 419
7520	Vargeia barnehage - tilbygg	51 956	52 000	0	79 444
7575	Ny brannstasjon		0	13 440 000	98 673
7579	Nytt kloakkrenseanlegg i sentrum		0	16 540 000	90 029
7586	Høylandet skole - fleraktivetsområde	92 633	300 000		
7589	MHV - Ferdigstillelse av reservevannløsning		0	0	107 388
7590	Skysstasjon - oppgradering av bad og dører	2 017	38 000	0	257 441
7594	Uteområde / Friluftsområde Høylandet barnehage		0	0	78 477
7599	Statue Pål Tyldum	4 969	5 000		
7602	Ombygging av fyrrom - bioenergi	165 505	165 500	0	1 120 535
7603	Oppgradering etter tilsyn miljøretta helsevern skole og barnehage		0	0	147 950
7606	Utvidelse av kommunalt kloakknnett til Kviståsen boligområde	544 976	545 000	0	396 479
7608	Oppgradering garderober skole	0	0	0	33 921
7614	Utskifting av armaturer til LED, Vargeia	174 982	150 000	0	450 811
7616	Trafikksikkerhets tiltak rundt skole		0	0	1 380 566
7617	Trafikksikkerhets tiltak Brøndbo industriområde		0	0	258 825
7625	Uteområde Høylandet barne- og ungdomsskole	5 648 333	5 700 000	3 000 000	188 588
7627	Salg av tomt Elveparken boligun - jfr. K.sak 46/2021		0	0	0
7628	Bobiltømmestasjon		0	0	0
7629	Fasadeoppgradering Vargeia 5A-5D	79 958	0	0	1 453 335
7631	Oppgradering av kommunal veg fra kryss Fv 17 til avkjørsel Høylandet sykeheim		0	0	595 513
7632	Investering i ny programvare KOMTEK		0	0	48 100
7637	Boligsatsing - Oppføring av kommunale utleieboliger Børstad boligfelt	183 420	0	0	
7639	Oppgradering av kjøkken ved Høylandet sykeheim	169 783	200 000	200 000	
7640	Anskaffelse av bilhenger med tipp	122 829	120 000	120 000	
7641	Kjøp og opparbeidelse av Brøndbo Industriområde III	425 986	1 000 000	3 000 000	1 099 693
7642	Innløsning av festeavtale - Vargeia boligområde	4 582 265	4 900 000	4 900 000	
7643	Kjøp av bil en Hyundai KONA electric EB29924	241 868	240 000		
7644	Kjøp av eiendommen Sentrum 71 - gnr. 100, bnr. 4 og bnr. 47	1 304 753	1 300 000		
7645	Ekstra masseutskifting tomt byggetrinn II Elveparken boligun	144 494	150 000		
7646	Kjøp av Gartlandsvegen 16 - gnr. 100, bnr. 45, fnr. 13	2 529 823	2 240 000		
7647	Vargeia 149 - Energisparingstiltak / renovering kommunal bolig	1 808 577	1 456 000		
	Sum investeringer i varige driftsmidler	20 834 800	18 242 500	41 730 000	8 205 187
7517	Restaurering av kirkebygg - tak	0	2 125 000	1 100 000	0

	Sum tilskudd andres investering	0	2 125 000	1 100 000	0
7016	Egenkapitalinnskudd KLP	455 847	456 000	450 000	424 587
	Sum investeringer i aksjer og andeler i selskaper	455 847	456 000	450 000	424 587
		0	0	0	0
	Sum utlån av egne midler	0	0	0	0

1.5 Økonomisk oversikt drift

Økonomisk oversikt - drift	Note	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr.budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter					
1 Rammetilskudd		94 010 987	92 487 000	90 175 000	90 681 298
2 Inntekts- og formuesskatt		29 867 785	30 183 000	29 729 000	30 299 025
3 Eiendomsskatt		2 825 767	2 860 000	2 860 000	2 834 727
4 Andre skatteinntekter		-	-	-	-
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	17	19 969 226	17 730 100	10 218 000	9 259 883
6 Overføringer og tilskudd fra andre		28 704 579	18 118 546	14 465 062	21 689 084
7 Brukerbetalinger		5 031 838	6 067 432	6 067 432	5 242 607
8 Salgs- og leieinntekter		19 901 166	18 755 584	18 755 584	16 207 604
9 Sum driftsinntekter		200 311 349	186 201 662	172 270 078	176 214 227
Driftsutgifter					
10 Lønnsutgifter	15	106 335 771	103 476 201	93 867 493	94 291 761
11 Sosiale utgifter	10	16 669 561	17 791 117	15 821 404	15 848 031
12 Kjøp av varer og tjenester	16	52 914 985	45 692 215	45 359 420	47 488 152
13 Overføringer og tilskudd til andre		13 010 929	12 584 642	8 692 236	12 061 572
14 Avskrivninger	4	8 655 762	8 209 526	8 209 526	8 516 905
15 Sum driftsutgifter		197 587 008	187 753 701	171 950 079	178 206 420
16 Brutto driftsresultat		2 724 341	-1 552 039	319 999	-1 992 194
Finansinntekter					
17 Renteinntekter		1 782 736	710 686	710 686	913 412
18 Utbytter		1 067 323	700 000	700 000	896 883
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-	-	-	-
20 Renteutgifter		6 523 020	7 859 079	7 609 079	3 586 865
21 Avdrag på lån	9	6 201 370	6 200 000	6 200 000	6 230 000
22 Netto finansutgifter		-9 874 331	-12 648 393	-12 398 393	-8 006 570
23 Motpost avskrivninger		8 655 762	8 209 526	8 209 526	8 516 905
24 Netto driftsresultat		1 505 772	-5 990 906	-3 868 868	-1 481 859
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering		-	-	-	-
26 Avsetninger til bundne driftsfond		3 102 428	890 000	570 000	2 317 044
27 Bruk av bundne driftsfond		-2 976 021	-3 751 745	-1 138 868	-4 861 236
28 Avsetninger til disposisjonsfond		1 379 365	170 839	-	4 072 087
29 Bruk av disposisjonsfond		-	-3 300 000	-3 300 000	-3 009 753
30 Dekning av tidligere års merforbruk		-	-	-	-
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 505 772	-5 990 906	-3 868 868	-1 481 859
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	-	-	-0

1.6 Oversikt balanse

Oversikt balanse	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		550 458 724	524 420 248
<i>I. Varige driftsmidler</i>		270 122 058	261 184 209
1. Faste eiendommer og anlegg	4	261 239 745	251 659 822
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	8 882 314	9 524 387
<i>II. Finansielle anleggsmidler</i>		20 231 183	19 121 814
1. Aksjer og andeler	5	16 273 087	15 817 240
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	6	3 958 096	3 304 574
<i>III. Immaterielle eiendeler</i>		0	
<i>IV. Pensjonsmidler</i>	10	260 105 483	244 114 225
B. Omløpsmidler		72 185 368	65 341 446
<i>I. Bankinnskudd og kontanter</i>		33 494 610	34 489 752
<i>II. Finansielle omløpsmidler</i>		0	0
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
<i>III, Kortsiktige fordringer</i>		38 690 758	30 851 694
1. Kundefordringer		12 544 354	16 028 843
2. Andre kortsiktige fordringer		0	0
3. Premieavvik		26 146 404	14 822 851
Sum Eiendeler		622 644 092	589 761 693

EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		163 830 203	150 472 227
I. Egenkapital drift		29 508 261	28 002 489
1. Disposisjonsfond		22 039 367	20 660 179
2. Bundne driftsfond	12	7 468 894	7 342 310
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		2 639 461	2 558 927
1. Ubundne investeringsfond		1 706 434	1 508 360
2. Bundne investeringsfond	12	933 027	1 050 567
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet			
III. Annen egenkapital		131 682 481	119 910 811
1. Kapitalkonto	2	130 347 368	118 575 698
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen	3	0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen	3	1 335 112	1 335 112
D. Langsiktig gjeld		427 182 069	410 723 557
I. Lån		170 549 377	163 787 316
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	8	170 549 377	163 787 316
2. Obligasjonslån		0	
3. Sertifikatlån		0	
II. Pensjonsforpliktelse	10	256 632 692	246 936 241
E. Kortsiktig gjeld		31 631 820	28 565 909
i. Kortsiktig gjeld		31 631 820	28 565 909
1. Leverandørgjeld		0	8 291 484
2. Likviditetslån			
3. Derivater			
4. Annen kortsiktig gjeld		31 631 820	20 274 425
5. Premieavvik	10	0	0
Sum egenkapital og gjeld		622 644 092	589 761 693
F. Memoriakonto		0	0
I. Ubrukte lånemidler		7 070 713	5 129 115
II. Andre memoriakonti		633 271	1 506 402
III. Motkonto for memoriakontiene		-7 703 985	-6 635 517

1.7 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 – Drift

1 Nto dr.resultat (positivt)	-1 505 772
2 Avs. Bundne fond	3 102 428
3 Bruk av bundne fond	-2 976 021
4 OV til INV iht budsjett	0
5 Avs til disp.fond iht budsjett	170 839
6 Bruk av disp.fond iht budsjett	-3 300 000
7 Budsjettert dekn av tidl års merforbruk	0
8 Årets budsjettavvik	-4 508 526
9 Strykninger av OV til INV	0
10 Strykninger av avs. Disp.fond	0
11 strykninger av deknng av tidligere års merforbruk	0
12 Strykninger av bruk av disposisjonsfond	3 300 000
13 Mer-eller mindreforbruk etter strykninger	-1 208 526
14 Bruk av disp.fond for reuksjon av årets merforbruk etter strykninger	0
15 Bruk av disp.fond for inndekning av tidligere års merforbruk	0
16 Bruk av mindreforbruk etter styrkninger for dekn av tidl års merforbruk	0
17 Avsetning av mindreforbruk etter stryktninger til disp.fond	1 208 526
18 Fremført til inndekning senere år	0

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter §5-9 – Investering

1 Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	17 227 760
2 Avsetninger til bundne fond	44 909
3 Bruk av bundne fond	-162 449
4 Budsjettert bruk av lån	-19 368 294
5 OV fra drift til INV iht årsbudsjett	0
6 Avs til ubundet inv fond iht årsbudsjett	1 099 000
7 Bruk av ubundet inv fond iht årsbudsjett	-942 000
8 Dekning av tidligere års udekket beløp	0
9 Årets budsjettavvik (udisponert beløp før strykninger)	-2 101 074
10 Strykninger avsetning til ubundet inv fond	
11 strykninger bruk av lån	2 060 000
12 Strykning OV fra drift	0
13 strykning bruk av ubundet fond	0
14 udekket eller udisponert beløp etter strykninger til ub.inv fond	-41 074
15 Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet inv fond	41 074
16 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

2. Noter til regnskapet

Note 0 – Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering

Regnskapsprinsipper

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midler i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter og inntekter i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Etter § 3-5 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett og årsregnskap og årsberetning for kommuner har det vært slik at driftsregnskapet skal belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet med tilbakeføring igjen neste år eller over de neste 7 årene (valgfritt). Høylandet kommunestyre har vedtatt tilbakeføring over flere år. Dette vil si at inntektsført premieavvik samt arbeidsgiveravgift av premieavviket i 2023, til sammen kr. 14.658.865 skal utgiftsføres med 1/7 de neste 7 årene, første gang i 2024.

Kommunens anleggsmidler er aktivert til brutto anskaffelseskost, dette i samsvar med anbefaling til kommunal regnskapsskikk nr. 2. Dvs. at mottatte tilskudd ikke er fratrukket i anskaffelseskost.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Dette årsregnskapet tjener også som kommunens **konsoliderte årsregnskap**. Årsaken til dette er at kommunekassen er kommunens eneste regnskapsenhet og kommunen har ingen regnskap som skal konsolideres, og det anses derfor som unødvendig å legge fram to like årsregnskap. Noter som omhandler konsolidert regnskap er derfor utelatt i regnskapet.

Organisering av kommunens virksomhet

Den samlede virksomheten til kommunen er organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, med 3 resultatenheter og sentraladministrasjon (stabs- og støtteenheter) med unntak av følgende områder der kommunen er deltaker i interkommunale samarbeid, vertskommunesamarbeid og interkommunale selskaper:

Rettssubjekter kommunen deltar i	Type virksomhet	Type enhet	Kontor- /vertskommune
IKT - Indre Namdal IKS	IKT	IKS	Røyrvik
PPT og barnevern	PPT og barnevernstjenester	Vertskommunesamarbeid	Grong
Visma	Lønn- og regnskapssystem	Vertskommunesamarbeid	Namsos
Legevaktsamarbeid	Legevaktjenester	Vertskommunesamarbeid	Namsos
Legevaktsamarbeid - LINA	Legevaktjenester	Vertskommunesamarbeid	Namsos
Namdal Rehabilitering IKS	Rehabilitering	IKS	Høylandet
Namdal Brann og Redningsvesen	Brannvern	Vertskommunesamarbeid	Grong
Feietjeneste - Namdal brann og redning	Feiing	Vertskommunesamarbeid	Grong
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	Renovasjon og slam	IKS	Overhalla
Veterinærvakt	Veterinær		Overhalla
Nord-Trøndelag Krisesenter IKS	Krisesenter	IKS	
Senter mot incest og seksuelle overgrep	Overgrepssenter	Selveid stiftelse	Flere
Namas Vekst AS	Arbeidsmarkedsbedrift	AS	
Museet Midt IKS	Kulturhistorie	IKS	
Nordenfjeldske Kontroll AS	Skjenkekontroll	AS	
Namdal BHT	Bedriftshelsetjeneste		
Revisjon Midt-Norge SA	Revisjonstjenester	SA	Steinkjer
KonSek Trøndelag IKS	Kontrollutvalg - sekretær	IKS	Steinkjer
IKA Trøndelag IKS	Arkiv	IKS	Stjørdal
Namdal Regionråd	Råd		Namsos
Øyeblikkelig hjelp	Psykisk helse og rus		Helse N-T

Note 1 – Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.2023	01.01.2023	Endring
2.1 Omløpsmidler	72 185 368	65 341 446	
2.3 Kortsiktig gjeld	-31 631 820	-28 565 909	
Arbeidskapital	40 553 548	36 775 536	3 778 012

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp
Driftsregnskapet	
Sum driftsinntekter	-200 311 349
Sum driftsutgifter	188 931 246
Netto finansutgifter	9 874 331
Netto driftsresultat	-1 505 772
Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	27 585 647
Sum investeringsinntekter	-27 621 271
Netto utgifter videreutlån	-44 909
Netto utgifter i investeringsregnskapet	-80 534
Netto tilgang/bruk i drifts- og investeringsregnskapet	-1 425 238
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	2 191 706
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-3 778 012
Differanse (forklares nedenfor)	0

Forklaring til differanse i arb.kapital :	Beløp
	0
	0
	0

Note 2 – Kapitalkonto

Saldo 01.01.	118 575 698
<i>Økning av kapitalkonto (kreditposterings)</i>	
Aktivering av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	21 154 130
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	0
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	0
Kjøp av aksjer og andeler	0
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	0
Utlån	940 000
Avdrag på eksterne lån	12 737 939
Endring pensjonsmidler SPK	1 346 251
Endring pensjonsmidler KLP	14 645 007
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	455 847
<i>Reduksjon av kapitalkonto (debetposterings)</i>	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	385 425
Avskrivning: eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler og anlegg	8 655 762
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	0
Nedskrivning: eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler og anlegg	3 175 093
Avgang aksjer og andeler	0
Nedskrivning av aksjer og andeler	0
Avdrag på utlån	286 478
Avskrivning utlån	0
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	0
Bruk av lånemidler	17 308 294
Reduksjon pensjonsmidler	0
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	9 696 451
Urealisert kurstap utenlandslån	0
Saldo 31.12.	130 347 369

Note 3 – Vesentlig endringer i regnskapsprinsipp og regnskapsestimater og vesentlige korrigeringer av tidligere års feil.

Konto for endring av regnskapsprinsipp

Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Kommunen har bokført følgende endringer i regnskapsprinsipp tidligere år:

	År	Utgift	Inntekt
Drift:			
Utbetalte ferie penger	1994	kr 1 502 845,54	
Momskompensasjonsordningen	1999		kr -177 499,00
Påløpte renter ikke forfalt	2000	kr 353 343,00	
Tilsk. Ressurskrevende tjenester - utbetalt 2008	2008		kr -3 148 000,00
		kr 1 856 188,54	kr -3 325 499,00
Sum bokført kap. 2.5810		kr -1 469 310,46	
Investering:			
Påløpte renter ikke forfalt	2000	kr 134 198,00	
Sum bokført kap. 2.5800		kr 134 198,00	

Det har ikke vært vesentlige endringer i regnskapsprinsipp i årets regnskap.
(jmf. obligatorisk oppstilling - oversikt balanse)

Note 4 – Varige driftsmidler

(Beløp i hele tusen)

	IT-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	SUM
Bokført verdi pr 1.1.2023	884	4 299	11 836	175 824	38 799	29 508	261 150
Årets tilgang	0	364	0	11 115	337	9337	21 153
Årets avgang				-205			-205
Delsalg i året				-180			-181
Årets avskrivninger	-297	-425	-760	-5 978	-1 195		-8 655
Årets nedskrivninger				-300		-2 875	-3 175
Reverseringer av nedskrivninger							0
Bokført verdi pr. 31.12.2023	587	4 238	11 076	180 276	37 941	35 970	270 088
Tap ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Utnyttbar levetid, inntil	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.	

- I årets tilgang tomteområder - inngår aktivering av prosjekt 7517 Restaurering av kirkebygg – tak. Dette prosjektet er videre nedskrevet i sin helhet med kr 2.875.093 da verdien av dette prosjektet overføres Høylandet sokn.
- Det er dette året avskrevet restverdien av Kongsmoen Oppvekstsenter som er overført til UL Framtidsvon. Restverdien var på kr 204.975.
- I tillegg ble eiendommen Ålbruenget 19 solgt dette året. Eiendommen var i anleggsregistret aktivert sammen med 4 andre omsorgsboliger oppført i 1999, derfor ble 1/5 av aktivert verdi for disse boligene bokført som solgt.

Note 5 – Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Hen-visning	Eierandel i	Eventuell markeds-	Balanseført verdi	Balanseført verdi
	balansen	selskapet	verdi	31.12.2023	01.01.2023
KLP egenkapitalinnskudd	22141501			kr 7 374 809	kr 6 918 962
Namdal Rehabilitering IKS	22166100	11,00 %		kr 107 145	kr 107 145
Midtre Namdal Avfallselskap IKS	22166104	3,20 %		kr 100 433	kr 100 433
Revisjon Midt-Norge SA	22166105	0,54 %		kr 15 000	kr 15 000
KonSek Trøndelag IKS	22166105	1,00 %		kr 25 000	kr 25 000
Museet Midt IKS	22166107	2,78 %		kr 25 000	kr 25 000
IKT Indre Namdal IKS		20,00 %		kr 0	kr -
IKA Trøndelag IKS		1,48 %		kr 0	kr -
Nord-Trøndelag Krisesenter IKS		0,90 %		kr 0	kr -
Namas Vekst AS	22168020	25 aksjer		kr 25 000	kr 25 000
Trøndelag Reiseliv AS	22170012	3 aksjer		kr 600	kr 600
Norsk Revyfraglig senter	22170023			kr 100 000	kr 100 000
NTE aksjer 1,13 % eierandel	22170024	1,13 %		kr 8 475 000	kr 8 475 000
INAM AS (Tidl. Namdalshagen AS)	22170108	5,56 %		kr 20 000	kr 20 000
Visit Namdalen SA	22170109			kr 3 000	kr 3 000
Midtre Høylandet Borettslag	22170102	1 andel		kr 100	kr 100
Vassbotn Utviklingslag	22170101			kr 2 000	kr 2 000
Sum			kr -	kr 16 273 087	kr 15 817 240

* KLP egenkapitalinnskudd - denne er økt med årets innbetaling kr 455.847

Note 6 – Utlån

Utlånt til	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
<i>Utlån finansiert med innlån</i>					
Boligososiale formål (startlån)	kr 3 958 096	kr 3 304 574	kr -	kr -	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum lånefinansierte utlån	kr 3 958 096	kr 3 304 574	kr -	kr -	kr -
<i>Utlån finansiert med egne midler</i>					
	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum egenfinansierte utlån	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum	kr 3 958 096	kr 3 304 574	kr -	kr -	kr -

Note 7 – Rentesikring

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikres i samsvar med gjeldende reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Langsiktig gjeld med fast rente

Lån nr.	Volum (mill.)	Siste forfall	Rente-binding til	Betaler	Finans-reglementet
Kommunalbanken - 20190601	4 528	des.59	des.25	2,45 %	§ 11.4
Kommunalbanken - 20220386	5 641		des.25	4,20 %	§ 11.4
KLP - 8317.56.22058	19 738	jun.59	jun.29	2,45 %	§ 11.6
KLP - 8317.56.26789	17 391	jun.59	jun.29	2,21 %	§ 11.7
Sum lån med fast rente	47 298			2,57 %	

(Jf. obligatorisk oppstilling - balanse)

Høylandet kommune har ikke rentebytteavtaler (Swap)

Note 8 – Langsiktig gjeld

Lånesaldo 31.12.2023	Kommune-kassen	Konsolidert årsregnskap	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringer	163 662 569	0	28,9	3,95 %
Lån til andres investeringer	0	0	0,0	0
Lån til innfrielse av kausjoner	0	0	0,0	0
Lån til videreutlån	6 886 808	0	22,0	1,73 %
Sum bokført langsiktig gjeld	170 549 377	0		
<i>Herav finansielle leieavtaler</i>	<i>0</i>	<i>0</i>		
Lån som forfaller i 2024	0	0		
Herav lån som må refinansieres	0	0		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld 31.12.2023	Gj.sn. rente	% av total langsiktig gjeld
Langsiktig gjeld med fast rente :	47 297 830	2,57 %	28 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	123 251 547	3,95 %	72 %
Sum	170 549 377		100 %

Note 9 – Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidler.

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

$$\frac{\text{Sum årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret}} = \text{Minimumsavdrag}$$

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2023	2022
Sum avskrivninger i året	8 655 762	8 516 905
Sum lånegjeld pr 1.1. ekskl. lån til videreutlån	159 829 220	163 173 939
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	231 676 279	233 087 691
Beregnet minimumsavdrag	5 971 451	5 962 292
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	6 201 370	6 230 000
Avvik	229 919	267 708

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og refusjoner av gitte forskotteringer finansiert med lån kan bare finansiere avdrag på lån eller nye utlån, jf KL 14-17, 2. ledd. Dersom slike mottatte avdrag benyttes til å betale avdrag på lån etter KL § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal dette ikke redusere minimumsavdraget, jf KL § 14-18 tredje ledd.

	2023	2022
Mottatte avdrag på startlån	286 478	648 098
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	241 569	239 828
Avsetning til/bruk av avdragsfond	44 909	408 271
Saldo avdragsfond 31.12.	453 180	408 271

Avdragfondet er balanseført på post 2.5599.437

Note 10 – Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	7806583	7805750
Tilført premiefondet i løpet av året	1375006	4400020
Bruk av premiefondet i løpet av året	1410250	4399187
Innestående på premiefond 31.12.	7771339	7806583

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsætninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om dersom den er vesentlig for å vurdere økonomisk utvikling og stilling.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2023 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 13,9 mill. kr. lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,00 %	3,50 %	
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,48 %	2,48 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,48 %	2,48 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik	2023	2022
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	10 182	9936
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelser	8 784	7262
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-9 693	-8121
Administrasjonskostnad	490	473
A Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	9 762	9 550
B Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	23 710	13776
C Årets premieavvik (B-A)	13 948	4 226

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2023	2022
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	23 710	13 776
C Årets premieavvik	-13 948	-4 226
D Amortisering av tidligere års premieavvik	3 173	2 877
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	12 936	12 427
G Pensjonstrekk ansatte	1 818	1 674
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	11 118	10 753

Akkumulert premieavvik	2023	2022
Sum gjenslående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	14 104	12 755
Årets premieavvik	13 948	4 228
Sum amortisert premieavvik dette året	-3 173	-2 877
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	24 878	14 104
Arbeids giveravgift av akkumulert premieavvik	1 289	719
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.a.vgift	26 147	14 823

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2023	2022
Brutto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	246 799	230 267
Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	72	7 197
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Årets pensjonsopptjening	10 182	9 936
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelser	8 784	7 262
Utbetalinger	-9 471	-7 863
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	256 367	246 799
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	244 114	229 568
Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-7 452	985
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	23 710	13 776
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-490	-473
Utbetalinger	-9 471	-7 863
Forventet avkastning	9 693	8 121
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	260 105	244 114
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	-3 739	2 685
Arbeids giveravgift av netto pensjonsforpliktelse	265	137

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser og -midler per pensjonsordning

Det avsettes kun arbeids giveravgift for pensjonsordninger med netto underdekning, dvs. at pensjonsforpliktelserne overstiger pensjonsmidlene. Nedenfor vises pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler og avsett arbeids giveravgift per pensjonsordning.

Netto pensjonsforpliktelse per ordning 31.12.2023	KLP felles	KLP sykepl.	KLP folkev.	SPK	Sum
Brutto pensjonsforpliktelser	197408240	39970442	2580349	16410217	256387248
Brutto pensjonsmidler	203966899	41645679	3287469	11205436	260105483
<i>Netto pensjonsforpliktelse (+)/netto pensjonsmidler (-)</i>	-6560659	-1675237	-707120	5204781	-3738235
Arbeids giveravgift av netto pensjonsforpliktelse	0	0	0	265444	265444
Sum bokført netto pensjonsforpliktelse	-6560659	-1675237	-707120	5470225	-3472791

Note 11 – Kommunens garantiansvar

Gitt overfor - navn	Type garanti	Formål	Garantiramme - Opprinnelig garanti-ansvar			Godkjenning	Utløper
			31.12.2022	31.12.2023	dato		
Høylandet samfunnshus	Simpel garanti	Scenevisjer	kr 198 000	kr 73 055	kr 52 254	Unntatt godkjenning (små beløp)	01.01.2025
Idrettslaget Hållingen	Simpel garanti	Kunstgressbane	kr 1 635 518	kr 181 790	kr -	ja, 19.03.2012	03.07.2023
Idrettslaget Hållingen	Simpel garanti	Ski/nærmiljø-anlegg	kr 2 000 000	lån ikke tatt opp pr. dato	kr -	ja, 12.01.2017	31.12.2026
Idrettslaget Hållingen	Simpel garanti	Ski/nærmiljø-anlegg	kr 5 000 000	lån ikke tatt opp pr. dato	kr -	Ja, 12.01.2017	forfaller ved utbet. av spillemidler
Sum garantiansvar				kr 254 845	kr 52 254		

Det anses ikke som sannsynlig at noen av de nevnte garantiene her må innfris.

Kommunen hefter også ubegrenset for en andel av forpliktelsene til interkommunale selskap tilsvarende kommunens eierandel i selskapet, jfr IKS-loven § 3. Kommunen har garantiansvar for en andel av gjelda til følgende selskap:

Gitt overfor - navn	Lånenr.	Garanti-ramme	31.12.2022	31.12.2023	Restgjeld pr. 31.12.2023	Utløper dato
Midtre-Namdalen Avfallsselskap - eierandel 3,2%			5/2020			
Kommunalbanken	20090492		kr 78 400	kr 67 200	kr 2 100 000	2029
Kommunalbanken	20120415		kr 204 000	kr 197 200	kr 6 162 500	2052
Kommunalbanken	20140436		kr 96 000	kr 88 000	kr 2 750 000	2034
Kommunalbanken	20150626		kr 114 816	kr 105 984	kr 3 312 000	2035
Kommunalbanken	20160362		kr 218 496	kr 163 872	kr 5 121 000	2026
Kommunalbanken	20190011		kr 325 248	kr 305 536	kr 9 548 000	2039
Kommunalbanken	20190306		kr 1 232 641	kr 1 186 988	kr 37 093 360	2049
Vedtatt låneopptak - ikke foretatt			kr 428 800		kr 13 400 000	ikke kjent pt.
Vedtatt låneopptak - ikke foretatt			kr 3 097 600		kr 96 800 000	ikke kjent pt.
Sum Midtre Namdal Avfallsselskap			kr 5 796 001	kr 2 114 780	kr 176 286 860	
Namdalen Rehabilitering IKS - eierandel 11%			14/2020			
KLP	8317.50.40458		kr 1 466 575	kr 1 422 795	kr 12 934 500	01.06.2056
KLP	8317.50.40474		kr 542 142	kr 494 999	kr 4 499 997	01.06.2034
KLP	8317.51.94153		kr 141 420	kr 137 199	kr 1 247 265	01.06.2056
KLP	8317.57.48981		kr 1 339 999	kr 1 299 998	kr 11 818 170	01.06.2056
Sum Namdal Rehabilitering IKS			kr 3 490 136	kr 3 354 991	kr 30 499 932	
IKT Indre Namdal IKS - eierandel - 16,75%			33/2021			
Kommunalbanken	20160155					22.03.2021
Kommunalbanken (*)	20160643					15.12.2021
Kommunalbanken	20180176		kr -	kr -	kr -	19.05.2023
Kommunalbanken	20200477		kr 69 680	kr 69 680	kr 416 000	2025
Kommunalbanken	20210095		kr 159 125	kr 159 125	kr 950 000	2026
Sum IKT Indre Namdal IKS			kr 228 805	kr 228 805	kr 1 366 000	
(*) Ikke ansvarlig for dette lånet - har med lønn og regnskapssystem å gjøre						
Sum garantiansvar IKS			kr 9 514 942	kr 5 698 576		

Note 12 – Bundne fond

Bundne fond	Beholdning 01.01.2023	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2023
<i>Bundne driftsfond</i>				
Selvkostfond	1 159 319	246 903	205 515	1 200 706
Næringsfond	814 875	0	234 634	580 241
NTE fondet	1 034 255	942 136	0	1 976 391
Gavefond i oppvekst og integreringstjenesten	54 656	9 500	3 320	60 836
Gavefond i helse- og omsorg	301 024	81 600	81 054	301 569
Skolebibliotekutvikling, P2209	190 005	0	117 763	72 243
Den kulturelle skolesekken, A2292	119 111	0	22 480	96 631
Folkehelsemidler	13 277	150 000	49 042	114 236
Tillitsreformen i barnehage og skole, P2017	0	250 000	0	250 000
"Utsatte barn" - P3209	782 365	450 000	708 963	523 402
Styrk og utvikling helsestasjon og skolehelsetjenesten	0	349 650	0	349 650
Omstilling og innovasjon helse, P3044	105 203	0	105 203	0
Videreutdanning om kompetanse helse, P3042	295 021	78 449	138 826	234 644
Voksne med behov, P3051	563 477	0	563 477	0
Rusarbeid, P3052	596 611	0	596 611	0
Tilskudd til etablering og tilpasning i bolig	322 995	0	60 000	262 995
ILAG . distriktssatsing 2023 - 2025, P4207	0	359 076	0	359 076
Viltfondet	130 504	23 751	0	154 255
Pål Tyldums idrettsfond	81 952	6 543	0	88 495
Øvrige bundne driftsfond	777 660	154 820	89 134	843 346
Sum	7 342 310	3 102 428	2 976 021	7 468 717
<i>Bundne investeringsfond</i>				
Høylandet skole, fleraktivitetsområde P7586 -	162 449	0	162 449	0
Velferdsteknologi, P7584	479 847	0	0	479 847
Formidlingslån - P7900	408 271	44 909	0	453 180
Sum	1 050 567	44 909	162 449	933 027

Note 13 – Selvkostområder

	Resultat 2023					Balansen 2023	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets deknings-grad i % ¹⁾	Vedtatt dekning s-grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond / fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon 4)	2 873 725	2 932 094	-58 369	98,0 %	100,0 %	-58 369	83 063
Slam 5)	1 007 064	908 114	98 950	110,9 %	100,0 %	98 950	-559 401
Vann	2 720 197	2 524 584	195 612	107,7 %	0,0 %	195 612	272 967
Avløp 6)	2 024 075	2 171 222	-147 147	93,2 %	0,0 %	-147 147	634 631
Feiing 7)	347 771	346 108	1 663	100,5 %	0,0 %	1 663	210 045
Kart og oppmåling	53 880	725 508	-671 628	7,4 %	0,0 %	0	0
Plansakbeh	47 468	303 526	-256 058	15,6 %	0,0 %	0	0
Byggesak	118 436	512 721	-394 286	23,1 %			
SFO	127 927	746 029	-618 103	17,1 %	0,0 %	0	0
Praktisk bistand i hjemmet ³⁾	278 903	6 201 865	-5 922 962	4,5 %	0,0 %	0	0

	Resultat 2022					Balansen 2022	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets deknings-grad i % ¹⁾	Vedtatt deknings-grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/ fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon 4)	2 642 756	2 655 812	-13 056	99,5 %	100,0 %	13 056	136 808
Slam 5)	921 427	816 436	104 991	112,9 %	100,0 %	-104 991	-633 271
Vann	2 392 067	2 170 682	221 386	110,2 %	0,0 %	-221 386	70 140
Avløp 6)	1 780 748	1 839 070	-58 322	96,8 %	0,0 %	58 322	752 607
Feiing 7)	384 186	381 873	2 313	100,6 %	0,0 %	-2 313	199 764
Kart og oppmåling	17 151	627 631	-610 480	2,7 %	0,0 %	0	0
Plansakbeh	29 513	300 230	-270 717	9,8 %	0,0 %	0	0
Byggesak	32 560	273 615	-241 055	11,9 %			
SFO	248 283	610 280	-361 997	40,7 %	0,0 %	0	0
Praktisk bistand i hjemmet ³⁾	246 509	5 029 800	-4 783 291	4,9 %	0,0 %	0	0

1) Årets dekningsgrad før evt. avsetning/bruk av dekningsgradsfond.

2) Dekningsgradsfondene er bundne driftsfond. Disse kan kun benyttes til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørende selvkostområde. Dekningsgradsfond må benyttes innen en 3-5 års periode. På områder med pålagt selvkost (renovasjon og slam), eller hvor kommunestyret

forut for inntektsåret har fattet prinsippvedtak om egenbetaling ut fra selvkost, kan kommunen ha fremførbart underskudd. 3-5 års perioden kan fravikes hvis det er særegne forhold i kommunen og det er gjort vedtak i kommunestyret hvor disse særegne forholdene blir synliggjort.

- 3) Hjemmehjelpstjenesten: Brukerne betaler mindre for tjenesten pr. time enn beregnet selvkost.
- 4) Renovasjon - fra 2023 har vi redusert påslaget på MNA sine priser.
- 5) Slam, her jobbes det med å få ned fondet. Det er lovkrav om 100% selvkost på slam. Mulig påslaget i 2024 bør økes ytterligere.
- 6) Avløp - fondet vil bli delvis benyttet til hovedplan vann og avløp i 2024. Videre er det større investeringer i budsjett og øk plan.
- 7) Feiing - gebyr er satt noe ned i 2023.

Note 14 – Salg av finansielle anleggsmidler

Ved salg av kommunens aksjer klassifisert som anleggsmidler er en andel av salgsinntekten regnet som avkastning på innskutt kapital og inntektsført som løpende inntekt i driftsregnskapet.

Avkastningen er beregnet som den delen av salgsinntekten som gjenspeiler resultatene som er opptjent i selskapet i løpet av kommunens eiertid.

Antall solgte aksjer	0	0
Salgsum pr. aksje	kr -	kr -
Inntektsført i driftsregnskapet	kr -	kr -
Inntektsført i investeringsregnskapet	kr -	kr -
Sum inntektsført salgssum	kr -	kr -

Høylandet kommune har ikke solgt noen finansielle anleggsmidler/ anleggsaksjer i 2023

Note 15 – Ytelser til ledende personer

Ytelser til ledende personer	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs-godtgjørelse	Naturalytelser
Kommunedirektør	1 000 000	0	0	0
Ordfører	885 752	0	0	0

Note 16 – Godtgjørelse til revisor

Godtgjørelse til revisor	Kommune- kassen
Revisjon	462 556
Rådgivning	0
Samlet godtgjørelse	462 556

Kommunens revisor er Revisjon Midt Norge SA .

Revisjonen skiller ikke ut andel for rådgivning, har fastpris.

Revisjonen omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Note 17 – Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner

Driftsregnskapet

Mottak av flyktninger - fra Ukraina

I løpet av 2023 har Høylandet kommune mottatt 40 flyktninger fra Ukraina. Ved utgangen av året var det 75 ukrainere som Høylandet vil motta integreringstilskudd for i 2024. Ikke alle som er bosatt siden krigen i Ukraina brøt ut, bor fortsatt på Høylandet, da noen har flyttet eller gått bort.

Kostnader og inntekter er etter beste evne ført på prosjekt 1200.

Prosjekt 1200 Mottak av flyktninger				
Ansvar		Regnskap 2023	Buds(end) 2023	Regnskap 2022
1230	Integreringstjenesten	2 228 581,97	1 835 077	429 803,84
1231	Introduksjonsordningen	6 979 089,37	7 444 423	804 505,84
2100	Administrasjons Oppvekst og kultur	-	-	768,00
2152	Voksenopplæring for fremmedspråklige	502 287,54	450 272	-14 522,70
2200	Høylandet kommune ordinær undervisning	559 234,06	1 472 788	802 325,36
2610	Ordinær barnehagedrift	504 953,37	599 297	5 855,79
2700	Bibliotek	1 306,40	-	1 064,60
3200	Helsesøstertjeneste	198 828,85	98 987	5 821,00
3201	Jordmortjeneste	465,00		
3300	Legetjeneste	83 244,00	331 457	64 680,00
3510	Økonomisk sosialhjelp	2 353 402,11	1 953 133	928 707,90
3512	Kvalifiseringsprogrammet		140 000	
3701	Høylandet sykeheim, pleie			193 036,90
3801	Hjemmesykepleie	33 428,40		
3812	Støttekontakt / avlastning	3 064,56	-	-
3830	Psykisk helsevern	6 694,26	297 702	8 120,00
4510	Kommunalteknisk drift- administrasjon	274 808,20	238 543	291876,22
4563	Offentlige plasser og torg, grøntanl.	1 199,00		
4600	Kommunal vannforsyning - distribusjon	-1 100,00		

4740	Boliger til utleie	-62 360,69	180 000	328 372,60
4742	Omsorgsboliger	2 058,80		
4744	Framleide boliger	473 095,12	66 000	287 572,38
4761	Lagerbygg	-	-	1 762,76
4764	Skysstasjon	112 449,71	100 000	4 827,10
4782	Børstad boligområde	79,90		
8501	Statstilskudd flyktninger 1)	-19 388 711,00	-17 271 100	-8 796 135,00
9400	Bruk av disposisjonsfond	-	-	-
9401	Avsetning til disposisjonsfond	-		-
	Sum prosjekt: 1200 Mottak av flyktninger	-5 133 901	-2 063 421	-4 651 557

Kommunalt anleggsbidrag til utbyggingen av gang- og sykkelveg langs Fv 17 fra Litj-Tyldum til Skarland bru

Det var i budsjettet med overføring av 1,2 mill kroner i anleggsbidrag til Trøndelag Fylkeskommune i 2023. Fylkeskommunen har ikke krevd anleggsbidraget utbetalt, men vi har kostnadsført denne utgiften i dette regnskapsåret, fordi vegstrekningen er ferdig og tatt i bruk, kostnaden er påløpt.

Bruk av disposisjonsfond

I det opprinnelige budsjettet for dette året var det budsjettet med bruk av 3,3 mill kroner fra disposisjonsfondet. Dette er ikke regnskapsført. Siste posteringer viste at vi hadde udisponerte midler kr 1.208.526 som kunne avsettes på disposisjonsfondet utover det som var vedtatt, og at det ikke var behov for å bruke av disposisjonsfondet.

Investeringsregnskapet

Avdrag på lån i investeringsregnskapet

Mottatte spillemidler flerbrukshall, kr 6.295 000, innbetales på byggelånet/lån forskudd spillemidler.

Prosjekt 7518 - Oppføring Flerbrukshallen

Det ble anmerket at revisor i forbindelse med revisjon av regnskapet for året 2022, at renter på lån tatt opp som forskudd på spillemidler, ikke kunne kostnadsføres på prosjektet etter at byggeperioden var avsluttet. Kostnadsførte renter i 2022-regnskapet – kr 319.419 er tilbakeført i investeringsregnskapet på prosjektet i 2023, og overført til driftsregnskapet.

Note 18 – Regnskapsoppstillinger - Avfallsvirksomhet

Husholdningsavfall	2023	KOMMUNE	HØYLANDET
Husholdningsavfall	Etterkalkyle	Driftstilskudd	3,02 %

KOSTRA 23 - Tall i hele 1000	Husholdningsavfall	Totalt fordelt	HØYLANDET
Direkte driftsutgifter, internt til egne innbyggere	85 881	85 881	2 594
Direkte driftsutgifter, eksternt produksjon	0	0	0
Henførbare indirekte driftsutgifter	237	237	7
Kalkulatoriske rentekostnader, internt til egne innbyggere	2 507	2 507	76
Kalkulatoriske rentekostnader, eksternt produksjon	0	0	0
Kalkulatoriske avskrivninger, internt til egne innbyggere	7 913	7 913	239
Kalkulatoriske avskrivninger, eksternt produksjon	0	0	0
Andre inntekter	4 400	4 400	133
Gebyrgrunnlag (A1+A2+B+C1+C2+D1+D2-E)	92 138	92 138	2 783
Gebyrinntekter	93 681	93 681	2 830
Årets selvkostresultat (G-F)	1 543	1 543	47
Avregning selvkost fra eksternt tjenesteproduksjon tidligere regnskapsår		0	0
Årets resultat som skal disponeres (H1+H2)	1 543	1 543	47
Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	1 543	1 543	47
Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0
Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0
Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	6 893	6 893	213
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	329	329	10
Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	8 765	8 765	270
Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	102 %	102 %	102 %
Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %
Kalkylerente (5-årig swaprente + 0,5%)	4,30 %		

HØYLANDET
2 830 003

1

Slamtømming	2023	KOMMUNE	HØYLANDET
Slamtømming	Etterkalkyle	Driftstilskudd	5,45 %

KOSTRA 23 - Tall i hele 1000	Slamtømming	Totalt fordelt	HØYLANDET
Direkte driftsutgifter, internt til egne innbyggere	18 890	18 890	1 029
Direkte driftsutgifter, eksternt produksjon	0	0	0
Henførbare indirekte driftsutgifter	63	63	3
Kalkulatoriske rentekostnader, internt til egne innbyggere	36	36	2
Kalkulatoriske rentekostnader, eksternt produksjon	0	0	0
Kalkulatoriske avskrivninger, internt til egne innbyggere	187	187	10
Kalkulatoriske avskrivninger, eksternt produksjon	0	0	0
Andre inntekter	22	22	1
Gebyrgrunnlag (A1+A2+B+C1+C2+D1+D2-E)	19 154	19 154	1 043
Gebyrinntekter	21 640	21 640	1 178
Årets selvkostresultat (G-F)	2 486	2 486	135
Avregning selvkost fra eksternt tjenesteproduksjon tidligere regnskapsår		0	0
Årets resultat som skal disponeres (H1+H2)	2 486	2 486	135
Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	2 486	2 486	135
Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0
Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0
Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	1 311	1 311	71
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	110	110	6
Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	3 906	3 906	213
Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	113 %	113 %	113 %
Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %

HØYLANDET
1 178 387

Til kommunestyret i Høylandet kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Høylandet kommune som viser et netto driftsresultat på kr 1.505.772. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen og annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning datert 30.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONICA NORDVIK LARSEN, 10.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Høylandet kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 1

Brekstad, 10. april 2024

Monica Nordvik Larsen

Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektør

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no

Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• MONICA NORDVIK LARSEN, 10.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Til kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 22/04-2024, behandlet kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023. Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr. 1 505 772.

Kommunedirektøren opplyser i årsberetningen at driftsregnskapet for 2023 ble avsluttet i balanse og at et mindreforbruk ble avsatt til disposisjonsfond. En større sum enn budsjettert ble avsatt i disposisjonsfondet for 2023.

I revisjonsberetning, datert 10.04.24, bekrefter revisor at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra kommunedirektøren og fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, de svarte også på spørsmål fra utvalgets medlemmer under behandling av saken.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for kommunestyrets godkjenning av årsregnskap og årsberetning for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler på denne bakgrunnen at kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023 godkjennes.

Kontrollutvalget den 22.04.2024.

Knut Terje Årsandøy

Leder

Kopi: Formannskapet

Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - Forvaltningsrevisjon

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

22.04.2024

Saknr

10/24

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 24/175 - 8

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for forvaltningsrevisjon til neste møte, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og de innspill som er kommet frem i møtet
2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende områder/tema:
  - .....
  - .....

Vurdering

Kontrollutvalget må vurdere de innkomne innspillenes risiko, og hvordan disse skal vektes i forhold til revisors risiko og vesentlighetsvurdering.

På bakgrunn av dette må kontrollutvalget peke på områder/temaer de finner aktuelle å ta inn i planen.

Det er lagt opp til at planen skal vedtas av kontrollutvalget i neste møte.

Vedlegg

ROV-rapport Høylandet kommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Vi viser til kontrollutvalgets sak 02.og 03./02,2024 der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget*
2. *Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til neste møte den 10.04.24. Dokumentet utarbeides innenfor en ressursramme på 60 timer og oversendes sekretariatet innen 20.03.24.*

Møte ble flyttet til 22.04.2024

Risiko- og vesentlighetsvurderingene er mottatt fra revisor, se vedlegg.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. I tillegg til revisor sine vurderinger er sentrale aktører i kommunen invitert til å gi ytterligere innspill til risikoområder, for dermed å ha et bredere grunnlag til utarbeidelse av planen.

De sentrale aktørene er invitert inn gruppevis og har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet.

Følgende tidsplan er lagt:

09:45-10:00 Orientering fra revisor om ROV
10:00-10:45 Kommunedirektør med sektorledere
10.45-11.30 Politisk ledelse
11:30-12:00 Lunsj

12:00-12:45 Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud
12:45-13:00 Pause
13:00-15:00 Ordinær saksbehandling i henhold til møteinnkalling.

De inviterte er bedt om å forberede seg på følgende:

1. På hvilke områder mener du det er risiko for at kommunen ikke:
2. når politisk vedtatte målsettinger
3. oppfyller lovkrav
4. driver effektivt
5. På hvilke områder og i hvilke kommunalt eide selskaper mener du det er behov for forvaltningsrevisjon?

Etter at kontrollutvalget har fått innspill fra samtlige deltakere skal utvalget komme fram til hvor det ønskes å gjennomføre forvaltningsrevisjoner.

Vurdering

Kontrollutvalget må vurdere de innkomne innspillenes risiko, og hvordan disse skal vektas i forhold til revisors risiko og vesentlighetsvurdering.

På bakgrunn av dette må kontrollutvalget peke på områder/temaer de finner aktuelle å ta inn i planen.

Det er lagt opp til at planen skal vedtas av kontrollutvalget og oversendes kommunestyret.

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Høylandet kommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med *plan for forvaltningsrevisjon* og *plan for eierskapskontroll*. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare rød og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Høylandet kommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Ustabilitet i sentrale stillinger	Informasjonssikkerhet
ROS og beredskap	Interkommunale oppgaveløsninger
Internkontroll – system og implementering	Offentlige anskaffelser
Rekruttering og arbeidsgiverpolitikk	Selvkost
Økonomisk bærekraft	Psykososialt skolemiljø
Budsjettering og tertialrapportering	Taushetsplikt og personvern
Barn med særlige behov	Tildeling av tjenester
Språkopplæring til minoritetspråklige	Bruk av tvang
Demens- og eldreomsorg	Helseplattformen
Ivaretagelse og integrering av flyktninger	Planarbeid
Vedlikeholdsetterlep	Klima og miljø
Namdal Rehabilitering IKS	Næring, skogbruk og landbruk
	Brann
	NAMAS Vekst AS
	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
	Sentrale tjenester levert av eide selskaper

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i kommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i kommunen og bør suppleres med vurderinger fra kommuneorganisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om kommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i kommunen, data fra eksterne kilder og årlige kontaktmøter med kommunen.

Denne rapporten er delt inn i sju områder, etter kommunens egen organisering av ulike tjenester.

- Kommuneorganisasjon
- Økonomi
- Oppvekst
- Helse og omsorg
- Flyktningetjenesten
- Næring og utvikling
- Eierskap

Området eierskap handler om kommunens eierstyring generelt og eierstyring av ulike selskaper. Forvaltningsrevisjon i selskaper omtales innenfor de områdene hvor de naturlig hører hjemme. Vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap beskrives under kommuneorganisasjon, mens tjenestene som leveres omtales innenfor de enkelte områdene.

2 KOMMUNEORGANISASJONEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Ustabilitet i sentrale stillinger	Informasjonssikkerhet
ROS og beredskap	Interkommunale oppgaveløsninger
Internkontroll – system og implementering	
Rekruttering og arbeidsgiverpolitikk	

Ustabilitet i sentrale stillinger

Høylandet kommune har de siste årene hatt hyppige utskiftninger i administrasjonen, særlig i stillingen som økonomisjef. Dette kan ha konsekvenser for kontinuiteten i det overordnede strategiske arbeidet i kommunen og for økonomistyringen. Oversikt over kommunens økonomi er viktig for å sikre god kvalitet i rapportering og beslutningsgrunnlag til kommunestyret. I kundemøtet opplyses det at arbeidet med økonomiplanen er forsinket som følge av bytte av økonomisjef.

Det har vært flere endringer i overordnet organisering i kommunen det siste året, og kommunen har flere nye mellomledere (inkl. kommunalsjef oppvekst og kultur). Organisasjonsendringer kan medføre risiko for at oppgaver ikke blir ivaretatt, og brudd i kontinuitet i rapportering og overordnet styring. Noe av omorganiseringen er gjort for å avlaste kommunedirektør og frigjøre tid til overordnede oppgaver for ledelsen. Denne effekten vil antakelig høstes på sikt.

ROS og beredskap

Formålet med sivilbeskyttelsesloven er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur. Sivilbeskyttelsesloven § 14 krever at kommunen skal utarbeide en helhetlig ROS (risiko- og sårbarhetsanalyse) og § 15 sier at det skal utarbeides en beredskapsplan basert på ROS. Kommunen står overfor ulike potensielle utfordringer og hendelser, som det bør tas høyde for i ROS. Det er et krav at beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum en gang per år, samt at kommunen skal sørge for at planen jevnlig blir øvet. ROS og beredskapsarbeidet er et tiltak for å redusere mulige konsekvenser av hendelser.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i desember 2022 tilsyn med beredskapsplikt og helseberedskap i Høylandet kommune. Det ble vurdert at kommunen har en god beredskapsorganisasjon med god kompetanse, men at kommunen er sårbar som liten kommune hvor enkeltpersoner dekker flere funksjoner. Avvik som trekkes frem er manglende oppdatering av helhetlig ROS-analyse, manglende oppdatering av kommunens overordnede

beredskapsplan, behov for å øve kommunens beredskapsorganisasjon, og behov for oppdatering av kommunens smittevernplan.

Siste helhetlig ROS-analyse for Høylandet kommune er fra 2015. I *handlingsplan med økonomiplan 2024-2027 inkl. årsbudsjett for 2024* er det foreslått en bevilgning for å utarbeide en oppdatert ROS-analyse i løpet av 2024. Oppdatert ROS-analyse skal videre danne grunnlaget for ny beredskapsplan for kommunen.

Revisor vurderer at det er risiko forbundet med at kommunen over en lengre periode ikke har oppdatert ROS-analyse eller beredskapsplaner. Revisor ser at kommunen er klar over dette, og planlegger arbeid med dette kommende år. Inntil arbeidet er ferdig, vurderer revisor dette som et område med høy risiko i kommunen.

Internkontroll – system og implementering

Forenklet etterlevelseskontroll fra juni 2023 og forvaltningsrevisjon fra januar 2023 avdekker at kommunens system for internkontroll er mangelfullt. Kommunen har kvalitetssystemet Compilo, men systemet er ikke i aktiv bruk og oppdatert for hele organisasjonen, og det mangler en helhetlig beskrivelse for kommunens internkontroll. Informasjon gitt i kundemøte bekrefter at det er store forskjeller i rutiner for internkontroll, avviksmelding og bruk av Compilo mellom kommunalsjefområdene. Systemet er i størst grad i bruk innen helse og omsorg.

Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25 -1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigert. Dette krever at kommunedirektøren har et system for internkontroll som er kjent og i bruk i hele organisasjonen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring er sentralt i et internkontrollsystem. Små kommuner er ekstra sårbare ved fravær eller skifte av personell med spisskompetanse. Dette stiller ekstra store krav til skriftlige rutinebeskrivelser og tydelig ansvars- og rollefordeling.

Rekruttering og arbeidsgiverpolitikk

Knapphet på arbeidskraft innen flere fagområder er en kritisk faktor for kommunesektoren generelt, og for små kommuner i distriktene spesielt. Dette kan få som konsekvens at kommunen mangler kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester, eller må sette i verk tiltak for fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. I tillegg kan hyppig turnover og vakanse i viktige stillinger medføre manglende kontinuitet og at taus kunnskap i organisasjonen forsvinner.

Revisors inntrykk fra kundemøte er at Høylandet kommune er bevisst de generelle utfordringene med rekruttering av fagkompetanse i kommunene, og at kommunen arbeider forebyggende i dette, særlig innenfor helse- og omsorgssektoren. Kommunen har en aktiv strategi for å rekruttere sykepleiere, gjennom å tilby praksisplasser til studenter og stipendordninger. Målet er å sikre forutsigbarhet i personalressurser innen helse og omsorg for årene fremover. Til tross for slike tiltak, er revisors vurdering at rekruttering av kompetanse vil kunne bli en utfordring i Høylandet kommune fremover.

Kommunens arbeidsgiverstrategi er fra 2010. I kundemøte opplyses det at arbeidet med å oppdatere arbeidsgiverstrategien er påbegynt og planlagt ferdig desember 2023.

Informasjonssikkerhet

Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Kommunene er komplekse organisasjoner som er avhengig av IKT på de fleste områder. Hvis IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at kommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen, med eksempelvis den konsekvens at brukere trykker på en lenke som gir uvedkommende tilganger. IKT-sikkerhet er relatert til personvernforordningen og håndtering av personopplysninger, eksempelvis med den konsekvens at personopplysninger kommer på avveie.

Høylandet kommune er del av et interkommunalt IKT-samarbeid gjennom IKT Indre Namdal IKS. Interkommunale samarbeid gjør det mulig for små kommuner å holde seg oppdatert på området og sikre oppdatert IKT-kompetanse innen organisasjonen. Selv om IKT-tjenesten ivaretas gjennom samarbeid med andre kommuner, er det Høylandet kommune som har det overordnede ansvaret for informasjonssikkerhet i kommunen. Kommunen ytrer i kundemøte at de opplever å være oppdatert på området og ha nødvendig datasikkerhet på plass. Kommunen har ansatt en stilling innen digital utvikling og datasikkerhet i 2021. Selv om kommunen har tatt grep for å styrke egen kompetanse innen datasikkerhet, er det etter revisors vurdering en vedvarende generell risiko på området. Utviklingen skjer raskt og det kan være utfordrende for små kommuner å holde seg tilstrekkelig oppdatert.

Interkommunale oppgaveløsninger

Samarbeid gjennom ulike vertskommuneløsninger og selvstendige selskaper kan gå på bekostning av kommunens kontroll og styring med velferdstjenester. Høylandet kommune bruker nabokommuner som vertskommuner for individrettede tjenester som barnevern og PP-tjeneste. Også tjenester som brannvern, IT-tjenester og renovasjon er helt eller delvis lagt til

andre organisasjoner enn de kommundirektøren og kommunestyret har direkte styring over (se også avsnitt om eierskap). Dette kan medføre en risiko for kommunen.

Høylandet kommune samarbeider med andre kommuner i Indre Namdal om å tilby tjenester innen barnevern og PPT. I kundemøtet opplyses det at når det gjelder barneverntjenester, har Høylandet jevnt over brukt mindre enn budsjettet de siste årene. Kommunen har imidlertid fått signal om en betydelig økning i kostnader i dette samarbeidet fremover. Det uttrykkes at kommunen opplever at det er stor uforutsigbarhet rundt utgifter til slike samarbeid, både når det gjelder pris og omfang. Dette er utfordrende for kommunen i en tid med stram økonomi. Grong kommune er vertskommune for disse tjenestene. Videre, er Høylandet kommune del av et samarbeid innen brann, redning og feietjeneste, også med Grong som vertskommune.

Organisatoriske endringer i kommunesamarbeid kan ha som konsekvens at ansvaret for tjenester blir uklart, det kan være uklart hvordan samarbeidet styres og hvordan den økonomiske fordelingen mellom kommunene blir i praksis. En annen konsekvens er at avstanden til tjenesten kan øke og at kommunen ikke får tilstrekkelig kunnskap om tjenestene til å vurdere om de er tilstrekkelige, eller at tjenestene utvikler seg i en retning som den enkelte samarbeidskommune ikke ønsker eller er tjent med. Det lages samarbeidsavtaler, men det er en risiko for at avtalene ikke er tilstrekkelige for blant annet å følge opp internkontrollansvaret og om samarbeidet virkelig dekker det behovet som var tenkt.

I regi av Midtre Namdal samkommune har det over flere år vært etablert samarbeid mellom kommunene i Midtre Namdal på flere fagområder. Midtre Namdal samkommune opphørte fra 1. januar 2020 og ansvaret for flere av samarbeidsområdene er derfor overført til nye Namsos. Dette omfatter følgende tjenester der Høylandet deltar:

- Regnskap og lønn - kjøpte denne tjenesten fra Namsos kommune fra 2020, og det er signert en ny samarbeidsavtale mellom Namsos og Høylandet kommuner.
- Legevaktsamarbeid - Høylandet deltar i legevaktsamarbeidet med kommunene i Midtre Namdal med Namsos som vertskommune

Brudd i samarbeid kan ha følger for kontinuiteten i tilbudet av tjenester.

3 ØKONOMI

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Økonomisk bærekraft	Offentlige anskaffelser
Budsjettering og tertialrapportering	Selvkost

Økonomisk bærekraft

En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Driftsresultatet viser om kommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene. I motsatt fall må en økende andel av inntektene brukes til å betjene gjelden i stedet for å gå til tjenesteyting. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må kommunen kutte på bevilgninger til tjenesteproduksjon. Samtidig øker risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser.

Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles. Høylandet kommune har vedtatt finansielle måltall for netto driftsresultat, netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, disposisjonsfond og arbeidskapital.

Handlingsplan med økonomiplan for perioden 2024-2027 viser at kommunen har bevissthet rundt behov for å effektivisere driften de neste årene for å oppfylle fastsatt mål om netto driftsresultat. Kommunen har også høy netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, og vil ifølge økonomiplanen ikke nå fastsatte mål i årene fremover. Kommunens fastsatte mål for disposisjonsfond vil heller ikke nås. Gjennomgangen av de finansielle måltallene viser at det er et behov for omstilling i kommunen. Det er behov for tiltak som reduserer bruken av kommunens disposisjonsfond.

I kundemøte ytres det at kommunen forventer stram økonomi i årene som kommer, og behov for å knappe inn på tjenestetilbudet som følge av dette. Kommunen har fått bistand fra Statsforvalteren i å planlegge for kommende år. Dette arbeidet har videre vært med å danne grunnlag for kommunens langsiktige målsettinger og planer i kommuneplanens samfunnsdel, som skal legge grunnlaget for økonomiske prioriteringer fremover.

Budsjettering og tertialrapportering

Det kan være risiko forbundet med budsjettering og tertialrapportering. Det er konkrete krav til hvordan budsjettet skal utarbeides, men det gjøres også subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremiser. Det er en sannsynlighet for at måltall og budsjettpremiser er uklare med den konsekvensen at de er vanskelig å styre etter. Presentasjonen av tertialrapportene som styringsverktøy har i mange kommuner et forbedringspotensial.

Det har de siste årene vært hyppig skifte i stillingen som økonomisjef i Høylandet kommune. Manglende kontinuitet kan medføre risiko innen arbeidet med økonomistyring. Subjektive vurderinger av kommunens økonomi vil variere med hvem som sitter i stillingen, og vil utfordre muligheten for å sammenlikne utviklingen i nøkkeltall over år.

Den administrative ledelsen i kommunen planlegger å innføre systemet Framsikt i 2024 til bruk i arbeid med økonomiplan og årsbudsjett som erstatning for systemet Arena Budsjett, som har vært i bruk til nå. Det planlegges innføring av modul for rapportering i Framsikt i 2025, som følge av behov for effektivisering i rapporteringsarbeidet. Bevilgninger til kjøp av Framsikt er innarbeidet i kommunens økonomiplan. Kommuner som bruker Framsikt kan ha en risiko for at papirversjon eller PDF-versjon av dokumentet ikke samsvarer med publisert versjon i Framsikt.

Offentlige anskaffelser

Regelverket omkring offentlige anskaffelser er komplisert, og det er sannsynlig at det oppstår feil. Klagenemnda for offentlige anskaffelser kan bøtelegge når det gjøres feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettssaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges. Regelverket om offentlige anskaffelser er til revidering i 2023 - 2024. Forslag til endringer omfatter forenklinger under EØS-terskelverdi, hvor oppdragsgiver er foreslått en betydelig større frihet og fleksibilitet.

Selvkost

Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feilføringer mellom selvkostområder og andre områder i kommunen. Det er også en sannsynlighet for feil i beregningen av kapitalkostnader. Konsekvensene av feil i selvkostberegningene er at enten kommunen eller innbyggerne må betale for den andre, eller at dagens abonnenter betaler for fremtiden abonnenter eller motsatt. På flere områder øker gebyrene som følge av økt selvkost fordi eksempelvis vedlikeholdet av vannledninger ikke er fulgt opp.

4 OPPVEKST

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Barn med særlige behov	Psykososialt skolemiljø
Språkopplæring til minoritetspråklige	Taushetsplikt og personvern

Barn med særlige behov

Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en generell sannsynlighet i kommunene for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig nok og får den oppfølgingen de trenger.

Det er en grunnskole i Høylandet kommune. Det er få elever i antall ved skolen, men flere elever har behov for ekstra oppfølging. Kommunen møter bemanningsnormen i barnehage og skole, og skolen har god lærertetthet. I små kommuner kan det være utfordrende å oppnå en god organisering av undervisningen dersom behovene blant elevene spriker, selv om gjennomsnittlig antall elever per lærer er lav. Lærernormen tar ikke høyde for særskilte behov blant elevene og med få personaleressurser, er det vanskelig å møte alles behov.

Høylandet kommune har opplevd en betydelig nedgang i barnekull de siste årene og det forventes nedgang i antall elever i skolen også i årene fremover. Som følge av dette vurderer kommunen ulike former for sammenslåinger i skolen. I kundemøte opplyses det at besparende omorganiseringer planlegges allerede fra 2024. Dette vil få følger for muligheten til å legge til rette for barn med særlige behov og behov for språkopplæring til minoritetspråklige (se under).

Dersom eleven ikke får tilstrekkelig utbytte av ordinær opplæring, kan det fattes vedtak om spesialundervisning. Saksbehandlingen skal ha fokus på barnets beste, samtidig som minimumskravene etter forvaltningsloven skal følges. Dersom det blir fattet enkeltvedtak, har skoler og barnehager plikt til å yte tjenester i samsvar med vedtaket.

Minimumskravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven er ikke tilstrekkelig for å ivareta saksbehandling med fokus på barnets beste. Det er sannsynlig at barnets beste og barnas stemme, er basert på omgivelsene rundt og ikke barnet. Konsekvensen kan være mangelfullt beslutningsgrunnlag som fører til feil beslutning og feil tiltak. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for det enkelt barn sin videre utvikling og muligheter videre i livet. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.

Språkopplæring til minoritetspråklige

Høylandet kommune har bosatt mange flyktninger og har en stor andel minoritetspråklige barn i barnehage og skole. Retten til særskilt språkopplæring er nedfelt i opplæringsloven:

Elever i grunnskolen med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelig kompetanse i norsk til å følge ordinær opplæring i skolen. Dersom kommunen ikke har etablert planer eller retningslinjer språkopplæring til minoritetsspråklige, er det risiko for at kvaliteten på opplæringstilbudet blir avhengig enkeltpersoner. I kundemøte fortelles det at kommunen har ikke økonomisk spillerom til å ansette ny kompetanse for å imøtekomme behov for særskilt språkopplæring og at kompetansebehovet må dekkes med personalressursene kommunen allerede har.

Psykososialt skolemiljø

Ifølge resultater fra elevundersøkelsen gjengitt i tilstandsrapport for grunnskolen for skoleåret 2021-2022 ligger Høylandet kommune under gjennomsnitt for Trøndelag og landet for trivsel, motivasjon og mestring. Det er en del arbeid med skolemiljø i kommunen, inkludert noen 9A-saker. Det er satt i gang holdningsskapende arbeid i skolen, som program i regi av MOT og skolehelsetjenesten, og gjort investeringer i uteområder og idrettshall som del av forebyggende arbeid i ungdomsmiljø. Revisor ser at kommunen er bevisst utfordringer med skolemiljø og har iverksatt tiltak, men vurderer dette likevel som et område med moderat risiko.

Taushetsplikt og personvern

Revisor erfarer at flere kommuner ønsker å øke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn i kommunen. Dette kan øke sannsynligheten for at personvern og taushetsplikt ikke blir ivaretatt. Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte person og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.

5 HELSE OG OMSORG

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Demens- og eldreomsorg	Tildeling av tjenester
	Bruk av tvang
	Helseplattformen

Demens- og eldreomsorg

Antallet eldre øker framover, og mange av disse kan bli rammet av demenssykdom. Kommunene er i ulik grad forberedt på dette. Det krever blant annet tilrettelegging med ulike boformer, dagaktivitetstilbud, og spesialkompetanse hos ansatte. Det er sannsynlig at kvaliteten i demensomsorgen både innen hjemmetjeneste og institusjon blir utfordret. Utfordringene er knyttet til å ivareta ulike behov, grader og typer av demenssykdom samt bruk av tvang. Konsekvensen er at brukerne ikke får tilstrekkelige tjenester som er tilpasset deres livssituasjon og for kommunen kan konsekvensen være at ressursene brukes lite effektivt.

Det opplyses i kundemøte at kommunen per i dag har god kapasitet og tilgang til helsetjenester i kommunen, men at det forventes at det kan bli en utfordring i årene fremover. Befolkningsprognoser for kommunen tyder på en økning i andel eldre i kommunen fremover. Det arbeides med å vurdere om organiseringen av tjenestene bør gjøres annerledes, for å utnytte ressursene mer effektivt. Etter revisors vurdering er dette en utfordring kommunen er klar over, men hvor endringer for å tilpasse fremtidige behov ennå ikke er utredet. Det er tatt grep for å gjøre kommunen attraktiv som arbeidsplass for sykepleiere under utdanning (se avsnitt om rekruttering og arbeidsgiverpolitikk).

Statsforvalteren i Trøndelag har definert dette som eneste røde område for Høylandet kommune i rapporten *Kommunebildet Høylandet 2022*, på bakgrunn av befolkningsprognoser og tilgang til kompetanse innenfor området.

Tildeling av tjenester

Det er en generell tendens i kommunene at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi. Rett bemanning bør være på rett plass, tilsvarende riktig bruk av kompetanse ut fra behovet. Tildeling av tjenester berører problematikk rundt utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunene samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. Kartlegging for å fastsette rett nivå på tjenestene og individuell tilpasning av tjenester er viktig for å kunne gi riktige tjenester. En konsekvens av spesielt systematiske feil i

tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet.

Bruk av tvang

Tvangsbruk er regulert av en rekke lover, og skal sikre forsvarlige tjenester innenfor lovlige grenser. Dette er et område med høy iboende risiko og sårbarhet ettersom det er alvorlige inngrep mot individets rett til selvbestemmelse. Dette stiller særskilt høye krav til kommunens interne kontrollsystem.

Tilsynsrapporter har avdekket mangelfull lovanvendelse, noe som er alvorlig både for pasienter og helsepersonell. Det er en risiko for at dette også er aktuelt for Høylandet kommune. Tvang forekommer relativt hyppig innenfor helse, og det skal fattes vedtak ved bruk av tvang. Tvang uten vedtak begrunnes ofte i pasientens, medpasienters eller ansattes beste. En konsekvens av manglende vedtak er at vurderingen bak bruk av tvang ikke dokumenteres og i verste fall ikke gjøres. Dette kan videre gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang.

Helseplattformen

Helseplattformen AS er under innføring i flere kommuner. Helseplattformen AS er en felles elektronisk pasientjournal og pasientadministrativt system for helsetjenesten i hele Midt-Norge. Ifølge kommunens handlingsplan med økonomiplan for 2024-2028, planlegges innføring av Helseplattformen i Høylandet kommune fra 2025. Kommunen har et eget ansvar for å sikre at løsningen de har anskaffet ivaretar personvernet, at den fungerer godt nok for helsepersonellet og andre brukere, og at løsningen ikke gir uønskede konsekvenser tjenestemottakere og pasienter.

Erfaringene fra de som har tatt løsningene i bruk så langt tilsier at dette kan by på utfordringer. Blant annet er det kjent at det har vært svikt i tjenester, pasientbehandling og håndtering av personvern. Svikt i legemiddelhåndtering og meldingsutveksling kan ha store konsekvenser for pasientene.

6 FLYKTNINGETJENESTEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Ivaretakelse og integrering av flyktninger	

Ivaretakelse og integrering av flyktninger

Flyktningetjenesten i kommunen har ansvar for bosetting av flyktninger, integreringsarbeid og oppfølging og rådgiving av deltakere i introduksjonsprogrammet.

De siste årene har kommunen tatt imot et stort antall flyktninger relativt til kommunens befolkningsstørrelse. I kundemøte fortelles det at arbeidet med å bosette flyktninger i Høylandet til nå har vært vellykket og at tjenestene har funnet gode løsninger for å tilby det de ankomne trenger. Hovedutfordringen har vært mangel på boliger. Det har fra høsten 2023 vært vanskelig å ta imot flere flyktninger, med boligmangel som hovedårsak.

Språkopplæring er en sentral del av arbeidet med å integrere flyktninger som kommer til kommunene. Voksenopplæring (språkopplæring) ble frem til 2023 gitt i samarbeid med opplæringscenter i Namsos og Grong. Dette samarbeidet er nå avsluttet, og kommunen skal tilby tjenesten selv. Etter omorganisering i kommunen det siste året er voksenopplæring og integrering organisert under kommunalsjefområdet oppvekst og kultur. Det opplyses i kundemøte at det ikke er midler til å ansette ny kompetanse til språkopplæring i kommunen, dette må løses med personalressursene som allerede finnes. Omorganisering av tjenestetilbud kan medføre risiko for brudd i kontinuiteten i tilbudet og at oppgaver ikke blir ivaretatt på ønsket måte.

Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Det er lav arbeidsledighet i Høylandet kommune, noe som gjør det utfordrende å skaffe arbeidsplasser til de som har kommet. Hvis kommunen ikke lykkes med integrering av flyktninger kan de ende opp som sosialmottakere i stedet for å bidra som skattebetalere, eller de vil ønske å flytte fra kommunen. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Utenforskap kan medføre mange ulike konsekvenser, eksempelvis kommunens ansvar for sosialhjelp, men også konsekvenser i form av uro i lokalmiljøet og kriminalitet, samt den enkeltes muligheter i samfunnet.

7 NÆRING OG UTVIKLING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Vedlikeholdsetterslep	Planarbeid
	Klima og miljø
	Næring, skogbruk og landbruk
	Brann

Vedlikeholdsetterslep

Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes belaster kommunens økonomi. Alle innbyggere i kommunen skal motta trygt og godt vann, noe som stiller krav til distribusjonsnettet, kontroll av vannkilder/høydebasseng og behovet for en reservevannkilde. Svikter tilførselen av trygt vann kan det få konsekvenser for liv og helse. Hovedutfordringene for avløp er relatert til ledningsnettet, rensing og overvannsproblematikk. Konsekvensene av svikt i avløpssystemet er forurensning.

KOSTRA-tall antyder at Høylandet kommune i 2021 og 2022 brukte relativt lite på vedlikehold av eiendomsmassen sammenliknet med andre kommuner i Trøndelag, målt som utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunens formålsbygg.

I kommunens handlingsplan med økonomiplan for 2024-2027 er det konkretisert flere nødvendige vedlikeholdstiltak innen kommunale bygg og infrastruktur, som er besluttet utsatt i påvente av langsiktig vedlikeholdsplan, som er planlagt ferdig sommeren 2024.

I kundemøte trekker kommunen selv frem dette som et område med høy risiko. Arbeid med vedlikehold av vann og avløp har frem til nå vært behovsstyrt. Kommunen oppgir å ha noen utfordringer når det gjelder forsyning av nødvann. Ny hovedplan for området er under arbeid.

Planarbeid

Planprosessene driver de kommunale tjenestene fremover, og oppstiller rammene for kommunens samfunns-, areal og næringsutvikling. Planarbeidet utfordrer dynamikken mellom regelverket, statlige føringer og forholdet til det lokale handlingsrommet. Målsettinger i planverket er ofte lite konkrete, målbare og tidsbestemte, noe som gjør det vanskelig å evaluere måloppnåelsen i etterkant. Ivaretagelse av bærekraftsmål i planarbeidet står sentralt og fordrer god tverrsektoriell samhandling. Manglende oppdatering av planverket, eksempelvis

planstrategi, samfunnsplan og arealplan får konsekvenser for tiltakshavere og saksbehandlingen i kommunen. Eldre og utdaterte areal- og reguleringsplaner fører til et økt antall dispensasjonssøknader, noe som i sin tur øker den kommunale ressursbruken og fører til lengre saksbehandlingstider. Administrasjonen og politisk nivå kan vekke hensyn ulikt i spørsmålet om dispensasjoner, noe som kan både kan føre til at tilnærmet like saker får ulike utfall og at beslutningen skaper presedens for nye saker.

Langsiktig vedlikeholdsplan er under utarbeidelse, og planlagt ferdig i 2024. Arealplan for Høylandet kommune er vedtatt 2016.

Klima og miljø

Klima og miljø gir kommunen ulike utfordringer innenfor teknisk sektor, eksempelvis utfordringer som følge av ekstremvær. Det kan være potensial for motstrid mellom ulike hensyn, som klima- og miljøhensyn, samiske rettigheter, jordvern og behovet for samfunnsutvikling. Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergrepene forvaltning, blant annet i arealplanlegging, beredskap knyttet til infrastruktur, vann- og avløpsforvaltning, og drift og vedlikehold av kommunal eiendom.

Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt, for eksempel innen arealplanlegging og byggesaksbehandling. Bærekraftsmålene stiller krav til kommunene på mange områder, eksempelvis materialgjenvinning, omstilling i næringslivet og håndtering av et mer utfordrende klima.

Kommunens arbeid innen området miljø og klima vil henge tett sammen med planarbeidet i kommunen (se over) og kommunens ansvar innen næring, skogbruk og landbruk (se under).

Næring, skogbruk og landbruk

Kommunen har ansvar etter lovverk som regulerer næringsvirksomhet, herunder jordbruk og skogbruk. Begge disse næringene er viktige i Høylandet kommune. Interessekonflikter mellom jordvern og utbygging, og i den sammenheng også miljøhensyn, er sannsynlig. Dette er interessekonflikter som kommunen må håndtere. Noen typer næringsvirksomhet kan ha negative konsekvenser for miljøet. Og/eller, klima- og miljøutfordringer kan innebære en risiko for næringene i kommunen.

Kommunen har ansvar for saksbehandling på ulike områder og det kan skje saksbehandlingsfeil eller manglende oppfølging av saker, eksempelvis innenfor konsesjonsbehandling.

Brann

Brann og redning har ansvar for å ivareta både forebyggende og akutte oppgaver. Dette er oppgaver som krever tilstrekkelig internkontroll, rutiner for forebyggende arbeid (feiing og branntilsyn), HMS og kompetanseheving. For eksempel, kreves oppdatert kunnskap innen slukking av elektriske fremkomstmidler som elbiler og el-ferjer. Konsekvenser av svikt innenfor brann og redning kan være store, som at liv og verdier ikke blir tilstrekkelig sikret.

I Høylandet kommune er tjenestene brann, redning og feiing del av et kommunesamarbeid med Grong som vertskommune. I tilsyn med Høylandet brannstasjon gjort av Arbeidstilsynet i 2016, ble det funnet flere fysiske mangler ved brannstasjonen. I handlingsplan med økonomiplan for 2024-2027 er det bevilget midler til oppstart av bygging av ny brannstasjon i 2024.

8 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Namdal Rehabilitering IKS	NAMAS Vekst AS
	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
	Sentrale tjenester levert av eide selskaper

Namdal Rehabilitering IKS

Namdal Rehabilitering IKS er lokalisert i Høylandet og er en viktig arbeidsplass i kommunen. Selskapet leverer rehabiliteringstjenester til kommunene i Namdal. Over tid har det vært tema hos flere av eierkommunene om de heller skal løse behovet i eget hus, kontra å betale selskapet. Det har også kommet signaler om at Helse Midt-Norge vil redusere kjøp av tjenester fra rehabiliteringsinstitusjoner fra 2024. Selskapet har mange eiere, og det er risiko for at kommuner med små eierandeler tar mindre ansvar innen eierstyringen. Både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon kan være aktuelt.

NAMAS Vekst AS

NAMAS Vekst AS er et selskap innen vekst/utføring som eies sammen med fire andre kommuner i Indre Namdal. Høylandets eierandel er på 20%. Selskapet ivaretar viktige funksjoner og har tett samarbeid med NAV. Selskapet er etter nylig endring nå organisert som konsern.

Konsernorganisering innebærer at det oppstår et holdingselskap mellom kommunen som eier og de selskapene hvor virksomheten skjer. Dette har betydning for kommunens muligheter til å utøve eierstyring. Et konsern består av flere aksjeselskaper som i utgangspunktet er selvstendige enheter, men som er budet sammen gjennom eierskap. Revisor erfarer at det i flere sammenhenger er lite fokus på forhold omkring eierskapet når det dannes konsern og dette medfører en risiko for eksempelvis habilitet, informasjonsflyt og styringsmuligheter. Arbeidstiltaksselskaper har de siste årene fått endrede rammevilkår og har blitt pålagt å omorganisere driften sin. Eierskapskontroll kan være aktuelt.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

NTE AS er et morselskap som utøver eierrollen overfor datterselskapene, både gjennom verv i selskapenes styre og gjennom leveranser av konserntjenester innen økonomi, finans, innkjøp, HR, IKT, eiendomsforvaltning og kommunikasjon. I tillegg eier NTE 40 prosent av nettselskapet Tensio. En konsernorganisering innebærer en generell risiko for at den store graden av indirekte styring går utover hensynet til folkevalgt styring og kontroll over eierinteressene. De kommunale eierne har laget en felles eiermelding for selskapet. Dokumentet klargjør overordnede formål med eierskapet, og gir eiersignaler som skal være

førende for strategiske valg og videre utvikling. Kommunene har også inngått en gjensidig avtale om utbyttepolitikk. Gjennom en eierskapskontroll kan det bli undersøkt om kommunen utøver en eierstyring som harmonerer med de føringene som er gitt.

Sentrale tjenester levert av eide selskaper

Høylandet kommunen har satt bort sentrale tjenester til eide selskaper, eksempelvis renovasjon og arkivtjenester. Det er risiko knyttet til organisering og styring med de kommunale tjenestene som ytes. Flere kommuner velger å delta i interkommunale samarbeid for å nyttiggjøre seg stordriftsfordeler, dette utfordrer igjen kommunen på god eierstyring.

Kommunen har eierinteresser i ulike selskaper, hvor noen ivaretar kommunale tjenester. Dette gjør at kommunen bør være tettere på disse selskapene for å følge opp eierskapet i forhold til kommunens forventninger og at kommunen er aktiv i eierstyringen. Når kommunen både kjøper tjenester fra selskaper og samtidig eier selskapet, kan det være en risiko for at disse rollene blandes.

Kommunens eierskap:

Interkommunale selskap

- Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS
- Namdal Rehabilitering IKS
- IKT Indre Namdal (IKS)
- Konsek Trøndelag IKS
- Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
- Museet Midt IKS
- Midtre Namdal Avfallsselskap IKS

Aksjeselskap

- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
- NAMAS Vekst AS

Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger - Eierskapskontroll

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

22.04.2024

Saknr

11/24

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-037, TI-&30

Arkivsaknr 24/173 - 3

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for eierskapskontroll til neste møte, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og de innspill som er kommet frem i møtet

2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende områder/tema:

.....

.....

Vedlegg

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Vi viser til kontrollutvalgets sak 02.og 03./02,2024 der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget*

2. *Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll til neste møte den 10.04.24. Dokumentet utarbeides innenfor en ressursramme på 60 timer og oversendes sekretariatet innen 20.03.24.*

Møte ble flyttet til 22.04.2024

Risiko- og vesentlighetsvurderingene er mottatt fra revisor, se vedlegg.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. I tillegg til revisor sine vurderinger er sentrale aktører i kommunen invitert til å gi ytterligere innspill til risikoområder, for dermed å ha et bredere grunnlag til utarbeidelse av planen.

De sentrale aktørene er invitert inn gruppevis og har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet.

Følgende tidsplan er lagt:

09:45-10:00 Orientering fra revisor om ROV

10:00-10:45 Kommunedirektør med sektorledere

10.45-11.30 Politisk ledelse

11:30-12:00 Lunsj

12:00-12:45 Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

12:45-13:00 Pause

13:00-15:00 Ordinær saksbehandling i henhold til møteinnkalling.

De inviterte er bedt om å forberede seg på følgende:

1. På hvilke områder mener du det er risiko for at kommunen ikke:
2. når politisk vedtatte målsettinger
3. oppfyller lovkrav

4. driver effektivt
5. På hvilke områder og i hvilke kommunalt eide selskaper mener du det er behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll?

Etter at kontrollutvalget har fått innspill fra samtlige deltakere skal utvalget komme fram til hvor det ønskes å gjennomføre eierskapskontroll.

Vurdering

Kontrollutvalget må vurdere de innkomne innspillenes risiko, og hvordan disse skal vektas i forhold til revisors risiko og vesentlighetsvurdering.

På bakgrunn av dette må kontrollutvalget peke på områder/temaer de finner aktuelle å ta inn i planen.

Det er lagt opp til at planen skal vedtas av kontrollutvalget og oversendes kommunestyret.

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Høylandet kommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med *plan for forvaltningsrevisjon* og *plan for eierskapskontroll*. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare rød og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Høylandet kommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Ustabilitet i sentrale stillinger	Informasjonssikkerhet
ROS og beredskap	Interkommunale oppgaveløsninger
Internkontroll – system og implementering	Offentlige anskaffelser
Rekruttering og arbeidsgiverpolitikk	Selvkost
Økonomisk bærekraft	Psykososialt skolemiljø
Budsjettering og tertialrapportering	Taushetsplikt og personvern
Barn med særlige behov	Tildeling av tjenester
Språkopplæring til minoritetspråklige	Bruk av tvang
Demens- og eldreomsorg	Helseplattformen
Ivaretagelse og integrering av flyktninger	Planarbeid
Vedlikeholdsetterlep	Klima og miljø
Namdal Rehabilitering IKS	Næring, skogbruk og landbruk
	Brann
	NAMAS Vekst AS
	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
	Sentrale tjenester levert av eide selskaper

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i kommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i kommunen og bør suppleres med vurderinger fra kommuneorganisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om kommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i kommunen, data fra eksterne kilder og årlige kontaktmøter med kommunen.

Denne rapporten er delt inn i sju områder, etter kommunens egen organisering av ulike tjenester.

- Kommuneorganisasjon
- Økonomi
- Oppvekst
- Helse og omsorg
- Flyktningetjenesten
- Næring og utvikling
- Eierskap

Området eierskap handler om kommunens eierstyring generelt og eierstyring av ulike selskaper. Forvaltningsrevisjon i selskaper omtales innenfor de områdene hvor de naturlig hører hjemme. Vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap beskrives under kommuneorganisasjon, mens tjenestene som leveres omtales innenfor de enkelte områdene.

2 KOMMUNEORGANISASJONEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Ustabilitet i sentrale stillinger	Informasjonssikkerhet
ROS og beredskap	Interkommunale oppgaveløsninger
Internkontroll – system og implementering	
Rekruttering og arbeidsgiverpolitikk	

Ustabilitet i sentrale stillinger

Høylandet kommune har de siste årene hatt hyppige utskiftninger i administrasjonen, særlig i stillingen som økonomisjef. Dette kan ha konsekvenser for kontinuiteten i det overordnede strategiske arbeidet i kommunen og for økonomistyringen. Oversikt over kommunens økonomi er viktig for å sikre god kvalitet i rapportering og beslutningsgrunnlag til kommunestyret. I kundemøtet opplyses det at arbeidet med økonomiplanen er forsinket som følge av bytte av økonomisjef.

Det har vært flere endringer i overordnet organisering i kommunen det siste året, og kommunen har flere nye mellomledere (inkl. kommunalsjef oppvekst og kultur). Organisasjonsendringer kan medføre risiko for at oppgaver ikke blir ivaretatt, og brudd i kontinuitet i rapportering og overordnet styring. Noe av omorganiseringen er gjort for å avlaste kommunedirektør og frigjøre tid til overordnede oppgaver for ledelsen. Denne effekten vil antakelig høstes på sikt.

ROS og beredskap

Formålet med sivilbeskyttelsesloven er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur. Sivilbeskyttelsesloven § 14 krever at kommunen skal utarbeide en helhetlig ROS (risiko- og sårbarhetsanalyse) og § 15 sier at det skal utarbeides en beredskapsplan basert på ROS. Kommunen står overfor ulike potensielle utfordringer og hendelser, som det bør tas høyde for i ROS. Det er et krav at beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum en gang per år, samt at kommunen skal sørge for at planen jevnlig blir øvet. ROS og beredskapsarbeidet er et tiltak for å redusere mulige konsekvenser av hendelser.

Statsforvalteren i Trøndelag hadde i desember 2022 tilsyn med beredskapsplikt og helseberedskap i Høylandet kommune. Det ble vurdert at kommunen har en god beredskapsorganisasjon med god kompetanse, men at kommunen er sårbar som liten kommune hvor enkeltpersoner dekker flere funksjoner. Avvik som trekkes frem er manglende oppdatering av helhetlig ROS-analyse, manglende oppdatering av kommunens overordnede

beredskapsplan, behov for å øve kommunens beredskapsorganisasjon, og behov for oppdatering av kommunens smittevernplan.

Siste helhetlig ROS-analyse for Høylandet kommune er fra 2015. I *handlingsplan med økonomiplan 2024-2027 inkl. årsbudsjett for 2024* er det foreslått en bevilgning for å utarbeide en oppdatert ROS-analyse i løpet av 2024. Oppdatert ROS-analyse skal videre danne grunnlaget for ny beredskapsplan for kommunen.

Revisor vurderer at det er risiko forbundet med at kommunen over en lengre periode ikke har oppdatert ROS-analyse eller beredskapsplaner. Revisor ser at kommunen er klar over dette, og planlegger arbeid med dette kommende år. Inntil arbeidet er ferdig, vurderer revisor dette som et område med høy risiko i kommunen.

Internkontroll – system og implementering

Forenklet etterlevelseskontroll fra juni 2023 og forvaltningsrevisjon fra januar 2023 avdekker at kommunens system for internkontroll er mangelfullt. Kommunen har kvalitetssystemet Compilo, men systemet er ikke i aktiv bruk og oppdatert for hele organisasjonen, og det mangler en helhetlig beskrivelse for kommunens internkontroll. Informasjon gitt i kundemøte bekrefter at det er store forskjeller i rutiner for internkontroll, avviksmelding og bruk av Compilo mellom kommunalsjefområdene. Systemet er i størst grad i bruk innen helse og omsorg.

Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25 -1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigert. Dette krever at kommunedirektøren har et system for internkontroll som er kjent og i bruk i hele organisasjonen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring er sentralt i et internkontrollsystem. Små kommuner er ekstra sårbare ved fravær eller skifte av personell med spisskompetanse. Dette stiller ekstra store krav til skriftlige rutinebeskrivelser og tydelig ansvars- og rollefordeling.

Rekruttering og arbeidsgiverpolitikk

Knapphet på arbeidskraft innen flere fagområder er en kritisk faktor for kommunesektoren generelt, og for små kommuner i distriktene spesielt. Dette kan få som konsekvens at kommunen mangler kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester, eller må sette i verk tiltak for fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. I tillegg kan hyppig turnover og vakanse i viktige stillinger medføre manglende kontinuitet og at taus kunnskap i organisasjonen forsvinner.

Revisors inntrykk fra kundemøte er at Høylandet kommune er bevisst de generelle utfordringene med rekruttering av fagkompetanse i kommunene, og at kommunen arbeider forebyggende i dette, særlig innenfor helse- og omsorgssektoren. Kommunen har en aktiv strategi for å rekruttere sykepleiere, gjennom å tilby praksisplasser til studenter og stipendordninger. Målet er å sikre forutsigbarhet i personalressurser innen helse og omsorg for årene fremover. Til tross for slike tiltak, er revisors vurdering at rekruttering av kompetanse vil kunne bli en utfordring i Høylandet kommune fremover.

Kommunens arbeidsgiverstrategi er fra 2010. I kundemøte opplyses det at arbeidet med å oppdatere arbeidsgiverstrategien er påbegynt og planlagt ferdig desember 2023.

Informasjonssikkerhet

Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Kommunene er komplekse organisasjoner som er avhengig av IKT på de fleste områder. Hvis IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at kommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen, med eksempelvis den konsekvens at brukere trykker på en lenke som gir uvedkommende tilganger. IKT-sikkerhet er relatert til personvernforordningen og håndtering av personopplysninger, eksempelvis med den konsekvens at personopplysninger kommer på avveie.

Høylandet kommune er del av et interkommunalt IKT-samarbeid gjennom IKT Indre Namdal IKS. Interkommunale samarbeid gjør det mulig for små kommuner å holde seg oppdatert på området og sikre oppdatert IKT-kompetanse innen organisasjonen. Selv om IKT-tjenesten ivaretas gjennom samarbeid med andre kommuner, er det Høylandet kommune som har det overordnede ansvaret for informasjonssikkerhet i kommunen. Kommunen ytrer i kundemøte at de opplever å være oppdatert på området og ha nødvendig datasikkerhet på plass. Kommunen har ansatt en stilling innen digital utvikling og datasikkerhet i 2021. Selv om kommunen har tatt grep for å styrke egen kompetanse innen datasikkerhet, er det etter revisors vurdering en vedvarende generell risiko på området. Utviklingen skjer raskt og det kan være utfordrende for små kommuner å holde seg tilstrekkelig oppdatert.

Interkommunale oppgaveløsninger

Samarbeid gjennom ulike vertskommuneløsninger og selvstendige selskaper kan gå på bekostning av kommunens kontroll og styring med velferdstjenester. Høylandet kommune bruker nabokommuner som vertskommuner for individrettede tjenester som barnevern og PP-tjeneste. Også tjenester som brannvern, IT-tjenester og renovasjon er helt eller delvis lagt til

andre organisasjoner enn de kommunedirektøren og kommunestyret har direkte styring over (se også avsnitt om eierskap). Dette kan medføre en risiko for kommunen.

Høylandet kommune samarbeider med andre kommuner i Indre Namdal om å tilby tjenester innen barnevern og PPT. I kundemøtet opplyses det at når det gjelder barneverntjenester, har Høylandet jevnt over brukt mindre enn budsjettet de siste årene. Kommunen har imidlertid fått signal om en betydelig økning i kostnader i dette samarbeidet fremover. Det uttrykkes at kommunen opplever at det er stor uforutsigbarhet rundt utgifter til slike samarbeid, både når det gjelder pris og omfang. Dette er utfordrende for kommunen i en tid med stram økonomi. Grong kommune er vertskommune for disse tjenestene. Videre, er Høylandet kommune del av et samarbeid innen brann, redning og feietjeneste, også med Grong som vertskommune.

Organisatoriske endringer i kommunesamarbeid kan ha som konsekvens at ansvaret for tjenester blir uklart, det kan være uklart hvordan samarbeidet styres og hvordan den økonomiske fordelingen mellom kommunene blir i praksis. En annen konsekvens er at avstanden til tjenesten kan øke og at kommunen ikke får tilstrekkelig kunnskap om tjenestene til å vurdere om de er tilstrekkelige, eller at tjenestene utvikler seg i en retning som den enkelte samarbeidskommune ikke ønsker eller er tjent med. Det lages samarbeidsavtaler, men det er en risiko for at avtalene ikke er tilstrekkelige for blant annet å følge opp internkontrollansvaret og om samarbeidet virkelig dekker det behovet som var tenkt.

I regi av Midtre Namdal samkommune har det over flere år vært etablert samarbeid mellom kommunene i Midtre Namdal på flere fagområder. Midtre Namdal samkommune opphørte fra 1. januar 2020 og ansvaret for flere av samarbeidsområdene er derfor overført til nye Namsos. Dette omfatter følgende tjenester der Høylandet deltar:

- Regnskap og lønn - kjøpte denne tjenesten fra Namsos kommune fra 2020, og det er signert en ny samarbeidsavtale mellom Namsos og Høylandet kommuner.
- Legevaktsamarbeid - Høylandet deltar i legevaktsamarbeidet med kommunene i Midtre Namdal med Namsos som vertskommune

Brudd i samarbeid kan ha følger for kontinuiteten i tilbudet av tjenester.

3 ØKONOMI

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Økonomisk bærekraft	Offentlige anskaffelser
Budsjettering og tertialrapportering	Selvkost

Økonomisk bærekraft

En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Driftsresultatet viser om kommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene. I motsatt fall må en økende andel av inntektene brukes til å betjene gjelden i stedet for å gå til tjenesteyting. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må kommunen kutte på bevilgninger til tjenesteproduksjon. Samtidig øker risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser.

Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles. Høylandet kommune har vedtatt finansielle måltall for netto driftsresultat, netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, disposisjonsfond og arbeidskapital.

Handlingsplan med økonomiplan for perioden 2024-2027 viser at kommunen har bevissthet rundt behov for å effektivisere driften de neste årene for å oppfylle fastsatt mål om netto driftsresultat. Kommunen har også høy netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, og vil ifølge økonomiplanen ikke nå fastsatte mål i årene fremover. Kommunens fastsatte mål for disposisjonsfond vil heller ikke nås. Gjennomgangen av de finansielle måltallene viser at det er et behov for omstilling i kommunen. Det er behov for tiltak som reduserer bruken av kommunens disposisjonsfond.

I kundemøte ytres det at kommunen forventer stram økonomi i årene som kommer, og behov for å knappe inn på tjenestetilbudet som følge av dette. Kommunen har fått bistand fra Statsforvalteren i å planlegge for kommende år. Dette arbeidet har videre vært med å danne grunnlag for kommunens langsiktige målsettinger og planer i kommuneplanens samfunnsdel, som skal legge grunnlaget for økonomiske prioriteringer fremover.

Budsjettering og tertialrapportering

Det kan være risiko forbundet med budsjettering og tertialrapportering. Det er konkrete krav til hvordan budsjettet skal utarbeides, men det gjøres også subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremisser. Det er en sannsynlighet for at måltall og budsjettpremisser er uklare med den konsekvensen at de er vanskelig å styre etter. Presentasjonen av tertialrapportene som styringsverktøy har i mange kommuner et forbedringspotensial.

Det har de siste årene vært hyppig skifte i stillingen som økonomisjef i Høylandet kommune. Manglende kontinuitet kan medføre risiko innen arbeidet med økonomistyring. Subjektive vurderinger av kommunens økonomi vil variere med hvem som sitter i stillingen, og vil utfordre muligheten for å sammenlikne utviklingen i nøkkeltall over år.

Den administrative ledelsen i kommunen planlegger å innføre systemet Framsikt i 2024 til bruk i arbeid med økonomiplan og årsbudsjett som erstatning for systemet Arena Budsjett, som har vært i bruk til nå. Det planlegges innføring av modul for rapportering i Framsikt i 2025, som følge av behov for effektivisering i rapporteringsarbeidet. Bevilgninger til kjøp av Framsikt er innarbeidet i kommunens økonomiplan. Kommuner som bruker Framsikt kan ha en risiko for at papirversjon eller PDF-versjon av dokumentet ikke samsvarer med publisert versjon i Framsikt.

Offentlige anskaffelser

Regelverket omkring offentlige anskaffelser er komplisert, og det er sannsynlig at det oppstår feil. Klagenemnda for offentlige anskaffelser kan bøtelegge når det gjøres feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettssaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges. Regelverket om offentlige anskaffelser er til revidering i 2023 - 2024. Forslag til endringer omfatter forenklinger under EØS-terskelverdi, hvor oppdragsgiver er foreslått en betydelig større frihet og fleksibilitet.

Selvkost

Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feilføringer mellom selvkostområder og andre områder i kommunen. Det er også en sannsynlighet for feil i beregningen av kapitalkostnader. Konsekvensene av feil i selvkostberegningene er at enten kommunen eller innbyggerne må betale for den andre, eller at dagens abonnenter betaler for framtiden abonnenter eller motsatt. På flere områder øker gebyrene som følge av økt selvkost fordi eksempelvis vedlikeholdet av vannledninger ikke er fulgt opp.

4 OPPVEKST

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Barn med særlige behov	Psykososialt skolemiljø
Språkopplæring til minoritetsspråklige	Taushetsplikt og personvern

Barn med særlige behov

Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en generell sannsynlighet i kommunene for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig nok og får den oppfølgingen de trenger.

Det er en grunnskole i Høylandet kommune. Det er få elever i antall ved skolen, men flere elever har behov for ekstra oppfølging. Kommunen møter bemanningsnormen i barnehage og skole, og skolen har god lærertetthet. I små kommuner kan det være utfordrende å oppnå en god organisering av undervisningen dersom behovene blant elevene spriker, selv om gjennomsnittlig antall elever per lærer er lav. Lærernormen tar ikke høyde for særskilte behov blant elevene og med få personaleressurser, er det vanskelig å møte alles behov.

Høylandet kommune har opplevd en betydelig nedgang i barnekull de siste årene og det forventes nedgang i antall elever i skolen også i årene fremover. Som følge av dette vurderer kommunen ulike former for sammenslåinger i skolen. I kundemøte opplyses det at besparende omorganiseringer planlegges allerede fra 2024. Dette vil få følger for muligheten til å legge til rette for barn med særlige behov og behov for språkopplæring til minoritetsspråklige (se under).

Dersom eleven ikke får tilstrekkelig utbytte av ordinær opplæring, kan det fattes vedtak om spesialundervisning. Saksbehandlingen skal ha fokus på barnets beste, samtidig som minimumskravene etter forvaltningsloven skal følges. Dersom det blir fattet enkeltvedtak, har skoler og barnehager plikt til å yte tjenester i samsvar med vedtaket.

Minimumskravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven er ikke tilstrekkelig for å ivareta saksbehandling med fokus på barnets beste. Det er sannsynlig at barnets beste og barnas stemme, er basert på omgivelsene rundt og ikke barnet. Konsekvensen kan være mangelfullt beslutningsgrunnlag som fører til feil beslutning og feil tiltak. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for det enkelt barn sin videre utvikling og muligheter videre i livet. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.

Språkopplæring til minoritetsspråklige

Høylandet kommune har bosatt mange flyktninger og har en stor andel minoritetsspråklige barn i barnehage og skole. Retten til særskilt språkopplæring er nedfelt i opplæringsloven:

Elever i grunnskolen med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelig kompetanse i norsk til å følge ordinær opplæring i skolen. Dersom kommunen ikke har etablert planer eller retningslinjer språkopplæring til minoritetsspråklige, er det risiko for at kvaliteten på opplæringstilbudet blir avhengig enkeltpersoner. I kundemøte fortelles det at kommunen har ikke økonomisk spillerom til å ansette ny kompetanse for å imøtekomme behov for særskilt språkopplæring og at kompetansebehovet må dekkes med personalressursene kommunen allerede har.

Psykososialt skolemiljø

Ifølge resultater fra elevundersøkelsen gjengitt i tilstandsrapport for grunnskolen for skoleåret 2021-2022 ligger Høylandet kommune under gjennomsnitt for Trøndelag og landet for trivsel, motivasjon og mestring. Det er en del arbeid med skolemiljø i kommunen, inkludert noen 9A-saker. Det er satt i gang holdningsskapende arbeid i skolen, som program i regi av MOT og skolehelsetjenesten, og gjort investeringer i uteområder og idrettshall som del av forebyggende arbeid i ungdomsmiljø. Revisor ser at kommunen er bevisst utfordringer med skolemiljø og har iverksatt tiltak, men vurderer dette likevel som et område med moderat risiko.

Taushetsplikt og personvern

Revisor erfarer at flere kommuner ønsker å øke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn i kommunen. Dette kan øke sannsynligheten for at personvern og taushetsplikt ikke blir ivaretatt. Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte person og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.

5 HELSE OG OMSORG

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Demens- og eldreomsorg	Tildeling av tjenester
	Bruk av tvang
	Helseplattformen

Demens- og eldreomsorg

Antallet eldre øker framover, og mange av disse kan bli rammet av demenssykdom. Kommunene er i ulik grad forberedt på dette. Det krever blant annet tilrettelegging med ulike boformer, dagaktivitetstilbud, og spesialkompetanse hos ansatte. Det er sannsynlig at kvaliteten i demensomsorgen både innen hjemmetjeneste og institusjon blir utfordret. Utfordringene er knyttet til å ivareta ulike behov, grader og typer av demenssykdom samt bruk av tvang. Konsekvensen er at brukerne ikke får tilstrekkelige tjenester som er tilpasset deres livssituasjon og for kommunen kan konsekvensen være at ressursene brukes lite effektivt.

Det opplyses i kundemøte at kommunen per i dag har god kapasitet og tilgang til helsetjenester i kommunen, men at det forventes at det kan bli en utfordring i årene fremover. Befolkningsprognoser for kommunen tyder på en økning i andel eldre i kommunen fremover. Det arbeides med å vurdere om organiseringen av tjenestene bør gjøres annerledes, for å utnytte ressursene mer effektivt. Etter revisors vurdering er dette en utfordring kommunen er klar over, men hvor endringer for å tilpasse fremtidige behov ennå ikke er utredet. Det er tatt grep for å gjøre kommunen attraktiv som arbeidsplass for sykepleiere under utdanning (se avsnitt om rekruttering og arbeidsgiverpolitikk).

Statsforvalteren i Trøndelag har definert dette som eneste røde område for Høylandet kommune i rapporten *Kommunebildet Høylandet 2022*, på bakgrunn av befolkningsprognoser og tilgang til kompetanse innenfor området.

Tildeling av tjenester

Det er en generell tendens i kommunene at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi. Rett bemanning bør være på rett plass, tilsvarende riktig bruk av kompetanse ut fra behovet. Tildeling av tjenester berører problematikk rundt utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunene samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. Kartlegging for å fastsette rett nivå på tjenestene og individuell tilpasning av tjenester er viktig for å kunne gi riktige tjenester. En konsekvens av spesielt systematiske feil i

tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet.

Bruk av tvang

Tvangsbruk er regulert av en rekke lover, og skal sikre forsvarlige tjenester innenfor lovlige grenser. Dette er et område med høy iboende risiko og sårbarhet ettersom det er alvorlige inngrep mot individets rett til selvbestemmelse. Dette stiller særskilt høye krav til kommunens interne kontrollsystem.

Tilsynsrapporter har avdekket mangelfull lovanvendelse, noe som er alvorlig både for pasienter og helsepersonell. Det er en risiko for at dette også er aktuelt for Høylandet kommune. Tvang forekommer relativt hyppig innenfor helse, og det skal fattes vedtak ved bruk av tvang. Tvang uten vedtak begrunnes ofte i pasientens, medpasienters eller ansattes beste. En konsekvens av manglende vedtak er at vurderingen bak bruk av tvang ikke dokumenteres og i verste fall ikke gjøres. Dette kan videre gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang.

Helseplattformen

Helseplattformen AS er under innføring i flere kommuner. Helseplattformen AS er en felles elektronisk pasientjournal og pasientadministrativt system for helsetjenesten i hele Midt-Norge. Ifølge kommunens handlingsplan med økonomiplan for 2024-2028, planlegges innføring av Helseplattformen i Høylandet kommune fra 2025. Kommunen har et eget ansvar for å sikre at løsningen de har anskaffet ivaretar personvernet, at den fungerer godt nok for helsepersonellet og andre brukere, og at løsningen ikke gir uønskede konsekvenser tjenestemottakere og pasienter.

Erfaringene fra de som har tatt løsningene i bruk så langt tilsier at dette kan by på utfordringer. Blant annet er det kjent at det har vært svikt i tjenester, pasientbehandling og håndtering av personvern. Svikt i legemiddelhåndtering og meldingsutveksling kan ha store konsekvenser for pasientene.

6 FLYKTNINGETJENESTEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Ivaretakelse og integrering av flyktninger	

Ivaretakelse og integrering av flyktninger

Flyktningetjenesten i kommunen har ansvar for bosetting av flyktninger, integreringsarbeid og oppfølging og rådgiving av deltakere i introduksjonsprogrammet.

De siste årene har kommunen tatt imot et stort antall flyktninger relativt til kommunens befolkningsstørrelse. I kundemøte fortelles det at arbeidet med å bosette flyktninger i Høylandet til nå har vært vellykket og at tjenestene har funnet gode løsninger for å tilby det de ankomne trenger. Hovedutfordringen har vært mangel på boliger. Det har fra høsten 2023 vært vanskelig å ta imot flere flyktninger, med boligmangel som hovedårsak.

Språkopplæring er en sentral del av arbeidet med å integrere flyktninger som kommer til kommunene. Voksenopplæring (språkopplæring) ble frem til 2023 gitt i samarbeid med opplæringscenter i Namsos og Grong. Dette samarbeidet er nå avsluttet, og kommunen skal tilby tjenesten selv. Etter omorganisering i kommunen det siste året er voksenopplæring og integrering organisert under kommunalsjefområdet oppvekst og kultur. Det opplyses i kundemøte at det ikke er midler til å ansette ny kompetanse til språkopplæring i kommunen, dette må løses med personalressursene som allerede finnes. Omorganisering av tjenestetilbud kan medføre risiko for brudd i kontinuiteten i tilbudet og at oppgaver ikke blir ivaretatt på ønsket måte.

Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Det er lav arbeidsledighet i Høylandet kommune, noe som gjør det utfordrende å skaffe arbeidsplasser til de som har kommet. Hvis kommunen ikke lykkes med integrering av flyktninger kan de ende opp som sosialmottakere i stedet for å bidra som skattebetalere, eller de vil ønske å flytte fra kommunen. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Utenforskap kan medføre mange ulike konsekvenser, eksempelvis kommunens ansvar for sosialhjelp, men også konsekvenser i form av uro i lokalmiljøet og kriminalitet, samt den enkeltes muligheter i samfunnet.

7 NÆRING OG UTVIKLING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Vedlikeholdsetterslep	Planarbeid
	Klima og miljø
	Næring, skogbruk og landbruk
	Brann

Vedlikeholdsetterslep

Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes belaster kommunens økonomi. Alle innbyggere i kommunen skal motta trygt og godt vann, noe som stiller krav til distribusjonsnettet, kontroll av vannkilder/høydebasseng og behovet for en reservevannkilde. Svikter tilførselen av trygt vann kan det få konsekvenser for liv og helse. Hovedutfordringene for avløp er relatert til ledningsnettet, rensing og overvannsproblematikk. Konsekvensene av svikt i avløpssystemet er forurensning.

KOSTRA-tall antyder at Høylandet kommune i 2021 og 2022 brukte relativt lite på vedlikehold av eiendomsmassen sammenliknet med andre kommuner i Trøndelag, målt som utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunens formålsbygg.

I kommunens handlingsplan med økonomiplan for 2024-2027 er det konkretisert flere nødvendige vedlikeholdstiltak innen kommunale bygg og infrastruktur, som er besluttet utsatt i påvente av langsiktig vedlikeholdsplan, som er planlagt ferdig sommeren 2024.

I kundemøte trekker kommunen selv frem dette som et område med høy risiko. Arbeid med vedlikehold av vann og avløp har frem til nå vært behovsstyrt. Kommunen oppgir å ha noen utfordringer når det gjelder forsyning av nødvann. Ny hovedplan for området er under arbeid.

Planarbeid

Planprosessene driver de kommunale tjenestene fremover, og oppstiller rammene for kommunens samfunns-, areal og næringsutvikling. Planarbeidet utfordrer dynamikken mellom regelverket, statlige føringer og forholdet til det lokale handlingsrommet. Målsettinger i planverket er ofte lite konkrete, målbare og tidsbestemte, noe som gjør det vanskelig å evaluere måloppnåelsen i etterkant. Ivaretagelse av bærekraftsmål i planarbeidet står sentralt og fordrer god tverrsektoriell samhandling. Manglende oppdatering av planverket, eksempelvis

planstrategi, samfunnsplan og arealplan får konsekvenser for tiltakshavere og saksbehandlingen i kommunen. Eldre og utdaterte areal- og reguleringsplaner fører til et økt antall dispensasjonssøknader, noe som i sin tur øker den kommunale ressursbruken og fører til lengre saksbehandlingstider. Administrasjonen og politisk nivå kan vekke hensyn ulikt i spørsmålet om dispensasjoner, noe som kan både kan føre til at tilnærmet like saker får ulike utfall og at beslutningen skaper presedens for nye saker.

Langsiktig vedlikeholdsplan er under utarbeidelse, og planlagt ferdig i 2024. Arealplan for Høylandet kommune er vedtatt 2016.

Klima og miljø

Klima og miljø gir kommunen ulike utfordringer innenfor teknisk sektor, eksempelvis utfordringer som følge av ekstremvær. Det kan være potensial for motstrid mellom ulike hensyn, som klima- og miljøhensyn, samiske rettigheter, jordvern og behovet for samfunnsutvikling. Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergrepene forvaltning, blant annet i arealplanlegging, beredskap knyttet til infrastruktur, vann- og avløpsforvaltning, og drift og vedlikehold av kommunal eiendom.

Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt, for eksempel innen arealplanlegging og byggesaksbehandling. Bærekraftsmålene stiller krav til kommunene på mange områder, eksempelvis materialgjenvinning, omstilling i næringslivet og håndtering av et mer utfordrende klima.

Kommunens arbeid innen området miljø og klima vil henge tett sammen med planarbeidet i kommunen (se over) og kommunens ansvar innen næring, skogbruk og landbruk (se under).

Næring, skogbruk og landbruk

Kommunen har ansvar etter lovverk som regulerer næringsvirksomhet, herunder jordbruk og skogbruk. Begge disse næringene er viktige i Høylandet kommune. Interessekonflikter mellom jordvern og utbygging, og i den sammenheng også miljøhensyn, er sannsynlig. Dette er interessekonflikter som kommunen må håndtere. Noen typer næringsvirksomhet kan ha negative konsekvenser for miljøet. Og/eller, klima- og miljøutfordringer kan innebære en risiko for næringene i kommunen.

Kommunen har ansvar for saksbehandling på ulike områder og det kan skje saksbehandlingsfeil eller manglende oppfølging av saker, eksempelvis innenfor konsesjonsbehandling.

Brann

Brann og redning har ansvar for å ivareta både forebyggende og akutte oppgaver. Dette er oppgaver som krever tilstrekkelig internkontroll, rutiner for forebyggende arbeid (feiing og branntilsyn), HMS og kompetanseheving. For eksempel, kreves oppdatert kunnskap innen slukking av elektriske fremkomstmidler som elbiler og el-ferjer. Konsekvenser av svikt innenfor brann og redning kan være store, som at liv og verdier ikke blir tilstrekkelig sikret.

I Høylandet kommune er tjenestene brann, redning og feiing del av et kommunesamarbeid med Grong som vertskommune. I tilsyn med Høylandet brannstasjon gjort av Arbeidstilsynet i 2016, ble det funnet flere fysiske mangler ved brannstasjonen. I handlingsplan med økonomiplan for 2024-2027 er det bevilget midler til oppstart av bygging av ny brannstasjon i 2024.

8 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Namdal Rehabilitering IKS	NAMAS Vekst AS
	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
	Sentrale tjenester levert av eide selskaper

Namdal Rehabilitering IKS

Namdal Rehabilitering IKS er lokalisert i Høylandet og er en viktig arbeidsplass i kommunen. Selskapet leverer rehabiliteringstjenester til kommunene i Namdal. Over tid har det vært tema hos flere av eierkommunene om de heller skal løse behovet i eget hus, kontra å betale selskapet. Det har også kommet signaler om at Helse Midt-Norge vil redusere kjøp av tjenester fra rehabiliteringsinstitusjoner fra 2024. Selskapet har mange eiere, og det er risiko for at kommuner med små eierandeler tar mindre ansvar innen eierstyringen. Både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon kan være aktuelt.

NAMAS Vekst AS

NAMAS Vekst AS er et selskap innen vekst/utføring som eies sammen med fire andre kommuner i Indre Namdal. Høylandets eierandel er på 20%. Selskapet ivaretar viktige funksjoner og har tett samarbeid med NAV. Selskapet er etter nylig endring nå organisert som konsern.

Konsernorganisering innebærer at det oppstår et holdingselskap mellom kommunen som eier og de selskapene hvor virksomheten skjer. Dette har betydning for kommunens muligheter til å utøve eierstyring. Et konsern består av flere aksjeselskaper som i utgangspunktet er selvstendige enheter, men som er budet sammen gjennom eierskap. Revisor erfarer at det i flere sammenhenger er lite fokus på forhold omkring eierskapet når det dannes konsern og dette medfører en risiko for eksempelvis habilitet, informasjonsflyt og styringsmuligheter. Arbeidstiltaksselskaper har de siste årene fått endrede rammevilkår og har blitt pålagt å omorganisere driften sin. Eierskapskontroll kan være aktuelt.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

NTE AS er et morselskap som utøver eierrollen overfor datterselskapene, både gjennom verv i selskapenes styre og gjennom leveranser av konserntjenester innen økonomi, finans, innkjøp, HR, IKT, eiendomsforvaltning og kommunikasjon. I tillegg eier NTE 40 prosent av nettselskapet Tensio. En konsernorganisering innebærer en generell risiko for at den store graden av indirekte styring går utover hensynet til folkevalgt styring og kontroll over eierinteressene. De kommunale eierne har laget en felles eiermelding for selskapet. Dokumentet klargjør overordnede formål med eierskapet, og gir eiersignaler som skal være

førende for strategiske valg og videre utvikling. Kommunene har også inngått en gjensidig avtale om utbyttepolitikk. Gjennom en eierskapskontroll kan det bli undersøkt om kommunen utøver en eierstyring som harmonerer med de føringene som er gitt.

Sentrale tjenester levert av eide selskaper

Høylandet kommunen har satt bort sentrale tjenester til eide selskaper, eksempelvis renovasjon og arkivtjenester. Det er risiko knyttet til organisering og styring med de kommunale tjenestene som ytes. Flere kommuner velger å delta i interkommunale samarbeid for å nyttiggjøre seg stordriftsfordeler, dette utfordrer igjen kommunen på god eierstyring.

Kommunen har eierinteresser i ulike selskaper, hvor noen ivaretar kommunale tjenester. Dette gjør at kommunen bør være tettere på disse selskapene for å følge opp eierskapet i forhold til kommunens forventninger og at kommunen er aktiv i eierstyringen. Når kommunen både kjøper tjenester fra selskaper og samtidig eier selskapet, kan det være en risiko for at disse rollene blandes.

Kommunens eierskap:

Interkommunale selskap

- Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS
- Namdal Rehabilitering IKS
- IKT Indre Namdal (IKS)
- Konsek Trøndelag IKS
- Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
- Museet Midt IKS
- Midtre Namdal Avfallsselskap IKS

Aksjeselskap

- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
- NAMAS Vekst AS

Oppfølging av vedtak fra "rapport fra forvaltningsrevisjon av personalarbeid"

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

22.04.2024

Saknr

12/24

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 24/200 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Dette gjelder rapport forvaltningsrevisjon av personalarbeid fra kontrollutvalgsmøte den 23.02.2023 sak 1/23 med frist for tilbakemelding den 31.12.2023.

Rapporten fra forvaltningsrevisjon av personalarbeid ble behandlet og vedtatt i kommunestyre sak 23/2023 den 27.04.2023.

Undersøkelsen er gjennomført med fokus på endrede kompetansebehov/- krav i kommunen, kompetanseplanlegging, arbeidsgiverstrategi, oppfølging av sykemeldte samt ressursbruk og intern organisering.

Kommunestyrets vedtak.

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for

- oppdatering av sykefravær rutiner i informasjonshefte for ansatte.
- at alle ansatte gjennomfører kompetanse kartlegging.
- at det blir gjennomført tilstrekkelig opplæring i bruk av kvalitetssystemet Compilo med avviksmodulet.
- at kommunens kvalitetssystem Compilo med avviksmodulet blir tatt i bruk i hele organisasjonen.

2. Kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen den 31. desember 2023.

I denne forvaltningsrevisjonen er det undersøkt om Høylandet kommune arbeider systematisk for å sikre riktig kompetanse til riktig tid og i riktig omfang.

Overordnede konklusjon var at kommunen var kjent med kompetanseutfordringene. Det var iverksatt tiltak for å arbeide systematisk med utfordringene, men at man ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp og innarbeidet en god systematisk praksis.

Vurdering

På vegne av kontrollutvalget ber sekretariatet om en skriftlig tilbakemelding og en muntlig gjennomgang for å sjekke at tiltak er gjennomført. Iverksatte tiltak hadde sin frist i vedtak innen den 31. desember 2023.

Referater

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

22.04.2024

Saknr

13/24

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/232 - 3

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering.

Vedlegg

Ledelsen i organisasjonen vil trolig ikke være inhabile

Møteleder bør spørre om det er noen som motsetter seg at det treffes vedtak

Program FKTs fagkonferanse 4.- 5. juni 2024 - Utkast

Riksrevisjonens rapport Rehabilitering i helse og omsorgstjenestene

Styremedlemmet er klart inhabil

Folkehelseundersøkelse FHI 2024

Orientering om oppstart av tilsyn etter folkehelseloven

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møte.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering

Ledelsen i organisasjonen vil trolig ikke være inhabile

Kommunal Rapport 12.02.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan en leder i PBL som også er folkevalgt, skrive forslag til høringsuttalelse om barnehageloven?

SPØRSMÅL: Et utvalg i kommunen vedtok en høringsuttalelse til endringer i barnehageloven. Under saksbehandlingen her fremkom det opplysninger som kunne tyde på at forslaget til høringsuttalelse som tre samarbeidspartier la frem i møtet, og som ble det endelige vedtaket, var utformet av en folkevalgt i kommunen som har en lederstilling i Private barnehagers landsforbund (PBL).

Uten å konkludere med hvem som faktisk skrev hva, har jeg følgende prinsipielle spørsmål: Hvordan vurderer du habiliteten til dette medlemmet hvis hen forfattet høringsuttalelsen og samtidig har en lederstilling i PBL?

Har du noen betenkeligheter hvis denne folkevalgte skrev høringsuttalelsen og har en lederstilling i PBL?

SVAR: Det er usikkert om det forelå inhabilitet her. Det er tale om en høringsuttalelse til endringer i generelle lovbestemmelser, og PBL er ikke «part» etter [forvaltningsloven § 2](#) første avsnitt, bokstav e, i og med at dette ikke er en sak som direkte gjelder organisasjonen, men bare medlemmene.

Jeg tror heller ikke at ledelsen i organisasjonen vil være inhabile etter bestemmelsen i [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt om inhabilitet pga. av «særegne forhold» som er egnet til å svekke tilliten til ledelsens upartiskhet. Avgjørende er etter min mening her at det er medlemmene og ikke organisasjonen som blir direkte berørt av en eventuell lovendring. Det er ikke uvanlig at folkevalgte er engasjert i eller tilknyttet organisasjoner som arbeider for næringsinteresser eller bestemte saker. Dette skaper ikke inhabilitet så lenge de ikke har private, personlige, interesser i saken. Jeg vil anta at det også gjelder i en sak som denne.

Men selv om vi skulle mene at den folkevalgte ville være inhabil til å delta ved behandlingen av denne saken, vil reglene om inhabilitet i forvaltningsloven og kommuneloven ikke slå inn her. De gjelder bare for det som skjer i *offentlige organer*, ikke virksomheten i partigrupper eller partiapparat. Det er dermed ikke noe *juridisk* i veien for at den som er inhabil i en sak, deltar ved eller gir innspill til en partigruppens arbeid med saken. Dette gjelder ikke bare når hen som her ikke en gang er medlem av det aktuelle folkevalgte organet, men også om hen skulle være medlem dette og dermed er avskåret fra å delta ved behandlingen av saken der.

Men dette vil avgjort kunne bli *etisk* problematisk. Det er nok en alminnelig forventning til våre politikere at den som er inhabil i en sak, skal holde seg helt vekk fra behandlingen av denne, også i partiapparatet. Og det gjelder også om hen ikke er medlem av det organet som skal behandle saken. Det vil kunne svekke tilliten til partiet og til de folkevalgte som representerer dette, hvis det kommer frem at partiets standpunkt i saken har blitt utformet av at en person som selv ville vært inhabil til å medvirke ved kommunens saksbehandling.

Dermed blir det altså ikke et juridisk, men et politisk eller etisk spørsmål, om det uansett var *klanderverdig* av samarbeidspartiene overhodet å la dette medlemmet utforme forslag til standpunkt i denne saken. Slike samarbeidsforhold eksisterer riktignok i mange sammenhenger i politikken. Men mange vil nok mene at da er det i alle fall et rimelig krav til politisk moral at slikt samarbeid med en interessegruppe skjer i full åpenhet. Akkurat dette vil det nok likevel være ulike meninger om.

Kommunal Rapport har vært i kontakt med Private Barnehagers Landsforbund som ikke har noen kommentarer til saken.

Møteleder bør spørre om det er noen som motsetter seg at det treffes vedtak

Kommunal Rapport 05.02.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan utvalgsleder eller tre medlemmer av et utvalg bestemme at saken likevel ikke skal behandles, selv etter at den er tatt opp til diskusjon i utvalget?

SPØRSMÅL: En sak er satt på sakskartet til et møte i et kommunalt organ. Tre dager før møtet ettersendes det noen dokumenter i saken. I møtet blir saken diskutert og etter hvert fremmer utvalgsleder forslag om utsettelse av saken. Det stemmes over utsettelsesforslaget som faller.

Da sier utvalgslederen at det betyr at saken er utsatt, med begrunnelse i at utvalgsleder eller tre medlemmer iht. [kommunelovens paragraf 11–3](#) kan nekte å ta saken opp til behandling. Kan utvalgsleder eller tre medlemmer av utvalget bestemme at saken ikke skal behandles etter at den er tatt opp til diskusjon og et utsettelsesforslag ikke har fått flertall?

SVAR: Dette er litt av en rebus.

Utgangspunktet er etter [kommuneloven §11-3](#) første avsnitt at «Lederen av et folkevalgt organ setter opp sakliste for hvert enkelt møte.» Dette skjer i innkalling til møtet som sendes til organets medlemmer. Denne innkallingen fastsetter *rammen for hvilke saker som skal behandles* i møtet.

Når innkallingen er sendt ut, er det bare det folkevalgte organet selv som kan foreta endringer på saklisten. Det kan da etter § 11–3 fjerde avsnitt gjøres ved vedtak om «å utsette realitetsbehandlingen». Forslag om slik utsettelse kan settes fram både før og etter at saken er tatt under behandling. Debatten om realiteten stoppes da straks, inntil det er votert over utsettelsesforslaget, og det voteres ikke over forslag som måtte være fremsatt i saken.

Men innkallingen skal inneholde ikke bare en liste over sakene som skal behandles, men også *dokumentene* i disse sakene. Disse er grunnlaget for saksbehandlingen der.

Hvis ikke alle dokumentene til en sak har vært utsendt sammen med innkallingen, er det alminnelige utgangspunkt etter § 11–3 siste avsnitt at da kan det ikke *treffes vedtak* i denne i dette møtet. Denne regelen var ny i kommuneloven fra 2018, og tar sikte på å unngå situasjoner der folkevalgte kan føle seg tvunget til å ta stilling til en sak uten å ha hatt tilstrekkelig tid til å sette seg inn i alle opplysninger og synspunkter som er lagt fram. Dette kan ses som et utslag av et generelt prinsipp som er oppstilt for enkeltvedtak i [forvaltningsloven § 17](#) at: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes».

Bestemmelsen om at alle dokumenter må være utsendt, er i realiteten først og fremst et vern av mindretallet i organet. Flertallet vil jo alltid kunne vedta å ta saker av saklisten, uten ytterligere begrunnelse. Men i noen situasjoner kan dette være en for firkantet regel. I siste avsnitt er det derfor en regel om at det likevel kan treffes vedtak i en sak selv om ikke alle dokumenter fulgte innkallingen, «hvis ikke møtelederen eller minst 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det».

Det betyr at i en slik situasjon bør møteleder, *før saken tas under behandling*, spørre om det er noen av medlemmene som motsetter seg at det treffes vedtak i saken i dette møtet. Og hvis møteleder selv eller så mange som en tredel av medlemmene gjør det, kan det altså ikke treffes noe realitetsvedtak i saken. Men denne bestemmelsen må forstås slik at *debatten* om saken kan fortsette hvis ikke det treffes vedtak om å ta den helt av saklisten.

Neste spørsmål blir så *når det skal tas stilling* til dette spørsmålet; om det kan gjøres først når debatten er i gang. I vårt tilfelle er altså situasjonen at utvalgsleder ikke har lagt fram spørsmålet om det skulle kunne treffes realitetsvedtak i saken før debatten startet. Det hadde klart nok vært det mest ryddige, men i og med at dette ikke har skjedd før, må hen *i alle fall gjøre det før man går til votering*. Det er møteleders ansvar å sørge for at det er avklart om vilkårene for å treffe realitetsvedtak er oppfylt.

Da forslaget om å utsette videre behandling av saken falt, var det nødvendig å bringe på det rene om det da også skulle kunne treffes realitetsvedtak i saken. Og når utvalgsleder selv mente at det burde det ikke, var det ikke nødvendig med noen formell votering for å bringe på det rene om også en tredel av medlemmene motsatte seg at det ble truffet realitetsvedtak.

Men dette vil da bare gjelde det å treffe vedtak i saken. I og med at forslaget om fullstendig utsettelse av saken falt, må *debatten om saken* fortsette på vanlig måte, men altså uten avsluttes med et formelt vedtak om realiteten i saken

Forum for
kontroll og tilsyn

FAGKONFERANSE / ÅRSMØTE

Velkommen til fagkonferanse på Quality Airport Hotel

GARDERMOEN

4. — 5. juni

Tirsdag 4. juni

09:00 Registrering med mat

10:00 **Velkommen**

Tage Pettersen, styreleder / FKT

10:05 **Åpningsinnlegg**

Ikke avklart

10:30 **Kontrollutvalget – roller og samspill**

Innlegg og debatt

Tage Pettersen / tidl. kontrollutvalgsleder i Moss og styreleder FKT

Per Olav Nilsen / revisjonsdirektør Trondheim kommunerevisjon og styreleder NKRF

Jenny Følling (Sp) /ordfører Sunnfjord kommune

Gudrun Haabeth Grindaker / Norsk kommunedirektørforum **ikke avklart**

11:30 **Lunsj**

12:30 **Korrupsjonsindeks, tillit og habilitet**

Tor Dølvik / TI Norge **ikke avklart**

Frode Jacobsen Kontroll- og konstitusjonskomiteen (Ap)

Tora Aasland / leder Kommunesektorens etikkutvalg

14.15 Paneldebatt (møteleder forbereder spørsmål) og spørsmål fra salen

---

14:30 Pause

14:45 **Cybersikkerhet og digitale trusler**

«Skal du takle cyberspace, må du begynne med å forstå deg, ditt og dine!»

Jørgen Dyrhaug / Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)

15:30 Spørsmål fra salen

15:45 Pause

Årsmøte 2024

16:00 Registrering til årsmøte

16:15 – ca. 17.15 **Årsmøte**

19:00 Aperitiff og middag

UTKAST

Onsdag 5. juni

09:00 **Hvordan kan kontrollutvalget håndtere henvendelser?**

og grenseoppgangen mellom henvendelser og varsling

Solveig Kvamme / Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

09:30 **Varsling i kommuner og fylkeskommuner**

[Norske kommuner- og fylkeskommuners erfaring med varsling](#)

Birte Bjørkelo / partner Deloitte

10:00 **Forvaltningsrevisjon - en undersøkelse av systemet for varsling i Bergen kommune**

Kari Gåsemyr / senior manager Deloitte

10.30 Paneldebatt (møteleder forbereder spørsmål) og spørsmål fra salen

---

10.45 Pause og utsjekking

11:00 **Eierskapsstyring og eierskapskontroll**

Agnete B. Sommerset, juridisk direktør / Samfunnsbedriftene

11:45 Lunsj

12:45 **Kommunal økonomisk bærekraft (KØB) - hvilket ansvar har kontrollutvalget?**

Asbjørn Pedersen / NKK - kommunesektorens interesseorganisasjon for økonomi og innkreving

---

13:30 Spørsmål fra salen

13:45 Pause

14:00 **Skråblikket:**

Elin Ørjasæter, forfatter og foredragsholder / dosent ved Institutt for ledelse og organisasjon ved Høyskolen Kristiania

---

14:50 **Avslutning**

styreleder / FKT

Påmelding

FRIST: 29. APRIL 2024

Bindende påmelding* på www.fkt.no innen mandag 29. april 2024.
Det tas forbehold om endringer i programmet.

Deltakeravgift

Deltakelse m/ overnatting** (helpensjon):

Kr 7 900 (*Ikke medlem kr 8 400*)

Ekstra overnatting fra 3. – 4. juni: Kr 1 495

*Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

**FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).

Praktisk informasjon

ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for kontroll og tilsyn som har tale-, forslags- og stemmerett.

Innmelding av saker

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet senest seks uker før årsmøtet, innen 23. april 2024.

Utsending av sakspapir

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 21. mai 2024.

Medlemskap

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 21. mai 2024.

Kontakt valgkomiteen

Leder: Jon Jæger Gåsvatn, tidl. leder
kontrollutvalget i Sarpsborg kommune |
gasvatn@outlook.com | Mobil: 913 55 288

Nestleder: Lars Hansen, daglig leder
Salten Kontrollutvalgsservice |
lars@sekretariatet.no | Mobil: 470 37 452

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Besøk www.fkt.no eller kontakt sekretariatet v/generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen på telefon +47 414 71 166 eller fkt@fkt.no.

FREMKOMST

[Quality Airport Hotel, Gardermoen](#)

Lokevegen 72067 Jessheim

[Veibeskrivelse](#)

5 km og 10 minutter med shuttlebuss fra Oslo Lufthavn Gardermoen

PARKERING

Hotellet har gode parkeringsmuligheter utendørs, mot betaling. HC-plasser og ladestasjoner til El-bil (ekstra kostnad)

Riksrevisjonens rapport «Rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene»

Offentliggjort 15.02.2024

Nesten ingenting har blitt bedre siden Riksrevisjonen undersøkte rehabilitering i 2012. Tiltakene har ikke gitt resultater og den nye undersøkelsen viser at hele seks av syv kommuner mangler lovpålagt kompetanse på området.

Det er kritikkverdig at Helse- og omsorgsdepartementet ikke har iverksatt tilstrekkelige tiltak for å sørge for at pasienter får de rehabiliteringstjenestene de har behov for, skriver Riksrevisjonen i sin vurdering.

Kort bakgrunn

- Hvert år får rundt 100 000 personer rehabiliteringstjenester på grunn av fysisk sykdom. Både akutte hendelser, som ulykker og slag, og kroniske lidelser, er årsaken.
- Målet med rehabilitering er at pasienten skal oppnå så mye selvstendighet, deltakelse og livskvalitet som mulig. Pasientens behov skal avgjøre hvilken hjelp som gis.
- Ansvaret er delt mellom den kommunale helsetjenesten, sykehusene og private aktører.
- Sist Riksrevisjonen undersøkte rehabilitering var i 2012. Da avdekket vi store mangler.
- Nå har vi undersøkt perioden 2020 til 2023.

Les konklusjoner og anbefalinger [her](#)

Les selve rapporten [her](#)

Styremedlemmet er klart inhabil

Kommunal Rapport 19.02.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Jeg trodde man kunne være med i lag og foreninger uten at man havnet i habilitetstrøbbel som kommunestyrerepresentant, men så ser jeg at det ikke alltid er tilfellet. Hva er det jeg ikke har forstått?

SPØRSMÅL: Kommunestyret behandlet en dispensasjonssak der en lokal jeger- og fiskerforening hadde søkt om å få utvide parkeringsareal og etablere internveier ved en skytebane. En kommunestyrerepresentant ble erklært inhabil av et enstemmig kommunestyre og fratradte derfor da saken skulle behandles. Begrunnelsen for inhabiliteten var at kommunestyrerepresentanten også sitter i styret i jeger- og fiskerforeningen som søkte om tillatelse til tiltakene.

Du har tidligere uttalt at folkevalgte som hovedregel ikke blir inhabile fordi de er medlem i eller i ledelsen av en forening eller aksjonsgruppe som engasjerer seg i en sak, så lenge de ikke har noen særegen privat interesse i saken. Ut fra dette: Var bortvisningen av dette kommunestyremedlemmet lovlig?

SVAR: Her er det to inhabilitetsgrunner som kan tenkes å være aktuelle:

Den første er bestemmelsen i [forvaltningsloven § 6](#) første avsnitt, bokstav e nr. 1, der det fastslås en offentlig tjenestemann – og herunder også kommunale folkevalgte ([se § 10](#)) – er ugild (inhabil), blant annet hvis hen er leder, har ledende stilling i, eller er medlem av styret, for en forening «som er part i saken».

Part i en sak er etter [lovens § 2](#) første avsnitt, bokstav e, den avgjørelsen «retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder».

Her er det foreningen som selv søker om dispensasjon, etter alt dømme for å kunne foreta bestemte utbyggingstiltak på egen eiendom eller i nær tilknytning til denne. Da vil en folkevalgt som sitter i styret for foreningen, ganske klart være inhabil når saken behandles.

Det er dermed ikke behov for å se på om denne folkevalgte ville kunne være inhabil også etter bestemmelsen i § 6 andre avsnitt, fordi «andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet».

Dette kunne ha vært en aktuell problemstilling hvis det for eksempel var tale om en sak om anlegg av offentlig vei og parkeringsplass i området, som ville gjøre det vesentlig lettere tilgjengelig for allmennheten. Her skal de mye til før det kan foreligge inhabilitet. Selv om foreningen hadde fremmet forslag om dette, eller sterkt engasjert seg i saken, ville normalt verken ledelse eller medlemmer bli inhabile ved behandlingen av saken i kommunestyret, så lenge det ikke var tale om tiltak som helt spesielt ville tilgodese foreningens egen private virksomhet.

Her vil det riktignok kunne være flytende grenser. Hovedtema vil være ikke bare hvor store driftsmessige og økonomiske fordeler foreningen som sådan ville få av et slikt tiltak, men også om disse fordelene ville være «særegne» for foreningen, og ikke bare ville være fordeler som også kom andre grunneiere i området til gode, på lik linje med foreningen.

Høylandet

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Også andre informasjonskilder må benyttes i oversiktsarbeidet, se figuren nedenfor.

Statistikken er hentet fra Kommunehelsestatistikkbank per februar 2024.

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo
E-post: kommunehelse@fhi.no

Redaksjon:
Gun Peggy Knudsen, ansvarlig redaktør
Else Karin Grøholt, fagredaktør
Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: Public Health England
Illustrasjoner: FHI og Fete Typer

Bokmål

Batch 0503241925.1803241650.0503241925.1803241650.19/03/2024 8:28

Nettside:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Eldres helse er temaet for folkehelseprofilen 2024. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer.

Indikatorene som presenteres i profilen er valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. All statistikk må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- Andelen unge eldre (65-79 år) i kommunen er høyere enn i landet som helhet. Finn tall for andelen over 80 år på side 4. Les mer om eldre og eldres helse på midtsidene.
- I aldersgruppen 75 år og eldre er andelen som bor alene lavere enn i landet som helhet.

Oppvekst og levekår

- Andelen som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.
- Andelen som bor i husholdninger med høy gjeld, er lavere enn i landet som helhet. Høy gjeld vil si en gjeld tre ganger høyere enn samlet husholdningsinntekt.

Miljø, skader og ulykker

- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å ferdes i nærområdet på kveldstid. Dette skyldes at Ungdata-undersøkelsen ikke er gjennomført i kommunen i perioden 2021-2023, eller at det er utilstrekkelig tallgrunnlag. Utilstrekkelig betyr at tallene er for små eller at det mangler opplysninger om klassetrinn og kjønn, noe som er nødvendig for å kunne sammenlikne med landsnivået.

Helserelatert atferd

- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen 17-åringer som oppgir at de trener sjeldnere enn ukentlig, basert på tall fra nettbasert sesjon 1.

Helsetilstand

- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på sosiale helseforskjeller i kommunen, målt som forskjell i forventet levealder mellom utdanningsgrupper.

Lengre liv – flere eldre

Levealderen øker, og vi forventer en betydelig økning i antallet og andelen eldre i befolkningen fram mot 2050. Denne økningen er noe kommunene bør planlegge for.

Økningen i forventet levealder gjør at flere vil leve til de er godt over 90 år. Gruppen eldre vil øke i størrelse, og flere vil leve med en eller flere kroniske sykdommer. Dagens aldersfordeling og framskrevet aldersfordeling i kommunen er vist i figur 1.

Helse og funksjon

Totalt sett er eldre friskere og har bedre funksjon i dag enn tidligere. Med høy alder øker imidlertid forekomsten av kreft, diabetes, hjerte- og karsykdommer, demens, kronisk obstruktiv lungesykdom (kols), beinskjørhet og brudd. Forekomsten av langvarige smerter, søvnevansker, nedsatt syn og hørsel samt funksjonstap og skrøpeligheit øker også ved økende alder.

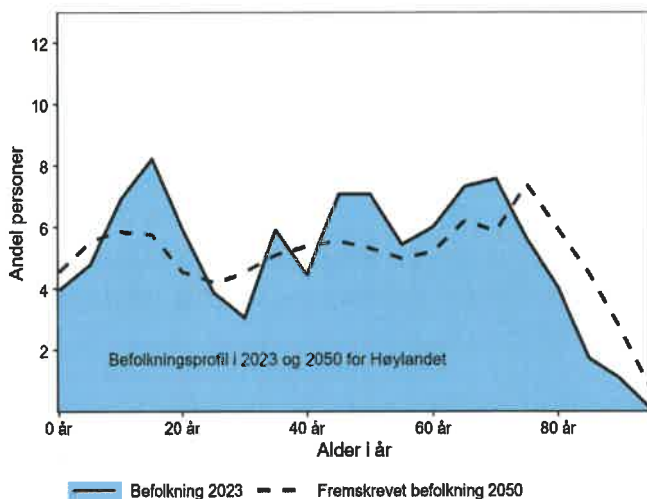
Med flere eldre i befolkningen øker også antallet som lever med flere sykdommer samtidig. Alt dette innebærer økt hjelpebehov fra familie og helse- og omsorgstjenestene.

Forventede gjenstående funksjonsfriske leveår (på engelsk: Healthy Life Years, HLY) måler antall år som en person kan forvente å leve uten langvarige aktivitetsbegrensninger. Se figur 2 for lands- og fylkestall på forventede gjenstående funksjonsfriske leveår ved 65 års alder.

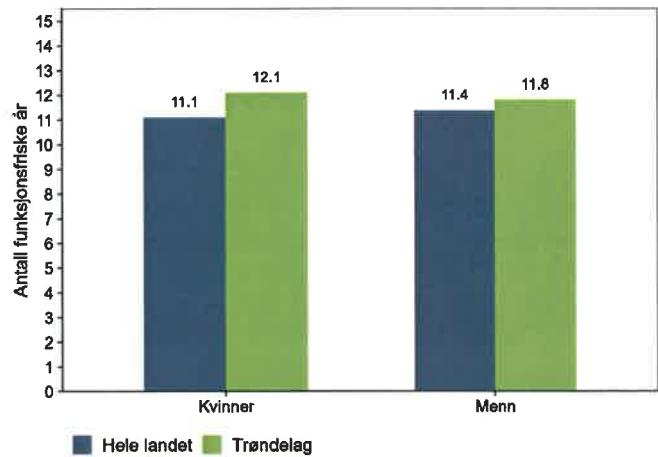
Eldre med lav utdanning og inntekt har flere sykdommer og helseplager, og også kortere forventet levealder enn de med høy utdanning og inntekt.

Sykdomsbyrdemålet DALY (disability-adjusted life years) tallfester hvor mange friske leveår som går tapt på grunn av dårlig helse og for tidlig død i en befolkning. Figur 3 på neste side viser forventet endring i antall tapte friske leveår (DALY) i perioden 2020 til 2050 for hovedårsakene til død og helsetap blant eldre i Norge. Som følge av at det blir flere eldre og at sykdom forskyves til høyere alder vil sykdomsbyrden blant de eldste (80 år+) øke betydelig. Det er kreft, hjerte- og karsykdommer og neurologiske sykdommer som demens som vil bidra mest til økningen i antall tapte friske leveår blant de eldste.

Figur 1. Aldersfordelingen i kommunen i 2023 og framskrevet til 2050 (SSB).

Figur 2. Forventede gjenstående funksjonsfriske leveår ved 65 år i landet og i fylket. Gjennomsnitt for perioden 2016-2022.

Demens kan utgjøre en stor belastning for de berørte og deres pårørende, og skape økt behov for helse- og omsorgstjenester. Tapet av kognitive og motoriske funksjoner fører ofte til mye lidelse for dem som rammes av demens. Psykiske tilleggssymptomer som angst, depresjon, motorisk uro, aggresjon og vrangforestillinger kan også være utfordrende. Risikoen for å få demens for hver enkelt har gått ned de siste tiårene, og økt utdanningsnivå, endrede levevaner og bedre hjerte- og karhelse i befolkningen pekes på som mulige årsaker til denne nedgangen. Likevel vil antallet med demens øke fordi det blir flere eldre.

Rygglidelser og artrose (tidligere kalt slitasjegikt), samt brudd som følge av fall og beinskjørhet, er vanlig blant eldre. Etter 70 års-alderen øker tallet på hoftebrudd kraftig, og blant skrøpelige eldre vil hoftebrudd ofte føre til økt pleie- og omsorgsbehov.

Nedsatt syn og hørsel kan redusere sosial kontakt, og også mulighetene til å fungere godt i hverdagen. Omtrent halvparten av befolkningen over 74 år har såpass nedsatt hørsel at det får betydning for kommunikasjon. De negative konsekvensene av hørsels- og synstap kan reduseres hvis det oppdages og behandles tidlig.

Livskvalitet

Mange eldre er tilfredse med livet, og mange har god livskvalitet til langt inn i alderdommen.

Med alderen opplever imidlertid mange helseplager og funksjonsnedsettelse, som igjen kan medføre redusert livskvalitet. Livskvaliteten synker hos mange av de eldste, og særlig rapporterer flere om nedstemthet og ensomhet etter 80-årsalderen. Mange opplever redusert mestring og sosial støtte. Eldre med dårlig helse, dårlig økonomi og lite sosial kontakt har lavest livskvalitet. Se figur 4 for endringer over tid i andel eldre som bor alene.

Sosial støtte, gode relasjoner og sosial deltakelse er viktig for god livskvalitet. Disse faktorene kan fremmes ved tilgjengelige offentlige møteplasser, grønne lunger for rekreasjon, arenaer for aktivitet, kulturelle arrangementer og sosiale møter.

Eldre som en ressurs

Eldre er friskere og har bedre funksjonsnivå i dag enn tidligere, og de har kunnskap og ressurser som er viktige både i familien og i samfunnet. Flere enn tidligere står lengre i lønnet arbeid og mange eldre deltar i organisert frivillighet, passer barnebarn eller hjelper egne foreldre. Mulighet til å bidra styrker opplevelsen av å ha verdi, fremmer fellesskap og gir mening. Det å delta, for eksempel som frivillig, kan ha stor betydning for å forebygge eller redusere isolasjon og ensomhet.

Det er behov for mer kunnskap om hvordan det best kan tilrettelegges for at eldre kan bidra med sine ressurser på egne premisser.

Forebygging gjennom livsløpet

Det er mulig å påvirke helse og funksjon gjennom hele livsløpet, også i eldre år. Å legge til rette for helsefremmende levevaner gjennom hele livet, er viktig for en god alderdom. Fysisk aktivitet, et variert kosthold og å opprettholde en sunn kroppsvekt har helsegevinster fordi det forebygger kroniske sykdommer.

Det er anslått at så mye som 40 prosent av alle tilfeller av demens kunne vært unngått hvis man hadde forebygget faktorer som høyt blodtrykk, fedme og diabetes, og unngått røyking og høyt alkoholkonsum.

På gruppenivå er eldre mindre fysisk aktive enn yngre. Fysisk aktivitet er viktig for å opprettholde fysisk og psykisk helse, og for å forebygge fall og brudd. Selv aktivitet av kort varighet og lav intensitet gir helsegevinst. Eldre som er fysisk aktive og i god fysisk form vil i større grad kunne være selvhjulpne i hverdagen og bo lenger hjemme.

Det finnes begrenset kunnskap om hva eldre spiser, og i hvilken grad de følger nasjonale anbefalinger. For mange eldre er hovedutfordringen for lavt matinntak og vekttap. God matlyst kan opprettholdes gjennom tilrettelegging for sunne og gode måltider i trivelige omgivelser. I tillegg er det å ivareta god munn- og tannhelse nødvendig for å opprettholde et godt matinntak.

Tilrettelegging for et aldersvennlig samfunn

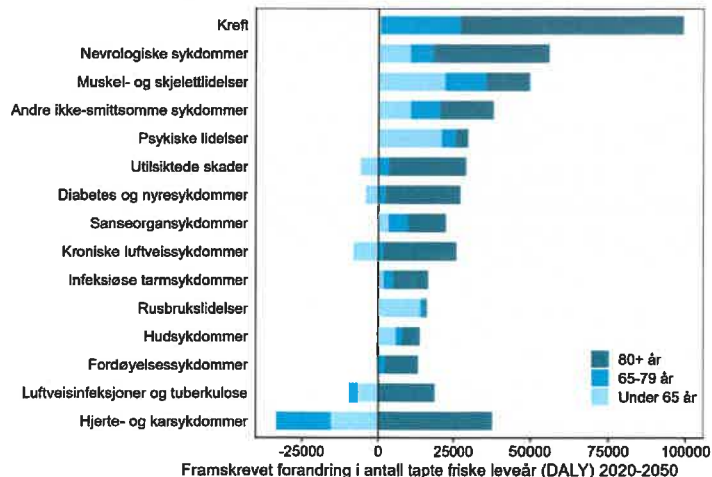
Det er et tverrsektorielt ansvar å legge til rette for et aldersvennlig samfunn. For å gjøre det enklere å leve aktive liv, er fysiske omgivelser og fremkommelighet viktig, for eksempel tydelig skilting, god belysning og at gang- og turveier er tilstrekkelig brøytet og strødd. Universell utforming av bygg er et annet eksempel.

Fylkeskommuner og kommuner bør satse på et variert tilbud av tilpassede aktiviteter for eldre. Figur 5 viser de viktigste faktorene som påvirker helse i eldre år. Tilrettelegging for deltakelse på sosiale arenaer er viktig for å ivareta livskvalitet og funksjon. Gode møteplasser i lokalsamfunnet har betydning for evnen til å mestre egen livssituasjon. Her er det gode muligheter for samarbeid mellom kommunen og frivillig sektor.

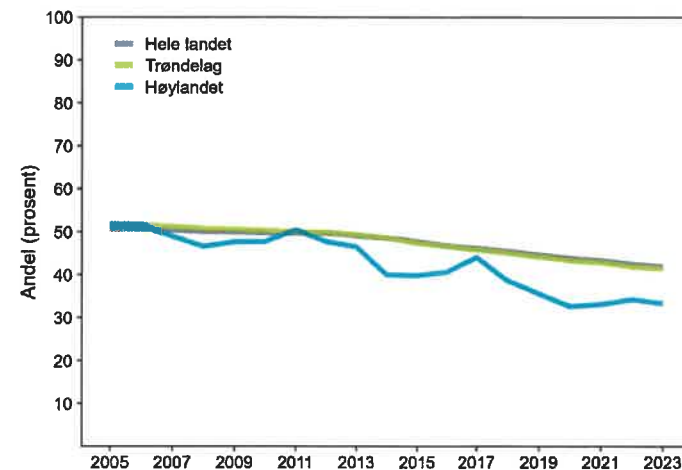
Les mer:

- Utvidet artikkel på www.fhi.no/folkehelseprofiler
- [Helse hos eldre i Norge](#)

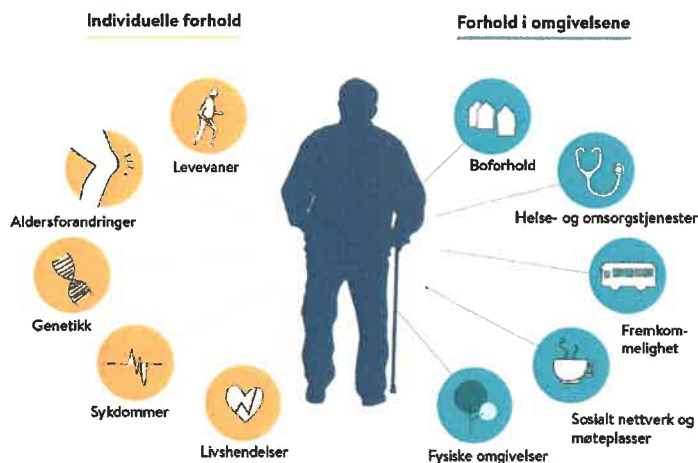
Figur 3. Framskrevet endring i sykdomsbyrde (antall tapte friske leveår (DALY)) for hovedårsakene til død og helsetap i Norge fra 2020 til 2050 (Global Burden of Disease-prosjektet 2019).

Figur 4. Andel personer over 75 år som bor alene (SSB).

Figur 5. Hva påvirker Eldres helse?

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Høylandet
Befolning	1 Andel barn, 0-17 år	20,9	20,0	20,3	prosent	
	2 Andel unge eldre, 65-79 år	20,5	14,2	13,9	prosent	
	3 Andel over 80 år	6,9	4,6	4,5	prosent	
	4 Andel 80 år+, framskrevet til 2050	14,0	10,3	10,4	prosent	
	5 Personer som bor alene, 75 år +	33,3	41,4	42,0	prosent	
	6 Befolningsvekst	1,9	0,92	1,2	prosent	
	7 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	82	83	81	prosent	
	8 Vedvarende lavinntekt, alle aldre	9,3	8,9	9,8	prosent	
	9 Inntektsulikhhet, P90/P10	2,7	2,6	2,8	-	
Oppvekst og levekår	10 Leier bolig, 45 år +	21,0	12,2	12,4	prosent	
	11 Bor trangt, 0-17 år	15	16	18	prosent	
	12 Gjeld større enn 3 ganger inntekt	14,2	21,1	20,8	prosent	
	13 Unge som står utenfor, 15-29 år	8,8	9,1	9,5	prosent (a,k)	
	14 Stønad til livsopphold, 20-66 år	14,5	17,9	17,4	prosent (a,k)	
	15 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	34	25	24	prosent (k)	
	16 Gjennomføring i vdg. opplæring	84	79	80	prosent (k)	
	17 Høy tilfredshet, Ungdata 2022-23	**	-	51	prosent (a,k)	
	18 Valgdeltakelse	75,1	64,5	62,4	prosent	
Miljø, skader og ulykker	19 Drikkevann, hygienisk og stabilt	93,3	94,2	93,4	prosent	
	20 Luftforurensning, eksponert (ny def.)	0	7,5	46	prosent	
	21 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2022-23	**	-	84	prosent (a,k)	
	22 Fritidsorganisasjon, Ungd. 2022-23	**	-	59	prosent (a,k)	
Helse-relatert atferd	23 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	-	24	28	prosent (k)	
	24 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2022-23	**	-	43	prosent (a,k)	
	25 Røyking, kvinner	-	1,5	2,4	prosent (a)	
	26 Forventet levealder, menn	82,5	80,7	80,3	år	
Helsestilstand	27 Forventet levealder, kvinner	86,5	84,2	84,0	år	
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	4,9	5,1	år	
	29 Overvekt og fedme, 17 år	24	23	22	prosent (k)	
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	115	173	168	per 1000 (a,k)	
	31 Muskel og skjelett, 0-74 år	309	326	313	per 1000 (a,k)	
	32 Hjerte- og karsykdom	22,1	16,4	17,2	per 1000 (a,k)	
	33 Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	-	85	84	per 100 000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, influensa, 65 år+	58,5	63,0	62,3	prosent	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler [her](#).

1./2./3. 2023. 4. 2050, beregning basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 5. 2023, i prosent av befolkningen. 6. 2022. 7. 2022, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 8. 2020-2022, personer som bor i husholdninger som i en treårsperiode har en gjennomsnittlig inntekt under 60 % av nasjonal median. 9. 2022, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 10. 2022, andelen er presentert i prosent av personer i privathusholdninger. 11. 2022, trangboddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 12. 2022, alle aldre. 13. 2022, omfatter de som ikke er i arbeid, utdanning eller opplæring (NEET). 14. 2021, omfatter mottakere av uføretrygd, arbeidsklaringspenger, arbeidsledighetstrygd, overgangsstønad for enslige forsørgere og tiltaksmottakere (individstønad). 15. Skoleårene 2022/2023-2023/2024. 16. 2020-2022, omfatter elever bosatt i kommunen. 17. U.skole, de som angir 8-10 på en skala fra 0-10, der 0 er det verst mulige livet de kan tenke seg og 10 det best mulige. 18. 2023, kommunestyrevalget. 19. 2022, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil levering av drikkevann. Omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer. Tallene bør vurderes i lys av andelen som er tilknyttet vannverk i kommunen, se KommuneHelse statistikkbank. 20. 2022, omfatter de som er eksponert over luftkvalitetskriteriene på 5 mikrogram per kubikkmeter (µg/m3) for finkornet svevestøv (PM2,5). 21. U.skole, opplever at nærområdet er trygt på kveldstid. 22. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 23. 2022-2023, oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 24. U.skole, daglig utenom skolen. 25. 2018-2022, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet, oppgitt i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 26./27. 2008-2022, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 28. 2008-2022, vurdert etter forskjellen i forventet levealder ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 29. 2020-2023, KMI som tilsvarer over 25 kg/m2, basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 30. 2020-2022, brukere av primærhelsetjenestene fastlege og legevakt. 31. 2020-2022, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av primærhelsetjenestene fastlege, legevakt, fysioterapeut og kiropraktor. 32. 2020-2022, omfatter innlagte på sykehus og/eller døde, alle aldre. 33. 2013-2022. 34. Influensasessongen 2022/2023. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Hjerte- og karregisteret, Kreftregisteret, Meteorologisk institutt, Medisinsk fødselsregister, Valgdirektoratet og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. For mer informasjon, se <http://khs.fhi.no>.

GRONG KOMMUNE

Postboks 162

7871 GRONG

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kristine Asmervik,

Orientering om oppstart av tilsyn etter folkehelseloven i 2024

Statsforvalteren i Trøndelag orienterer med dette om at det skal gjennomføres tilsyn etter folkehelseloven i alle fylkets kommuner. Tema for tilsynet er kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge.

Tilsynets første fase er en digital spørreundersøkelse som skal besvares av alle fylkets kommuner i perioden 14.02.24 – 15.03.24.

Dette orienteringsbrevet bes videresendes relevante aktører som politisk og administrativ ledelse, folkehelsekoordinatorer/ansvarlig i kommune for folkehelsearbeidet mv. samt representant for barn og unges perspektiv som f.eks. Ungdomsrådet/ Ungdommens bystyre i kommunen.

I forkant av spørreundersøkelsen, inviterer Statsforvalteren alle kommunene til et felles møte for å orientere om tilsynet. Hver kommune kan stille med inntil 4 deltakere. Vi oppfordrer særskilt kommunedirektøren, ansvarlig for folkehelseområdet og barn og unges representant til å delta.

Møtet gjennomføres digitalt den 14.2.24 fra kl. 14.30 -15.30.

Invitasjon med lenke til teams-møtet kommer i løpet av uke 5 til kommunens postmottak og kommunedirektør.

Hjemmel for tilsynet

Statsforvalterens hjemmel til å føre tilsyn med kommunens folkehelsearbeid følger av lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) § 31. Det følger av bestemmelsen at statsforvalteren skal føre tilsyn med lovligheten av kommunens og fylkeskommunens oppfyllelse av plikter pålagt i eller i medhold av folkehelseloven §§ 4 til 9, 20, 21 og 27 til 30 og kommuneloven § 25-1. Reglene i kommuneloven kapittel 30 gjelder for denne tilsynsvirksomheten.

Tema for tilsynet og formål

Tema for tilsynet er kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge. Tilsynet vil undersøke om kommunen har oversikt over barn og unges helsetilstand og faktorer i oppvekst- og levekårsforhold som påvirker deres psykiske helsetilstand,

og om kommunen bruker den kunnskapen de har om lokale utfordringer knyttet til psykisk helse hos barn og unge til å iverksette planer som følges opp med tiltak.

Målgruppen for tilsynets tema er avgrenset til barn og unge 0 -18 år.

Videre vil tilsynet undersøke om folkehelsearbeidet er tverrsektorielt forankret og om kommunen gjennomfører evaluering av sitt folkehelsearbeid.

Det er mange undersøkelser som viser en økning i psykisk uhelse hos barn og unge. Tidlig innsats er viktig i et folkehelseperspektiv for å bidra til et bærekraftig samfunn med redusert sykdomsbyrde og frafallsbyrde. Temaet understøtter også regjeringens satsing på å fremme psykisk helse og livskvalitet i Folkehelsemeldinga (Meld. St. 15 (2022-2023)).

Formålet med tilsynet på nasjonalt nivå er å få en landsomfattende oversikt over kommunens folkehelsearbeid etter folkehelseloven §§ 5, 6 og 7 som kan bidra til å fremme god psykisk helse hos barn og unge.

På kommunenivå er hensikten å bidra til å belyse viktigheten av tverrsektoriell innsats i et langsiktig og strategisk arbeid for bedre folkehelse, og gode levekår og god psykisk helse hos barn og unge.

Tilsynsmetode og gjennomføring

Tilsynet er et samarbeid mellom Statens helsetilsynet og Statsforvalteren, og gjennomføres i tre faser. Tilsynets første fase er en landsomfattende spørreundersøkelse. Det skal ikke konkluderes med om den enkelte kommune har brutt bestemmelser i folkehelseloven.

Det er obligatorisk å besvare undersøkelsen.

Fristen for å besvare spørreundersøkelsen er 15. mars 2024.

Vi oppfordrer kommunen til å involvere ansatte fra ulike sektorer til å besvare spørreundersøkelsen. Tilsynet gjennomføres i tre faser:

Fase 1:

- Orienteringsbrev om tilsynet etterfulgt av Teams-møte med alle kommunene.
- Digital undersøkelse i alle kommuner.

Fase 2:

- Statsforvalterne gjennomfører dybdeintervju i minst tre utvalgte kommuner.

Fase 3:

- Helsetilsynet oppsummerer resultatet fra undersøkelsen og dybdeintervjuene på landsbasis.
- Statsforvalterne arrangerer samling med alle kommunene; presenterer resultatet fra undersøkelsen og diskuterer kommunenes arbeid for å fremme barn og unges psykiske helse på en langsiktig og systematisk måte.

Dybdeintervju i enkelte kommuner

I etterkant av spørreundersøkelsen vil Statsforvalteren velge ut enkelte kommuner til et dybdeintervju. Hensikten er å få en dypere forståelse av det strategisk og langsiktige helsefremmende og forebyggende arbeidet for god psykisk helse hos barn og unge i kommunen.

Statsforvalterne vil gi disse kommunene en tilbakemelding på hvordan de arbeider langsiktig, strategisk og planmessige for å fremme barn og unges psykiske helse, men det vil ikke bli konkludert med om folkehelselovens bestemmelser er brutt.

De kommuner som blir valgt ut til dybdeintervju, blir kontaktet av Statsforvalteren i eget brev i etterkant av spørreundersøkelsen.

Inkludering av barn og unge

Barn og unge skal involveres i tilsynet ved at Statsforvalteren intervjuer kommunens ungdomsråd/ungdommens bystyre/skoleklasser, elevråd eller lignende. Hensikten er å få ungdommens opplevelse av involvering og medvirkning i kommunes folkehelsearbeid.

Oppfølging av tilsynet

Statsforvalteren vil arrangere en samling med alle fylkets kommuner for å presentere resultatene fra undersøkelsen. Dette vil gi oss et godt grunnlag for sammen å drøfte kommunens arbeid for å fremme barn og unges psykiske helse på en langsiktig og systematisk måte.

Samlingen blir arrangert høsten 2024.

Eventuelle spørsmål om tilsynet kan rettes til tilsynsteamet ved:

Revisjonsleder Kristine Asmervik, kristine.asmervik@statsforvalteren.no , telefon 46836780

Revisor Bente Kne Haugdahl, bente.haugdahl@statsforvalteren.no , telefon 97486718

Revisor Reidun Korssjøen, reidun.korssjoen@statsforvalteren.no , telefon 41233057

Med hilsen

Jan Vaage (e.f.)
direktør
Statsforvalteren

Kristine Asmervik
assisterende fylkeslege
Statsforvalteren

Dokumentet er elektronisk godkjent

Likelydende brev sendt til:

MALVIK KOMMUNE	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
TRONDHEIM KOMMUNE	Postboks 2300 Torgarden	7004	TRONDHEIM
OPPDAL KOMMUNE	Postboks 1	7341	OPPDAL
RENNEBU KOMMUNE	Myrveien 1	7391	RENNEBU
RINDAL KOMMUNE	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL
SKAUN KOMMUNE	Postboks 74	7358	BØRSA
MELHUS KOMMUNE	Postboks 55	7221	MELHUS
MIDTRE GAULDAL KOMMUNE	Rørosveien 11	7290	STØREN
HEIM KOMMUNE	Trondheimsveien 1	7200	KYRKSÆTERØRA
HITRA KOMMUNE	Rådhusveien 1	7240	HITRA
ORKLAND KOMMUNE	Postboks 83	7301	ORKANGER
FRØYA KOMMUNE	Postboks 152	7261	SISTRANDA

ØRLAND KOMMUNE	Postboks 43	7159	BJUGN
INDRE FOSEN KOMMUNE	Postboks 23	7101	RISSA
FROSTA KOMMUNE	Fånesvegen 1	7633	FROSTA
SELBU KOMMUNE	Gjelbakken 15	7580	SELBU
TYDAL KOMMUNE	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
HOLTÅLEN KOMMUNE	Helsetunet 7	7380	ÅLEN
RØROS KOMMUNE	Bergmannsgata 23	7374	RØROS
STJØRDAL KOMMUNE	Postboks 133	7501	STJØRDAL
MERÅKER KOMMUNE	Rådhusgata 7	7530	MERÅKER
VERDAL KOMMUNE	Postboks 24	7651	VERDAL
LEVANGER KOMMUNE	Postboks 130	7601	LEVANGER
ÅFJORD KOMMUNE	Postboks 54	7169	ÅFJORD
INDERØY KOMMUNE	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
STEINKJER KOMMUNE	Postboks 2530	7729	STEINKJER
SNÅSA KOMMUNE	Sørsivegen 6	7760	SNÅSA
LIERNE KOMMUNE	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
OSEN KOMMUNE	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN
FLATANGER KOMMUNE	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
NAMSOS KOMMUNE	Stavarvegen 2	7856	JØA
OVERHALLA KOMMUNE	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
GRONG KOMMUNE	Postboks 162	7871	GRONG
NAMSSKOGAN KOMMUNE	R.C. Hansens vei 2	7890	NAMSSKOGAN
RØYRVIK KOMMUNE	Kommunehuset	7898	LIMINGEN
HØYLANDET KOMMUNE	Vargeia 1	7877	HØYLANDET
NÆRØYSUND KOMMUNE	Postboks 133 , Sentrum	7901	RØRVIK
LEKA KOMMUNE	Leknesveien 67	7994	LEKA

Innspill til kontrollutvalgsmøte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

22.04.2024

Saknr

14/24

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/232 - 2

Forslag til vedtak

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte.

Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak. Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte.

Vurdering

Sekretariatet viser til fellessamlingen for kontrollutvalg, årsrapporten for 2023 og er av den oppfatning at en sak om oppsummering eller eventuelt som en forespørsel til sendere møte kan være hensiktsmessig for kontrollutvalget.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

22.04.2024

Saknr

15/24

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/232 - 4

Forslag til vedtak

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås i møtet.

Vurdering

Protokollen anbefales godkjent